

FINANSMINISTERIET

Aftaler om Finansloven
for 2013

20
13

November 2012

FINANSMINISTERIET

Aftaler om Finansloven
for 2013

November 2012

**20
13**

Aftaler om Finansloven for 2013

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:

Rosendahls – Schultz Distribution

Herstedvang 10,

2620 Albertslund

T 43 22 73 00

F 43 63 19 69

E Distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk

www.rosendahls-schultzgrafisk.dk

Henvendelse om publikationen

kan i øvrigt ske til:

Finansministeriet

Udgiftspolitisk center

Christiansborg Slotsplads 1

1218 København K

T 33 92 33 33

Omslag: BGRAPHIC

Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk

Oplag: 1.200

Pris: 150 kr. inkl. moms

ISBN: 978-87-87353-18-2

Elektronik Publikation:

Produktion: Rosendahls-Schultz Grafisk

ISBN: 978-87-87353-19-9

Publikationen kan hentes på

Finansministeriets hjemmeside:

www.fm.dk

Indhold

Oversigt over finanslovaftalerne for 2013	5
1. Aftale mellem regeringen og Enhedslisten om finansloven for 2013 (11. november 2012)	7
2. Aftale mellem regeringen og Enhedslisten om en ungepakke – Uddannelse og konkrete jobberfaringer skal få unge i job (8. november 2012).....	45
3. Aftale mellem regeringen og Enhedslisten om initiativer mod social dumping (8. november 2012).....	51
4. Aftale mellem regeringen, Enhedslisten og Liberal Alliance om fordeling af forskningsreserven i 2013 (8. november 2012)	59
5. Aftale mellem regeringen, Enhedslisten og Liberal Alliance om ny struktur for statsforvaltningerne (9. november 2012).....	69
6. Aftale mellem regeringen, Venstre og Det Konservative Folkeparti om udmøntning af UMTS-midlerne til erhvervsrettede og vækstskabende initiativer samt digitalisering (23. oktober 2012)	77
7. Aftale mellem regeringen, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om Kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016 (7. november 2012).....	85
8. Aftale mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om udmøntning af satspuljen for 2013 (31. oktober 2012).....	107
9. Aftale mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om redningsberedskabet i 2013-2014 (12. november 2012).....	133
10. Aftale mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti (8. november 2012).....	143
11. Aftale mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om et nyt socialt tilsyn (25. oktober 2012)	163

Oversigt over finanslovaftalerne for 2012

	S	RV	SF	EL	V	DF	LA	K
Aftale om finansloven for 2013								
Aftale om en ungepakke – uddannelse og konkrete jobberfaringer skal få unge i job								
Aftale om initiativer mod social dumping								
Aftale om fordeling af forskningsreserven i 2013								
Aftale om ny struktur for statsforvaltningerne								
Aftale om udmøntning af UMTS-midlerne								
Aftale om kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016								
Aftale om udmøntning af satspuljen for 2013								
Aftale om redningsberedskabet i 2013-2014								
Aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti								
Aftale om et nyt socialtilsyn								

Anm.: Lyseblå markering betyder, at partiet deltager i den pågældende aftale. Gul markering betyder, at partiet ikke deltager i den pågældende aftale.

Aftale mellem regeringen og
Enhedslisten om:

Finansloven for 2013
(11. november 2012)

Aftale om finansloven for 2013

Regeringen og Enhedslisten har indgået Aftale om Finansloven for 2013. Aftaleparterne er enige om at gennemføre nye initiativer på følgende områder:

- En ekstraordinær arbejdsmarkedsindsats
- Større indsats mod social dumping
- Udvidelse af seniorjobordningen
- Flere fleksjob
- Styrket miljø og grønne arbejdspladser
- Lavere afgifter for forbrugerne og mindre erhvervsstøtte
- Styrket indsats over for økonomisk kriminalitet
- Omsorg for udsatte grupper
- Uddannelse og forskning er hovedvejen til fremgang
- Bedre modtagelse af udenlandske borgere
- Prioritering af kulturen
- Målrettede forbedringer af borgernær service
- Øvrige initiativer

En ekstraordinær arbejdsmarkedsindsats

Regeringen og Enhedslisten er enige om at igangsætte en ekstraordinær arbejdsmarkedsindsats, der skal styrke langtidsledige dagpengemodtageres tilknytning til arbejdsmarkedet og forbedre vilkårene for ledige.

Den internationale økonomiske krise har siden 2008 medført et betydeligt fald i både den private og offentlige beskæftigelse.

Overgangen til den 2-årige dagpengeperiode, den midlertidige periodeforlængelse med Aftale om Finansloven for 2012 samt de svage konjunkturer betyder samlet set, at der i første halvår 2013 vil være flere ledige, der står til at opbruge dagpengeretten.

I lyset heraf har regeringen indgået aftale med en række centrale aktører på arbejdsmarkedet om en akutpakke (beredskab med intensiveret jobsøgningsstøtte og jobformidling) målrettet ledige dagpengemodtagere, som er i risiko for at opbruge dagpengeretten frem mod 1. juli 2013. Herudover har regeringen indgået Aftale om akutjob med DA, KL og Danske Regioner, som indebærer, at der skal opslås i alt 12.500 akutjob målrettet ledige, som er i risiko for at opbruge dagpengeretten frem mod 1. juli 2013.

Regeringen og Enhedslisten er enige om at finansiere aftalerne om en akutpakke og akutjob. Der afsættes 90 mio. kr. i 2013 og 25 mio. kr. i 2014 til tilvejebringelse af akutjob, og der afsættes i alt 177 mio. kr. i 2012 og 155 mio. kr. i 2013 til udmøntning af akutpakken.

Som et yderligere initiativ er aftalepartierne enige om at give ledige, hvis dagpengeperiode er opbrugt i første halvår 2013, ret til at påbegynde en uddannelse eller opkvalificering ved dagpengeperiodens udløb. Ledige ikke-forsørgere omfattet af ordningen får ret til forsørgelse på 60 pct. af de maksimale dagpenge og ledige forsørgere omfattet af ordningen får ret til 80 pct. af de maksimale dagpenge i 26 uger.

De sidste år er ungdomsarbejdsløsheden steget, og for mange unge har ikke fået en uddannelse eller fodfæste på arbejdsmarkedet. Derfor er regeringen og Enhedslisten enige om en markant styrkelse af indsatsen for at få unge i beskæftigelse eller i uddannelse. Samtidig skal ældre ledige have bedre muligheder for at komme i job.

Indsatsen for personer med nedsat arbejdsevne skal styrkes med henblik på at etablere op mod 13.500 ekstra fleksjob frem mod 2016. Samtidig skal udbredelsen af socialøkonomiske virksomheder understøttes bedre.

Det skal sikres, at arbejde i Danmark udføres på ordentlige vilkår gennem bekæmpelse af social dumping og styrkelse af arbejdsmiljøet.

Uddannelsesløft for ledige

Et forhøjet antal forsikrede ledige er i risiko for at opbruge dagpengeretten i første halvår 2013. Det skyldes dels den konkrete indfasning af den 2-årige dagpengeperiode i medfør af genopretningsaftalen, dels den midlertidige periodeforlængelse på ½ år, som blev aftalt mellem regeringen og Enhedslisten i Aftale om finansloven for 2012.

Parterne er på den baggrund enige om at give ledige, hvis dagpengeperiode udløber i første halvår 2013, ret til at påbegynde en uddannelse eller opkvalificering ved dagpengeperiodens udløb¹. Retten til uddannelse og opkvalificering skal medvirke til at bringe langtidsledige dagpengemodtagere tættere på arbejdsmarkedet.

Parterne er enige om, at retten til uddannelse eller opkvalificering for ovennævnte gruppe af ledige gælder i 26 uger efter udløbet af dagpengeperioden. Retten til forsørgelse på 60 pct. af den maksimale dagpengesats for ikke-forsørgere og 80 pct. af den maksimale dagpengesats for forsørgere i de 26 uger er betinget af, at den ledige i perioden står til rådighed for job og relevant uddannelse under ordningen, der øger mulighederne for beskæftigelse. Det indebærer, at ledige skal tage imod de job, som den enkelte tilbydes, herunder akutjob. Det er således alene ledige, som ikke har været i stand til at opnå ordinær beskæftigelse, som kan benytte ordningen. Retten til forsørgelse i 6 måneder efter dagpengeperiodens ophør gælder også, hvis der ikke kan tilbydes relevant uddannelse, eller hvis uddannelsen ikke fører til beskæftigelse umiddelbart efter færdiggørelsen. Formue og ægtefælles indkomst modregnes ikke i forsørgelsesydelsen.

Den ledige skal sikres et målrettet og sammenhængende kvalifikationsløft for dermed at styrke mulighederne for, at den pågældende efterfølgende kommer i job. Jobcentrene skal sikre, at alle ledige, som ønsker at være omfattet af ordningen, tilbydes et relevant uddannelsesforløb med forsørgelse. Viften af uddannelser, der omfattes af ordningen, er meget bred, så alle ledige i målgruppen – uanset deres uddannelsesmæssige baggrund – får mulighed for at påbegynde et uddannelsesforløb, der styrker de lediges jobperspektiv. De ledige i ordningen friholdes for eventuel deltagerbetaling. Ved korte uddannelsesforløb af indtil 1 uges varighed skal jobcentret stille krav om deltagelse i efterfølgende uddannelses tilbud senest hver 8. uge. Forsørgelsesperioden omfatter eventuelle venteperioder indtil uddannelsen påbegyndes. Jobcentrene skal sikre, at den ledige påbegynder et uddannelsesforløb så tidligt som muligt efter ophør af dagpengeperioden.

Det forventes, at a-kasserne understøtter deres medlemmer i at finde relevante uddannelses tilbud, som kan bidrage til at øge de lediges muligheder for at komme i ordinært arbejde.

Parterne mødes umiddelbart før sommerferien og diskuterer udviklingen i langtidsledigheden.

Der afsættes i alt 480 mio. kr. til uddannelsesløft til ledige i 2013.

En særlig ungeindsats

En gruppe unge har ikke en uddannelse. Det er en udfordring for den enkelte og for samfundet, fordi personer med en erhvervskompetencegivende uddannelse har en stærkere tilknyt-

---

¹ I gruppen af ledige, der er i risiko for at opbruge dagpengeretten i første halvår 2013, indgår personer med en dagpengetid på 2½ - 4 år, hvilket skal ses i sammenhæng med den konkrete overgangsbestemmelse for afkortningen af dagpengeperioden fra 4 til 2 år i Genopretningsaftalen samt den midlertidige periodeforlængelse på finansloven for 2012. Dagpengeperioden samt de 26 uger med forsørgelse kan ikke samlet overstige 4 år.

ning til arbejdsmarkedet og mindre risiko for ledighed. Desuden kan et øget uddannelsesniveau styrke produktiviteten og velstanden og bidrage til at reducere ledighedsrisikoen.

Manglende erhvervs erfaring kan gøre det vanskeligt at finde et job for mange nyuddannede unge, og de unge får dermed ikke udnyttet og styrket de kompetencer, som de har erhvervet gennem deres uddannelse. Dermed kommer deres nyerhvervede kvalifikationer heller ikke samfundet og virksomhederne til gavn.

Regeringen og Enhedslisten har derfor indgået *Aftale om en ungepakke* om en markant styrkelse af indsatsen for at nedbringe ledigheden blandt unge. Det skal ske ved, at flere unge kommer i gang med en uddannelse. Desuden skal nyuddannede uden job have bedre muligheder for at tilegne sig konkret erhvervs erfaring for derved at bringe dem tættere på et ordinært arbejde. Med aftalen afsættes i alt 46 mio. kr. i 2012, 185 mio. kr. i 2013, 218 mio. kr. i 2014, 113 mio. kr. i 2015 og 83 mio. kr. i 2016.

Aftalen indebærer, at der igangsættes følgende seks konkrete initiativer:

- Brobygning til uddannelse
- Praktik konsulenter
- Mere fleksibel voksenlærlingeordning for ledige
- Oprettelse af en fagpilotordning
- Styrket af jobrotationsordningen
- Styrkelse af videnpilotordningen

Etablering af uddannelsespulje

Regeringen og Enhedslisten er enige om at etablere en særlig uddannelsespulje, der skal anvendes til et uddannelsesløft for ufaglærte ledige og ledige med forældede uddannelser. Uddannelsespuljen skal øge jobcentrenes tilskyndelse til at give tilbud om målrettet uddannelse i beskæftigelsesindsatsen, så flere ufaglærte ledige og faglærte ledige med forældede uddannelser, der er motiveret til et uddannelsesløft, kan få de konkrete kompetencer, der efterspørges på arbejdsmarkedet.

Jobcentrene kan via uddannelsespuljen få finansieret uddannelses tilbud til ufaglærte ledige og ledige med forældede uddannelser.

Der afsættes 125 mio. kr. i 2014 og 150 mio. kr. 2015. Den nærmere udmøntning af puljen aftales mellem parterne medio 2013, herunder sammenhængen mellem beskæftigelsesystemet og uddannelsesområdet.

Uddannelsesløftet for ledige, en styrket ungeindsats og etablering af en uddannelsespulje finansieres blandt andet gennem omprioriteringer på beskæftigelsesområdet i form af en reduktion af driftsloftet over de kommunale aktiveringsudgifter, reduktion af diverse puljer samt mindre udgifter til forsørgelse som følge af en bedre voksenlærlingeordning og styrket jobrotation.

Socialøkonomiske virksomheder

Regeringen og Enhedslisten vil støtte udviklingen af socialøkonomiske virksomheder, der løfter et socialt ansvar ikke mindst i forhold til det rummelige arbejdsmarked. Socialøkonomiske virksomheder er virksomheder, hvis overordnede formål er almennyttige frem for at opnå profit til sine ejere eller partnere, og som hovedsageligt anvender sine overskud til sociale formål.

De nuværende selskabsretlige rammer er ikke hensigtsmæssige i forhold til at fremme socialøkonomiske virksomheder. Der nedsættes derfor et hurtigt arbejdende udvalg, der undersøger barrierer for etablering og udvikling af socialøkonomiske virksomheder og kommer med anbefalinger, herunder udarbejder et konkret lovforslag til en ny særlig virksomhedsform under navnet socialøkonomisk virksomhed. Udvalget vil – foruden de relevante ministerier – bestå af eksterne eksperter og praktikere på området. Udvalget skal afrapportere medio 2013 med henblik på fremsættelse af lovforslag i folketingssamlingen 2013/2014.

Der skal til formålet opbygges viden og kompetencer i Erhvervs- og Vækstministeriet med henblik på at gennemføre analyser og sikre den fornødne ekspertise til at fremme socialøkonomiske virksomheder.

Der afsættes 10 mio. kr. i 2013 og 15 mio. kr. i 2014 til opbygning af den nødvendige ekspertise og opfølgning på udvalgets anbefalinger. Indsatsen samordnes med arbejdsmarkedsindsatsen under Beskæftigelsesministeriet.

Mere jobrotation i den private sektor

Regeringen og Enhedslisten er enige om at fremme brugen af jobrotation i den private sektor. Jobrotation bruges i langt mindre omfang i private virksomheder end på offentlige arbejdspladser. I private virksomheder er der mange ufaglærte og faglærte med behov for efteruddannelse og opkvalificering. Samtidig viser undersøgelser, at chancerne for varig beskæftigelse efter at have været i støttet beskæftigelse er størst i private virksomheder.

For at fremme brugen af jobrotation i den private sektor er parterne derfor enige om midlertidigt at forhøje jobrotationsydelsen fra 160 pct. til 180 pct. af højeste dagpengesats for private arbejdsgivere. En forhøjelse af jobrotationsydelsen vil skabe større tilskyndelse til at anvende jobrotation i den private sektor.

Der afsættes 35 mio. kr. i 2013 og 12 mio. kr. i 2014 til mere jobrotation i den private sektor.

Styrkelse af varslingsindsatsen

Varslingspuljerne sikrer, at ansatte i forbindelse med større afskedigelser hurtigt kan få hjælp til at komme tilbage i job. Varslingspuljerne har vist sig at være et meget brugt redskab til at afbøde de negative virkninger af større afskedigelser af stor betydning for et lokalområde.

Regeringen og Enhedslisten er enige om, at varslingspuljerne permanent skal tilføres nye midler. Der afsættes på den baggrund yderligere 15 mio. kr. årligt fra 2013 og frem til varslingspuljerne.

De ekstra midler til varslingspuljerne finansieres ved at stille krav om, at der ved anvendelse af mentorstøtte fremover skal indgås en individuel aftale mellem personen og jobcentret. Individuelle aftaler om mentorstøtte vil modvirke en uhensigtsmæssig brug af ordningen, men ikke forringe den nuværende mulighed for den enkelte ledige. Aftalen skal som minimum indeholde oplysninger om formålet med tilkendelsen, timetallet og varigheden af mentorstøtten, navn på den person, der skal være mentor, og ankevejledning.

Bedre indsats for personer med læse- og skrivevanskeligheder

Regeringen og Enhedslisten er enige om at arbejde videre med at sikre en bedre indsats for personer med læse-/skrivevanskeligheder. Den nuværende indsats over for målgruppen bærer præg af manglende systematik og er ofte uden et klart formål. Parterne er således enige om, i løbet af det kommende år at drøfte, hvorledes jobcentrenes anvendelse af ordblindeundervisning (OBU) og forberedende voksenundervisning (FVU) kan ske mere hensigtsmæssigt og om muligt handle herpå.

Målretning af Forebyggelsesfonden

Et godt arbejdsmiljø kan mindske både fysisk og psykisk nedslidning og give den enkelte en bedre livskvalitet. Et godt arbejdsmiljø mindsker risikoen for ledighed og tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Og et godt arbejdsmiljø kan bidrage til, at danskerne bliver længere på arbejdsmarkedet.

Regeringen og Enhedslisten er enige om, at midlerne i Forebyggelsesfonden målrettes med henblik på at sikre et nyt og markant fokus på forebyggelse af nedslidning via øget tilsyn og rådgivning, så den eksisterende viden i arbejdsmiljøsystemet bliver omsat til konkrete handlinger i det daglige arbejde på virksomhederne. Som led i målretningen af fonden iværksættes blandt andet følgende initiativer:

- **Medfinansiering af arbejdsmiljørådgivning.** Offentlige og private virksomheder i særligt nedslidningstruede brancher skal kunne få medfinansieret 50 pct. af deres udgifter til rådgivning fra autoriserede arbejdsmiljørådgivere.
- **Forebyggelsespakker.** Der afsættes midler til forebyggelsespakker til brug for private og offentlige virksomheder i særligt nedslidningstruede brancher. En forebyggelsespakke er en trin-for-trin-beskrivelse af, hvad en virksomhed kan gøre for at modvirke de typiske nedslidningsproblemer i branchen.
- **Handlingsplan mod arbejdsulykker i bygge- og anlægsbranchen.** Der udarbejdes en handlingsplan for bedre forebyggelse af arbejdsulykker inden for bygge- og anlægsbranchen.
- **Bedre seniorarbejdsliv.** Der igangsættes konkrete udviklingsprojekter, hvor virksomheder udvikler og afprøver en seniorpolitik. Virksomhederne tilbydes trin-for-trin beskrivelser af, hvordan ledelsen og medarbejderne sammen får afdækket behov, muligheder og forventninger, som kan forbedre seniorernes arbejdsliv.

Med målretningen øges fokus på at fastholde fysisk og psykisk nedslidningstruede medarbejdere og på nye seniorinitiativer. Der afsættes 227 mio. kr. i 2012, 292 mio. kr. i 2013, 297 mio. kr. i 2014 og 227 mio. kr. i 2015.

Barselsudligning for selvstændige

Selvstændige erhvervsdrivende er, i modsætning til private arbejdsgivere, ikke omfattet af en barseludligningsordning. Derfor får selvstændige erhvervsdrivende ikke kompensation for tab af indtægter på samme måde som private arbejdsgivere, der helt eller delvist kompenseres for udgifter til løn under ansattes barsel.

Regeringen og Enhedslisten er på den baggrund enige om at etablere en obligatorisk barseludligningsordning for selvstændige. Ordningen indebærer, at personer, der kan dokumentere et vist indtægtstab som selvstændig erhvervsdrivende i forbindelse med deres barsel kan kompenseres helt eller delvist, hvis de i øvrigt opfylder betingelserne for barseldagpenge. Udgifterne til selvstændige på barsel vil blive betalt af bidrag fra de aktuelt aktive selvstændige.

En barseludligningsordning for selvstændige vil sidestille selvstændige med arbejdsgivere på det private arbejdsmarked. Samtidig gøres det mere attraktivt for kvinder at vælge iværksættervejen og etablere selvstændig virksomhed.

Social dumping

Social dumping er en udfordring på det danske arbejdsmarked. Nogle udenlandske virksomheder er hverken korrekt registreret i Danmark eller i hjemlandet og søger bevidst at omgå reglerne for at undlade at betale moms, skat, sociale bidrag mv. Endvidere er det vanskeligt for danske myndigheder at opkræve bøder fra udenlandske virksomheder, der ikke opholder sig i landet. Regeringen og Enhedslisten er enige om, at arbejde i Danmark skal udføres efter reglerne på det danske arbejdsmarked.

Med *Aftale om finansloven for 2012* er de første skridt taget til at modvirke social dumping. Der er bl.a. gennemført en styrket indsats over for udenlandske virksomheder med særligt fokus på øget myndighedssamarbejde, ligesom der er indført bedre kontrol med og skærpet bødestraf for ulovlig cabotagekørsel. Herudover er der nedsat et tværministerielt udvalg om modvirkning af social dumping med henblik på at vurdere mulighederne for, at der inden for EU-rettens rammer kan iværksættes yderligere tiltag til at modvirke social dumping. Udvalget har peget på en række muligheder for at modvirke social dumping.

Regeringen og Enhedslisten er på den baggrund enige om at styrke indsatsen mod social dumping med en række konkrete initiativer inden for følgende fem hovedområder.

Styrket anvendelse og håndhævelse af Registeret for udenlandske tjenesteydere

Arbejdstilsynet gives hjemmel til at udstede administrative bødeforlæg. Samtidig forpligtes bestillere af rengøringsydelser til at sikre, at udenlandske tjenesteydere har anmeldt lovpligtige oplysninger til RUT. Endvidere styrkes RUT-registret med flere og bedre tilgængelige oplysninger. Herudover forkortes fristen for registrering af ændringer om arbejdsforhold i RUT. Samtidig undersøges det, om Arbejdstilsynet hensigtsmæssigt kan gøres til ansvarlig tilsynsmyndighed med hvervgiverpligten i forbindelse med anmeldelsespligten til RUT.

Styrket håndhævelse af reglerne for udenlandske tjenesteydere

SKAT tilføres ressourcer til at føre bedre kontrol af, hvorvidt virksomheder reelt er etableret i hjemlandet. Samtidig undersøges mulighederne for at styrke informationsudvekslingen med andre lande. Endvidere undersøges det, om arbejdsmarkedets parter kan gives adgang til EU's nye informationssystem på udstationeringsområdet mv. Herudover gennemføres en analyse af, hvorvidt der hensigtsmæssigt kan indføres et ID-kort, evt. kombineret med obligatorisk sikkerhedskursus, for personer, der arbejder på en byggeplads.

Øget brug af arbejdsklausuler

Tærskelværdien på ca. 37,5 mio. kr. for brug af arbejdsklausuler for statslige bygge- og anlægsopgaver fjernes. Samtidig indføres der krav om, at flere statslige ordregivere (selskaber, som fuldt ud er ejet af statslige myndigheder og ikke er i konkurrence) skal benytte arbejdsklausuler ved alle offentlige udbud af bygge- og anlægsprojekter. Herudover vil regeringen lægge op til en politisk forpligtende aftale om, at kommuner og regioner fremover i relevante udbud i højere grad skal bruge arbejdsklausuler på samme måde som statslige ordregivere. Endvidere skal det eksisterende regelsæt om arbejdsklausuler gøres mere gennemskueligt og tilgængeligt, så det bliver lettere at håndhæve og kontrollere, hvorvidt der benyttes arbejdsklausuler, og der skal udarbejdes standardiserede skabeloner til offentlige myndigheder.

Styrket indsats mod ulovlig cabotagekørsel

Indsatsen mod ulovlig cabotagekørsel styrkes i 2013 med flere kontroller. Derudover vil vejledningen om cabotage blive evalueret i samarbejde med arbejdsmarkedets parter. Samtidig vil der blive udarbejdet en kontrolvejledning til politiets operative brug. Herudover skal det undersøges, om et fremtidigt GPS-baseret system for kørselsafgift for danske og udenlandske lastbiler hensigtsmæssigt kan anvendes til kontrol af cabotage. Endvidere vil muligheden for yderligere tiltag til modvirkning af ulovlig cabotagekørsel blive undersøgt nærmere i et særskilt cabotage-udvalg.

Forbedret information og vejledning

Der etableres en fælles serviceskranke for udenlandske virksomheder, så de kun behøver at henvende sig ét sted.

Der afsættes i alt 25,0 mio. kr. i 2013, 25,0 mio. kr. i 2014, 24,2 mio. kr. i 2015 og 24,1 mio. kr. i 2016 til aftalen om social dumping.

Styrkelse af Arbejdstilsynet

Der er fortsat betydelige problemer i forhold til udenlandske virksomheders overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen samt udenlandske virksomheders pligt til at anmelde sig til RUT.

Regeringen og Enhedslisten er på den baggrund enige om at afsætte yderligere 10 mio. kr. i 2013 til Arbejdstilsynets kontrol og tilsynsindsats med, om udenlandske virksomheder i Danmark lever op til danske regler om arbejdsmiljø samt reglerne for registrering i RUT.

Styrket myndighedsindsats

Med *Aftaler om finansloven for 2012* er der iværksat en styrket myndighedsindsats til modvirkning af social dumping i 2012 og 2013. Der har generelt været gode erfaringer med den styrkede indsats.

Regeringen og Enhedslisten er enige om i 2013 at drøfte en eventuel videreførelse af den styrkede myndighedsindsats. For at sikre mod tilpasninger i Arbejdstilsynets økonomi, inden der er taget stilling til initiativets eventuelle videreførelse, er parterne enige om at forlænge myndighedsindsatsen i Arbejdstilsynet til og med andet kvartal 2014. Der afsættes 12 mio. kr. i 2014 hertil.

Udvidelse af Seniorjobordningen

Seniorjobordningen er målrettet personer med ret til efterløn, der opbruger dagpengeretten, og som maksimalt har fem år til efterlønsalderen. Ordningen udgør et vigtigt sikkerhedsnet, hvis man som senior opbruger retten til dagpenge.

Tilbagetrækningsreformens forhøjelse af efterlønsalderen, herunder fremrykningen af forhøjelsen af efterlønsalderen pr. 1. januar 2012, har medført, at en række personer ikke længere kan få et seniorjob i kommunen som forventet, fordi deres dagpengeret er udløbet mere end 5 år før efterlønsalderen. Herudover kan de aktuelt svage konjunkturer gøre det særligt vanskeligt for ældre ledige at finde beskæftigelse.

Regeringen og Enhedslisten er på den baggrund enige om at indføre en overgangsordning for de målgrupper, der umiddelbart får udskudt retten til seniorjob på grund af den gradvise forhøjelse af efterlønsalderen.

Ved uændret efterlønsalder ville målgruppen have haft ret til et seniorjob i 2. halvår 2012.

Overgangsordningen indebærer, at retten til seniorjob bevares for personer, der fylder 55 år eller mere i 2012, uanset forhøjelsen af efterlønsalderen. Målgruppen omfatter personer, der er født i perioden fra og med 2. halvår 1955 til og med 2. halvår 1957, og som pr. 1. januar 2012 havde modtaget arbejdsløshedsdagpenge i 3 år eller mere.

Med overgangsordningen bevares retten til seniorjob - uanset forhøjelsen af efterlønsalderen - endvidere for personer, som er født i perioden fra 1. halvår 1956 til og med 2. halvår 1957, og som mister retten til dagpenge inden udgangen af 1. halvår 2013.

Der afsættes 55 mio. kr. i 2013 og 65 mio. kr. årligt fra 2014 til udvidelsen af seniorjobordningen.

Flere fleksjob

Personer med nedsat arbejdsevne skal så vidt muligt bevare kontakten til arbejdsmarkedet. I den forbindelse er fleksjob et vigtigt redskab.

Regeringen og Enhedslisten er enige om at prioritere 35 mio. kr. årligt i 2013-2015 fra Forebyggelsesfonden til et forsøg med en fleksjob-bonus til virksomheder, der ansætter en person i et fleksjob i ti timer eller mindre om ugen. En bonus består i et engangstilskud på 25.000 kr., som bliver udbetalt, når medarbejderen har været ansat i seks måneder.

For at styrke mulighederne for at deltage aktivt på arbejdsmarkedet for en større gruppe med nedsat arbejdsevne og for at få den enkelte til at blive en del af fællesskabet på den enkelte virksomhed er regeringen og Enhedslisten enige om at igangsætte en række yderligere initiativer. Initiativerne har et bredt fokus og er derfor ikke alene rettet mod at skabe fleksjob på få timer om ugen. Der afsættes i alt 465 mio. kr. i 2013-2015 til indsatsen.

Fleksjobambassadører i kommunerne

Der igangsættes forsøg i alle landets kommuner med ansættelse af mindst to fleksjobambassadører i hver kommune. Fleksjobambassadørerne skal skabe en kontakt mellem virksomheder og ledige fleksjobbere og via opsøgende og oplysende arbejde overfor virksomhederne bidrage til, at også personer, der kun kan arbejde få timer om ugen, ansættes og fastholdes i fleksjob. Fleksjobambassadørerne ansættes til at løse opgaver der ligger ud over den normale opgaveløsning i kommunerne. Der afsættes en pulje på 135 mio. kr. i 2013, 120 mio. kr. i 2014 samt 70 mio. kr. i 2015 til forsøg med fleksjobambassadører.

Forsøg med kommunale fleksjobansættelser

Der etableres forsøg med en ny type kommunale fleksjob. Kommunen ansætter en person i et fleksjob, hvorefter kommunen sørger for, at den ansatte i fleksjob kan indgå i konkrete job på fx private virksomheder. Ordningen rettes mod fleksjobbere med meget begrænset arbejdsevne. Der afsættes 10 mio. kr. i 2013 til forsøget med kommunale fleksjobansættelser.

Rådgivning til virksomheder med fleksjobansatte med psykiske lidelser

For at forbedre muligheden for fleksjobansættelser for personer med psykiske lidelser etableres en ordning, der giver virksomheder mulighed for rådgivning om konkrete problemstillinger og til generel bistand i forbindelse med ansættelse af mennesker i fleksjob med psykiske lidelser. Der indgås aftale med en relevant aktør, der har særlige kompetencer og kendskab til målgruppen. Der afsættes 5 mio. kr. årligt i 2013, 2014 og 2015.

Fleksjobværksteder

Der etableres et forsøg, hvor kommuner kan indgå samarbejdsaftaler med større virksomheder om at etablere fleksjobværksteder på virksomheden. Samarbejdsaftalen kan eventuelt kombineres med en aftale om, at virksomheden ansætter et bestemt antal personer i fleksjob. Der afsættes 10 mio. kr. i 2013 til forsøg med fleksjobværksteder.

Fleksjob i den offentlige sektor

For at understøtte skabelsen af flere fleksjob hos offentlige arbejdsgivere nedsættes en arbejdsgruppe, som frem mod forhandlingerne om regionernes og kommunernes økonomi for 2014 og fremadrettet skal belyse mulighederne for at oprette yderligere fleksjob i den offentlige sektor. Arbejdsgruppen får desuden til opgave at gennemføre en intensiv opfølgning på initiativerne, herunder løbende indrapportering fra de kommunale fleksjobambassadører.

Det skønnes, at initiativerne samlet set vil kunne medvirke til etableringen af op mod 13.500 ekstra fleksjob frem mod 2016.

Styrket miljø og grønne arbejdspladser

Danmark er i gang med en ambitiøs grøn omstilling. Der er allerede igangsat omfattende indsats på energiområdet, inden for klimatilpasning, grøn teknologi og i forhold til vandmiljø og natur.

Med energiaftalen fra foråret 2012 er den mest omfattende og ambitiøse grønne omstilling af energiforsyningen i verden igangsat. Aftalen sikrer, at den vedvarende energi udbygges massivt med bl.a. store havvindmølleparker på Kriegers Flak og Horns Rev. Investeringerne på energiområdet forventes at udgøre 90-150 mia. kr. frem mod 2020. Der afsættes 2,7 mia. kr. på finansloven i 2013-2016 til udmøntning af energiaftalen. Samtidig er der i 2013 afsat i alt 576 mio. kr. til forskning i fremtidens energisystemer.

Også med aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2013 tages der store skridt mod et grønnere Danmark. Investeringer i klimatilpasning for 2,5 mia. kr. og nye og mere fleksible regler for klimatilpasning vil medvirke til at håndtere den fremtidige udfordring fra kraftigere skybrud. Samtidig er der skabt bedre rammer for, at regionerne kan investere i energiforbedringer i sygehusbyggerier via en lånepulje på 1 mia. kr. Desuden er der afsat i alt 318 mio. kr. i perioden 2013-2015 til kommunernes indsats for mere natur og bedre vandmiljø.

Den ambitiøse linje er tilsvarende båret igennem med udmøntningen af forskningsreserven for 2013. Der er således afsat yderligere 180 mio. kr. til grønne forsknings- og udviklingsformål i 2013, herunder økologi.

Regeringen har nedsat Natur- og Landbrugskommissionen, som kommer med anbefalinger til en bæredygtig grøn fødevareresektor samt en styrket natur-, vandmiljø- og klimaindsats. Desuden har regeringen nedsat et Ministerudvalg for ny Erhvervs- og Vækstpolitik, ligesom regeringen vil præsentere en klimaplan, der peger frem mod reduktion af udledningen af drivhusgasser med 40 pct. i 2020.

I forlængelse af disse ambitiøse grønne satsninger er regeringen og Enhedslisten enige om at afsætte i alt 1,5 mia. kr. til initiativer, som bidrager til et bedre udbytte af vore grønne erhvervmæssige styrker og potentialer, udbygning af en grøn kollektiv trafik og dermed til den grønne omstilling. Indsatsen sigter på at styrke en grøn omstilling, der mindsker ressourcebelastningen, fremmer den økologiske omstilling, reducerer energiforbruget og skaber nye grønne jobområder.

Danmark har stærke kompetencer inden for grøn teknologi, men vi skal blive bedre til at omsætte gode ideer og projekter til konkurrencedygtige løsninger og dermed arbejdspladser. Det gælder fx den danske fødevareresektor, der indenfor økologi har et potentiale for øget produktion og eksport, samt grøn miljøteknologi med bedre ressourceudnyttelse, nye innovative energiteknologier og økologisk byggeri. Samtidig vil en grønnere kollektiv trafik være mere attraktiv for brugerne, reducere forureningen samt bidrage til målet om at gøre Danmark uafhængig af fossile brændstoffer.

Grøn omstilling og beskæftigelse

De kommende år forventes stigende global efterspørgsel efter løsninger, der kan mindske miljøbelastningen, reducere energiforbruget og sikre effektiv og bæredygtig ressourceudnyttelse. Danske virksomheder har stærke kompetencer på disse områder, ligesom den danske fødevareresektor har en stærk position på de globale markeder og i international sammenhæng er langt fremme i udviklingen af bæredygtige produktionsformer.

Regeringen og Enhedslisten er enige om at gøre en aktiv indsats for at omsætte disse danske styrkepositioner til fremgang og nye arbejdspladser. Samlet afsættes 220 mio. kr. i 2013:

- Der afsættes i alt 85 mio. kr. i 2013 til en særlig, offensiv indsats for at få del i de voksende globale markeder for grønne løsninger. Indsatsen målrettes udvikling, demonstration og eksport på områder med danske styrkepositioner. Det kunne fx være miljørenovering af skibe, bedre udnyttelse af affaldsressourcer samt udvikling af vandteknologi.
- Der afsættes 40 mio. kr. i 2013 til etablering af en grøn omstillingsfond, der kan understøtte forretningsudvikling, produktion, salg og markedsføring af grønne produkter.
- Der afsættes 60 mio. kr. i 2013 til understøttelse af fremgang og grøn omstilling i fødevareresektoren. Puljen skal bidrage til fremdrift i udviklingen af bl.a. nye bæredygtige produktionsformer og -teknologier, fx økologi og dyrevelfærd.
- Der afsættes 15 mio. kr. til at yde tilskud til et grønt iværksætterhus, der skal medvirke til, at iværksættere kan overkomme udfordringer, der er forbundet med at starte virksomheder indenfor bæredygtig produktion.
- Der afsættes 20 mio. kr. til bl.a. lokalt forankrede samarbejdsprojekter, der understøtter oplysning om og formidling af viden om grøn omstilling mv. samt etablering af et bedre vidensgrundlag.

Mere og bedre grøn teknologi

Regeringen og Enhedslisten er enige om at styrke forskning og udvikling af teknologier, der kan medvirke til at skabe danske teknologivirksomheder på det grønne område. De nye teknologier kan samtidig bidrage til fx lavere miljøbelastning, reduceret energiforbrug og bedre ressourceudnyttelse samt fremme omstilling til vedvarende energi og grønne arbejdspladser. Samlet afsættes 145 mio. kr. i 2013:

- Der afsættes yderligere 65 mio. kr. i 2013 til styrkelse af miljøteknologier i regi af Miljøministeriets teknologiindsatser, herunder 20 mio. kr. til økologisk byggeri.
- Der afsættes 50 mio. kr. i 2013 til en særlig målrettet forsknings- og teknologi indsats for bæredygtig fødevarereproduktion.
- Der afsættes 30 mio. kr. i 2013 til fremme af nye energiteknologier i regi af Klima-, Energi- og Bygningsministeriets teknologiindsatser, herunder 25 mio. kr. til solceller og brint.

Herudover afsættes 25 mio. kr. til forskning, udvikling og demonstration inden for energieffektiv transport. Midlerne udmøntes i et samarbejde mellem Det Strategiske Forskningsråd og Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram. Indsatsen finansieres med 15 mio. kr. fra bevillingen på forslaget til finanslov for 2013 til Det Strategiske Forskningsråds program vedrørende fremtidens energisystemer og 10 mio. kr. fra bevillingen på forslaget til finanslov for 2013 til Det Energiteknologiske Udviklings- og demonstrationsprogram.

I sammenhæng med udmøntningen af forskningsreserven betyder det, at indsatsen for grøn forskning og teknologiudvikling på miljø-, fødevarer- og energiområdet styrkes markant.

Flere energibesparelser

Regeringen og Enhedslisten er enige om at understøtte gennemførelse af energirenovierungsprojekter i den offentlige bygningsmasse og den almene boligsektor. Projekterne mindsker energiforbruget og giver dermed også lavere energiomkostninger. Samlet afsættes 45 mio. kr. i 2013.

- Der afsættes 15 mio. kr. i 2013 til energirenovering af offentlige kontorejendomme med de laveste energistandarder. Det forventes, at der i forlængelse heraf vil kunne iværksættes yderligere brugerfinansierede rentable energiinvesteringer på 5 mio. kr.
- Der afsættes yderligere 5 mio. kr. i 2013 med henblik på at analysere erfaringer med anvendelsen af ESCO og udbrede kendskabet til modellen. Modellen kan bidrage til at overvinde barrierer for gennemførelse af rentable energirenovierungsprojekter, fx som følge af manglende information eller kapital.
- Der afsættes 5 mio. kr. til erfaringsopsamling og formidling om energi.
- Der afsættes 20 mio. kr. til en særlig energisparepulje målrettet den almene boligsektor. Med puljen kan boligorganisationer og -afdelinger søge støtte til udarbejdelse af energihandlingsplaner og til forsøgsprojekter vedr. nye måder til at opnå energiforbedringer.

Grønne kationer

Pengeinstitutterne har siden finanskrisen strammet kreditgivningen, og der er eksempler på, at det kan være vanskeligt at få finansieret investeringsprojekter. Det gælder særligt for små og nystartede virksomheder og ikke mindst på det grønne område.

Regeringen og Enhedslisten vil skabe bedre vilkår for små og mellemstore virksomheders finansiering af nye grønne investeringer. Det gælder både for virksomheder, der ønsker at investere i fx udvikling og produktion af grøn teknologi, men også for virksomheder, der ønsker at integrere og anvende grøn teknologi i deres produktion.

Der etableres inden for en ramme på 50 mio. kr. en særlig grøn kationsordning. Bevillingen vil muliggøre grønne investeringer for i alt 250-300 mio. kr.

Der resterer midler på 150 mio. kr. i 2014 og 30 mio. kr. i 2015 til senere udmøntning på det grønne område efter aftale mellem regeringen og Enhedslisten.

Grønnere kollektiv transport

Regeringen og Enhedslisten er enige om, at den kollektive transport skal gøres grønnere og være et bedre alternativ til individuel transport. Der skal gennemføres en særlig indsats for at forbedre tilgængeligheden af tog og stationer samt øge elektrificering af jernbaneinfrastrukturen.

- Der afsættes i alt 650 mio. kr. i perioden 2013-2018 til elektrificering af jernbanestrækningen mellem Køge N og Næstved. Elektrificeringen bidrager både til at reducere rejsetiden og mindske forurening fra jernbanetrafikken. I sammenhæng med en ny bane-

strækning fra København over Køge til Ringsted forbedres den kollektive transport mellem København og en række byer på Midt- og Sydsjælland markant.

- Der afsættes 25 mio. kr. til forbedring af tilgængeligheden på togstationer ved etablering af elevatorer og andre initiativer, der øger togtrafikkens tilgængelighed.

Initiativerne vil medvirke til at skabe bedre vilkår for togrejsende og bidrager til at gøre den kollektive trafik mere attraktiv.

Initiativerne skal ses i sammenhæng med Transportministeriets strategiske analyser om bl.a. bedre mobilitet i hovedstadsområdet samt Trængselskommissionens arbejde.

Pulje til grøn omstilling og beskæftigelse

Der afsættes en pulje på i alt 200 mio. kr. fordelt med 100 mio. kr. i 2013 og 100 mio. kr. i 2014. Midlerne i puljen målrettes indsatser, der understøtter den grønne omstilling og fremmer beskæftigelsen. Puljen udmøntes af aftaleparterne bag Finansloven for 2013.

Mere dyrevelfærd

Regeringen og Enhedslisten er enige om at gøre en ekstra indsats for foreningsarbejdet for dyrevelfærd med henblik på at fremme dyrevelfærd for både kæledyr og herreløse dyr.

Der afsættes yderligere 3,5 mio. kr. årligt i 2013-2016 til Dyrevelfærdspuljen.

Lavere afgifter for forbrugerne og mindre erhvervsstøtte

Et holdbart velfærdssamfund bygger på et selv bærende erhvervsliv. Derfor er regeringen og Enhedslisten enige om at sanere erhvervsstøtten, så der frigøres ressourcer til mere velfærd. Samtidig reduceres en række afgifter på el og fødevarer til gavn for forbrugerne, og virksomhedernes administrative omkostninger reduceres.

Med aftalen om at øge og fremrykke erhvervsinvesteringer i juni 2012 mellem regeringen, Enhedslisten, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti får danske virksomheder endvidere en rabat, når de investerer i ny driftsteknologi, apparatur, maskiner mv. Det vil understøtte beskæftigelsen.

Lavere afgift på elvarme

Afgiften på elvarme er væsentlig højere end afgifterne på brændsler som fx olie og naturgas. Der anvendes mere og mere vedvarende energi til fremstilling af el, og et større forbrug af el til varme vil være til gavn for indpasning af el fra vindmøller i energiforsyningen. Aftaleparterne er på den baggrund enige om at lempe afgiften på elvarme, så den svarer til de øvrige energiafgifter.

Afskaffelse af fedt og sukkerafgifterne mv.

Fedtafgiften og udvidelsen af den såkaldte sukkerafgift er blevet kritiseret for at forhøje forbrugerpriserne, forøge virksomhedernes administrative omkostninger og bringe danske arbejdspladser i fare. Samtidig har erhvervslivet givet udtryk for, at det bliver vanskeligt for de danske virksomheder at få danske medarbejdere til at arbejde i udlandet i en periode, hvis den vedtagne stramning af beskatningen af fuldt skattepligtiges udenlandske arbejdsindkomst gennemføres.

Aftaleparterne er på den baggrund enige om at annullere den planlagte udvidelse sukkerafgiften og afskaffe fedtafgiften. Afgifterne på fedt og sukker vejer tungere i budgettet hos de lavere indkomster. Derfor vil en afskaffelse af afgifterne også bidrage til en bedre social profil.

Samtidig føres beskatningen af fuldt skattepligtiges udenlandske arbejdsindkomst tilbage til de tidligere regler. Dermed vil personer, der er fuldt skattepligtige i Danmark, også fremadrettet få et nedslag i skatten på lønindkomst erhvervet under ophold i udlandet i mindst 6 måneder.

Afskaffelsen af fedt og sukkerafgifterne mv. og den lavere afgift på elvarme vil samlet set sænke virksomhedernes administrative omkostninger. Med aftalen lempes afgifterne i alt med 2,4 mia. kr. i varig virkning. Aftaleparterne er enige om at afgiftslempelserne finansieres fuldt ud ved dels en sænkning af personfradraget med 900 kr. (700 kr. for børn og unge under 18 år) og dels en stigning i bundskatten på 0,19 pct.-point. Som følge af stigningen i bundskatten gennemføres en tilsvarende forhøjelse af det skrå skatteloft for personlig indkomst fra 51,5 pct. til 51,7 pct.

Afskaffelsen af fedt og sukkerafgifterne og den lavere afgift på elvarme forventes at reducere indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten med ca. 0,03 pct.-point. Inklusiv sænkningen

af personfradraget og stigningen i bundskatten skønnes indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten at blive reduceret med ca. 0,02 pct.-point.

Hertil kommer virkningen af den supplerende grønne check, som blev indført som kompensation til lavindkomstgrupperne for afgiftsstigningerne på finansloven for 2012. Den supplerende grønne check får virkning fra 2013 og fastholdes uændret, selvom sukkeafgiften fjernes. Dermed kan den samlede virkning på indkomstfordelingen opgøres til et fald på 0,05 pct.-point målt ved gini-koefficienten, hvilket medfører mere økonomisk lighed i samfundet.

Mindre erhvervsstøtte

Regeringen og Enhedslisten er enige om, at gennemføre den på finanslovsforslaget indbudgettede reduktion af erhvervsstøtten.

Det muliggør blandt andet, at der kan prioriteres 240 mio. kr. til universiteternes og sektorforskningsinstitutionernes basismidler. Omprioriteringen er central for at sikre grundforskning og udbud af uddannelser på et højt internationalt niveau til fordel for danske virksomheder.

Grunddata

Det offentlige registrerer en lang række oplysninger om borgere, virksomheder, fast ejendom, bygninger, veje, landkort osv. En del af disse oplysninger – de såkaldte grunddata – bruges igen og igen på tværs af hele den offentlige sektor. Bedre grunddata, der er frit tilgængelige for den private sektor, kan være en kilde til nye forretningsmuligheder og arbejdspladser.

Regeringen og Enhedslisten er enige om at forbedre og forbinde de offentlige registre med grunddata, og samtidig stille oplysninger til rådighed for private fra 2013 og frem. Grunddata-programmet er en del af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

Bekæmpelse af økonomisk kriminalitet

Regeringen og Enhedslisten er enige om, at der er behov for at styrke indsatsen over for økonomisk kriminalitet. Navnlig den systematiske og organiserede økonomiske kriminalitet udgør et væsentligt samfundsmæssigt problem, og aftaleparterne vil derfor sætte markant ind over for denne form for kriminalitet. Det skal ikke accepteres, at økonomiske svindlere går fri, mens almindelige, hårdtarbejdende danskere trækker læsset.

På den baggrund er regeringen og Enhedslisten enige om at skærpe indsatsen mod systematisk konkursrytteri ved at indføre regler om konkurskarantæne i forlængelse af Konkursrådets betænkning herom. Der afsættes 10 mio. kr. i 2013, 17 mio. kr. i 2014 og 15 mio. kr. årligt fra 2015 til gennemførelsen af initiativet. Initiativet vil indebære, at personer der går konkurs med virksomheder og i den forbindelse har bedrevet groft uforsvarlig forretningsførelse får forbud mod at deltage i ledelsen af en virksomhed medmindre den pågældende hæfter personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser. Initiativet indebærer endvidere, at domstolene kan træffe afgørelse om, at konkurskarantænen kan udvides til også at omfatte forbud mod deltagelse i ledelsen af virksomheder, hvor personen hæfter personligt for virksomheden.

Regeringen og Enhedslisten er endvidere enige om, at det er væsentligt, at politiet har effektive redskaber til at efterforske økonomisk kriminalitet. Aftaleparterne er derfor enige om i indværende folketingssamling at gennemføre lovgivning, der muliggør, at politiet med én retskendelse kan følge en transaktion gennem flere banker mv. ("kendelse på transaktion"). Dermed får politiet og anklagemyndigheden lettere ved at følge pengestrømme, så risikoen for, at et beløb forsvinder ud af syne, mindskes. Endvidere vil aftaleparterne gennemføre lovgivning, der hæver strafferammerne for kursmanipulation og insiderhandel fra 4 års fængsel til 6 års fængsel. Det vil give mulighed for, at der i sådanne alvorlige sager kan anvendes telefonaflytning mv., når betingelserne i øvrigt er opfyldt. Lovgivningsinitiativerne vil blive fremsat i Folketingsåret 2012/2013.

Aftaleparterne noterer sig i øvrigt med tilfredshed, at et udvalg under Social- og Integrationsministeriet i øjeblikket ser nærmere på reglerne om ægteskabets retsvirkninger. I dette arbejde indgår også overvejelser om behovet for yderligere beskyttelse af kreditorerne, når ægtefæller forsøger at unddrage aktiver for kreditorerne ved at overføre disse som en gave eller sælge dem til den anden ægtefælle til en kunstig lav pris – den såkaldte "kone-finte". Udvalget skal ifølge sit kommissorium færdiggøre arbejdet senest ved udgangen af 2013.

Omsorg for udsatte grupper

Mere tandsundhed – mindre ulighed

Regeringen og Enhedslisten er enige om at afsætte i alt 180 mio. kr. årligt fra 2013 og frem til at styrke tandsundheden hos økonomisk vanskeligt stillede.

Derfor indføres en ret til et ekstra tilskud til personer, der modtager de laveste ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, til dækning af udgifter til alle former for forebyggende og behandlende tandpleje.

Tilskuddet afgrænses til modtagere af de laveste ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, blandt andet kontanthjælpsmodtagere, modtagere af ressourceforløbsydelse og andre ydelser på kontanthjælpsniveau.

Tandsundheden senere i livet påvirkes af indsatsen i de unge år. Derfor indføres et tilskud til unge under 25 år, som er på de laveste ydelser, på 100 pct. af den egenbetaling for tandpleje, som overstiger 600 kr. årligt. Tilsvarende indføres der for personer på 25 år eller derover på de laveste ydelser et tilskud på 65 pct. af den egenbetaling, der ligger udover en årlig egenbetaling på 800 kr.

Dermed er tilskuddet målrettet økonomisk vanskeligt stillede personer med høje udgifter til tandpleje.

Kommunerne skal forhåndsgodkende udgifter til et samlet behandlingsforløb på over 10.000 kr.

Det målrettede tilskud til tandpleje vil både forbedre tandsundheden og reducere den sociale ulighed i sundhed.

Regeringen og Enhedslisten er endvidere enige om, at der gennemføres et serviceeftersyn af sundhedslovens krav til indholdet af den kommunale omsorgstændpleje med henblik på, at de relevante målgrupper benytter ordningen, samt at undersøge behovet for at brugerne får behandling ved en klinik frem for i hjemmet.

Regeringen og Enhedslisten er endvidere enige om, at lade epilepsipatienter blive omfattet af den eksisterende ordning efter sundhedslovens § 135, hvorefter ulykkesbetingede skader behandles vederlagsfrit.

Initiativer mod udsættelser af lejere

Der har over en årrække været et stigende antal lejere, der er blevet sat ud af deres bolig. I første halvår af 2012 er der dog sket et fald i antallet af udsættelser.

Regeringen og Enhedslisten er enige om at støtte op om den positive udvikling med følgende initiativer:

- Kommunerne skal have bedre muligheder for at yde hjælp til huslejebetaling, hvis det kan forebygge en udsættelse. Hjælpen kan gives i en midlertidig periode, og det vil være op til den enkelte kommune at vurdere, hvornår denne form for hjælp kan være hensigtsmæssig.
- Boligorganisationerne skal underrette kommunerne tidligere, når en anvist lejer ikke har betalt sin husleje. Samtidig er aftaleparterne enige om at forpligte kommunerne til at holde opfølgningssamtaler med anviste borgere med restanceproblemer.

Der afsættes i alt 7 mio. kr. årligt til initiativerne.

Regeringen og Enhedslisten er enige om at følge udviklingen i antallet af udsættelser, herunder drøfte SFIs kommende rapport om udsættelser.

Nyt socialtilsyn

Sociale døgntilbud skal bidrage til at skabe en reel og positiv forskel for de mennesker, der bor der. De sociale tilbud skal have en højere kvalitet. Regeringen har derfor indgået en aftale med alle partierne i Folketinget om grundlæggende ændringer i godkendelsen af og tilsynet med sociale døgntilbud. Socialtilsynet reformeres, så der sikres en større faglighed, en mere professionel og systematisk tilgang til tilsynsopgaven og større uafhængighed i tilsynet.

Et centralt element i reformen er, at der oprettes fem socialtilsyn – et i hver af de geografiske regioner. Socialtilsynet forankres i fem kommuner, der får ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med tilbuddene i regionen.

Der afsættes 21 mio. kr. i 2013, 42 mio. kr. i 2014 og 2015 og 35 mio. kr. i 2016 og frem.

Styrkelse af Rådet for Socialt Udsatte

Regeringen og Enhedslisten er enige om at øge driftsbevillingen til Rådet for Socialt Udsatte med 1 mio. kr. årligt for at styrke rådets funktion som talerør for udsatte grupper.

Landsforeningen Hjælp Voldsofre

Landsforeningen Hjælp Voldsofre har til formål at hjælpe ofre for vold, voldtægt, røveri og incest. Foreningen arbejder for at forbedre ofres retsstilling og deltager i forebyggende arbejde.

Regeringen og Enhedslisten er enige om at afsætte yderligere 1 mio. kr. årligt i 2013-2016 som forhøjelse af tilskuddet til Landsforeningen Hjælp Voldsofre, således at tilskuddet til foreningen samlet vil være 2 mio. kr. svarende til niveauet i perioden 2008-2012.

Forskning i uventede dødsfald i psykiatrien

Aftaleparterne er enige om, at afsætte 4 mio. kr. i 2013 til at undersøge pludselige og uventede dødsfald i psykiatrien. Midlerne udmøntes til det retsmedicinske forskningsprojekt SURVIVE, som tidligere har modtaget en bevilling fra satspuljen.

Viden og uddannelse

Uddannelse og faglige kvalifikationer har vidtrækkende betydning både for den enkelte og for samfundet. For den enkelte kan det give større selvværd og bedre muligheder for et aktivt samfundsliv. Uddannelse og kvalifikationer giver samtidig bedre jobmuligheder og højere løn.

Regeringen og Enhedslisten er enige om, at så mange unge som muligt skal have en uddannelse, der rustet dem til at klare sig på arbejdsmarkedet og til at møde nye udfordringer. Samtidig skal uddannelsessystemet levere tilbud af en høj kvalitet.

Bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti

Erhvervsuddannelser af høj kvalitet og med dygtige elever er en væsentlig forudsætning for at fastholde produktionsarbejdspladser i Danmark. Erhvervsuddannelserne står imidlertid over for væsentlige udfordringer: Frafaldet er fortsat højt og udgør ca. 46 pct., stadig færre elever vælger en erhvervsuddannelse efter 9. og 10. klasse, og ca. 3.600 elever har i dag hverken en praktikplads i en virksomhed eller en skolepraktikplads.

Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti har på den baggrund den 8. november 2012 indgået *Aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti*. Med aftalen afsættes 3,1 mia. kr. i perioden 2013-2016 til at sikre bedre kvalitet i erhvervsuddannelserne og samtidig styrke uddannelsesgarantien, så elever ikke risikerer at falde fra deres uddannelse, fordi de mangler en praktikplads.

Aftalen indebærer, at der iværksættes 12 initiativer, der styrker uddannelsesgarantien og forbedrer indsatsen for at skaffe almindelige praktikpladser til flest muligt. Derudover indeholder aftalen nye initiativer og en videreførelse af hidtidige initiativer, der sikrer øget kvalitet i erhvervsuddannelserne, herunder lektieværksteder, differentieret undervisning og efteruddannelse af lærere og ledere.

Med aftalen foretages endvidere en etårig videreførelse af *Aftale om flere unge i uddannelse og job* (Ungepakke II), som understøtter, at alle unge 15-17-årige er i enten uddannelse eller job. Endelig videreføres VEU-centrene med aftalen i perioden 2013-2016, hvilket bidrager til en målrettet og effektiv opfyldelse af elevernes behov på det grundlæggende erhvervsrettede og almene voksen- og efteruddannelsesområde.

Øget brug af sociale klausuler om uddannelses- og praktikpladser

For at sikre brug af sociale klausuler om uddannelses- og praktikpladser i offentlige udbud er regeringen og Enhedslisten enige om følgende:

- Statslige ordregivere (herunder selskaber, som fuldt ud er ejet af offentlige myndigheder og ikke er i konkurrence) forpligtes til fremover i relevante udbud efter "følg- eller forklar-princippet" at overveje brugen af sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler.
- Ved relevante udbud er der fx tale om bygge- og anlægsprojekter såsom hospitalsbyggeri, infrastrukturprojekter mv.
- Ved forhandlingerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2014 vil regeringen lægge op til en aftale om, at kommuner og regioner på samme måde som statslige ordregivere fremover i relevante udbud efter "følg eller forklar-princippet" skal overveje

brugen af sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler. Regeringen vil i givet fald vejlede om, hvordan man som offentlig myndighed gør dette som en integreret del af ens udbudsovervejelser, men myndighederne forpligtes ikke. Det er en forudsætning for, at der indgås en aftale med kommuner og regioner, at der ikke bliver tale om DUT-regulering.

- Regeringen vil samtidig iværksætte en øget vejledningsindsats for at tilvejebringe større videngrundlag for ordregivere og bidrage til øget anvendelse af sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i relevante udbud. Vejledningsindsatsen vil hjælpe ordregivere med at vurdere, hvor klausulerne mest hensigtsmæssigt kan anvendes, og vil bl.a. bestå i offentliggørelse af en vejledning og gratis gå-hjem-møder, fx i regi af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Øget taxametertilskud til AMU

Der er i dag underskud hos mange af AMU-udbydere. Det skyldes bl.a. en stor aktivitetsnedgang, hvor mange AMU-udbydere formentlig har haft vanskeligt ved at tilpasse deres omkostninger på kort sigt. Regeringen og Enhedslisten er derfor enige om at afsætte 11,5 mio. kr. i 2013 til forhøjelse af fællesudgiftstaksterne til AMU med henblik på at støtte institutionerne i overgangsperioden.

Videreførelse af taxameterløft

I forbindelse med fordeling af globaliseringsreserven til forskning og udvikling for perioden 2010-2012 blev taxametertilskuddene på de humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser på universiteterne forhøjet til og med 2012.

Regeringen og Enhedslisten er enige om at afsætte 250 mio. kr. i 2013, 254 mio. kr. i 2014 og 256 mio. kr. i 2015 til at videreføre det forhøjede taxametertilskud.

Afskaffelse af deltagerbetaling på suppleringskurser

Studerende med en bachelorgrad skal i nogle tilfælde følge et suppleringskursus, hvis de vil videreuddanne sig på en kandidatuddannelse. Indtil 2012 skulle de studerende selv betale for suppleringskurset.

Regeringen besluttede derfor på finansloven for 2012 at etablere en midlertidig overgangsordning, der fjerner deltagerbetalingen på suppleringskurserne i 2012.

Regeringen og Enhedslisten er enige om at afsætte 9 mio. kr. til at videreføre den midlertidige overgangsordning, der fjerner deltagerbetalingen på suppleringskurserne i 2013.

Annulering af besparelse på husholdnings- og håndarbejdsskolerne

Husholdnings- og håndarbejdsskolerne gør en målrettet indsats for at få flere ikke-fagligt stærke elever ind på og igennem de erhvervsrettede ungdomsuddannelser. Derfor er regeringen og Enhedslisten enige om at tilbagerulle besparelsen på skolernes driftstilskud, som blev gennemført som led i Aftale om genopretning af dansk økonomi, svarende til 7 mio. kr. i 2013 og 6 mio. kr. årligt i 2014-2016.

Elevrådgivning

Regeringen og Enhedslisten er enige om at prioritere 2 mio. kr. årligt i 2013 og 2014 til Elevrådgivning.

Udmøntning af forskningsreserven

Regeringen har indgået aftale med Enhedslisten og Liberal Alliance om udmøntning af forskningsreserven på 770 mio. kr. i 2013. Dermed styrkes forskningen på en række områder, der har betydning for den langsigtede fremgang og beskæftigelse. Der satses især på følgende områder:

- Strategiske investeringer i forskning
- Forskningsinfrastruktur
- Innovation og entreprenørskab
- Styrket europæisk og internationalt forskningssamarbejde
- Fri forskning og forskningsformidling mv.
- Terrorforskning

Med udmøntningen vil de offentlige forskningsbevillinger blive på godt 20 mia. kr. i alt i 2013. Det svarer til 1,07 pct. af BNP, hvilket er mere end forskningsmålet på 1 pct.

Der har i en årrække været stigende udgifter til høreapparater. Samtidig bliver høreapparaterne af stadig bedre kvalitet, og det offentlige har opnået betydelige prisreduktioner ved det seneste udbud. Dette forventes også at slå igennem for de private forhandlere.

Tilskud til håndkøbslægemidler målrettes pensionister og øvrige borgere, som egen læge vurderer har behov for håndkøbslægemidler på grund af sygdom. En betydelig andel af pensionisterne vil forsat kunne få hjælp til køb af håndkøbslægemidler - enten på grund af konkret sygdom eller efter reglerne i sociallovgivningen.

Aftalepartierne er samtidig enige om at dæmpe stigningen i de offentlige udgifter til høreapparater og til håndkøbsmedicin med 169 mio. kr. i 2013 stigende til 214 mio. kr. i 2016.

Endvidere har partierne aftalt at flytte 65 mio. kr. fra finanslovsforslagets midler til fremtidens energisystemer i Det Strategiske Forskningsråd, som fordeles med 45 mio. kr. til Højteknologifonden og 20 mio. kr. til fødevareforskning i Det Strategiske Forskningsråd. Endelig er partierne enige om at fastholde bevillingsniveauet fra 2012 for lektoratordningen ved intern omprioritering inden for Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelsers ramme.

Bedre modtagelse af udenlandske borgere

Regeringen og Enhedslisten er enige om, at udlændinge skal have en bedre modtagelse, når de kommer til Danmark. Det gælder ikke mindst de mest udsatte grupper af flygtninge og udlændinge.

Derfor styrkes indsatsen for særligt udsatte grupper. Aftaleparterne ønsker samtidig at sikre en hurtig og effektiv sagsbehandling og modtagelse for personer, der skal have ophold i Danmark.

Annullering af besparelse på danskuddannelserne

Regeringen og Enhedslisten er enige om ikke at gennemføre den forudsatte besparelse på danskuddannelserne for voksne udlændinge.

Styrket integration af flygtninge og familiesammenførte

En god modtagelse og integrationsindsats har afgørende betydning for en god start og dermed en vellykket integration i det danske samfund.

Der er i modtagelsen af nyankomne flygtninge og familiesammenførte brug for en bredspektret indsats, der tager højde for hele familiens forhold og sikrer, at de forskellige indsatser om bl.a. beskæftigelse, social støtte, sundhedstilbud og skole og uddannelse i højere grad er sammentænkte og understøtter hinanden. Desuden er der behov for en tidlig indsats over for flygtninge med sundhedsmæssige problemer. Aftaleparterne er på den baggrund enige om at styrke modtagelsesindsatsen over for flygtninge og familiesammenførte:

- Kommunerne forpligtes til at tilbyde alle nyankomne udlændinge, der har fået opholdstilladelse som flygtninge eller som familiesammenførte, en bredspektret, individuel integrationsplan.
- Der skal gennemføres en sundhedsmæssig screening, herunder for tortur, af alle nyankomne udlændinge, der har fået opholdstilladelse som flygtninge eller som familiesammenførte til flygtninge.
- Der sker en opkvalificering af den kommunale opgavevaretagelse på integrationsområdet ved efteruddannelsesinitiativer over for kommunale medarbejdere og en styrket vidensformidling og erfaringsudveksling.

Der afsættes 5,7 mio. kr. i 2013 og 12,3 mio. kr. årligt herefter til styrkelsen af modtagelsesindsatsen.

Bedre forhold for handlede personer

Aftaleparterne vil sikre bedre forhold for ofre for menneskehandel.

Når politiet antræffer udlændinge i prostitutionsmiljøet, vil de pågældende ofte være underlagt en kortvarig indledende frihedsberøvelse efter udlændingelovens regler, indtil Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, hvorvidt der er tale om en handlet person. Aftaleparterne lægger vægt på, at de pågældende også i den periode mødes på en måde, der skaber tillid, og som tager hensyn til, at der er tale om et potentielt offer for menneskehandel. Det er

endvidere helt centralt, at denne type sager håndteres hurtigst muligt af politiet og udlændingestyrelsen.

Aftaleparterne har derfor besluttet, at Center Mod Menneskehandel skal styrkes yderligere med henblik på en særlig tillidsskabende indsats i den periode, hvor der sker frihedsberøvelse, indtil Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, hvorvidt der er tale om et offer for menneskehandel. Den forstærkede indsats vil betyde, at den pågældende skal tilbydes en længere indledende samtale end i dag og daglige besøg for at skabe den nødvendige tillid. Aftaleparterne er endvidere enige om, at Udlændingestyrelsens afgørelse som altovervejende hovedregel skal træffes inden tre dage, og at Styrelsens statistiksystem ændres således at det bliver muligt at følge afgørelsestiden.

Der afsættes 1,0 mio. kr. i 2013 og 1,4 mio. kr. i 2014 og frem til Center Mod Menneskehandel. Der afsættes 0,3 mio. kr. til statistiktillpasninger i Udlændingestyrelsen.

Aftaleparterne vil samtidig sikre de bedst mulige forhold og vilkår for de ofre for menneskehandel, der vender hjem til deres oprindelsesland, så de har mulighed for at komme godt videre med deres liv uafhængig af bagmænd mv.

Aftaleparterne er enige om at give yderligere støtte til handlede personers reintegration i hjemlandet. Derfor udvides reintegrationsperioden fra 3 til 6 måneder, og støtteordningen gøres mere fleksibel, så den enkelte får større mulighed for omprioritering af indsatsen, og der åbnes for at midlerne kan bruges til en bredere vifte af aktiviteter fx skolepenge, uddannelsesforløb, børnepasning mv.

Gennemførelsen af den forberedte hjemsendelse vil fortsat skulle varetages af International Organization for Migration (IOM). Med henblik på at styrke indsatsen og koordineringen skal der dog ske tilpasninger af den nuværende model. Således skal bl.a. kontakten mellem IOM, Center mod Menneskehandel og de handlede udlændinge styrkes, og IOM skal i det omfang det er relevant, inddrage lokale NGO'er. Endvidere skal IOM i højere grad forpligtes til at give løbende tilbagemeldinger om reintegrationsforløbene bl.a. til Udlændingestyrelsen og Center mod Menneskehandel. Aftaleparterne er enige om at undersøge nabolandes og Hope Now's erfaringer med direkte samarbejde med lokale ngo'er med henblik på at drøfte spørgsmålet i aftalekredsen.

I forlængelse heraf er aftaleparterne endvidere enige om at udvide den såkaldte refleksionsperiode fra de nuværende 100 dage til 120 dage. I refleksionsperioden kan den handlede udlænding opholde sig i Danmark og få hjælp til restitution, og den pågældendes tilbagevenden til hjemlandet kan forberedes, herunder fx gennem kompetenceudviklingsforløb mv..

Der afsættes i alt 2,0 mio. kr. årligt fra 2013 til at sikre bedre forberedelse og reintegration i forbindelse med handlede udlændinges hjemrejse til oprindelseslandet.

Aftaleparterne er derudover enige om, at der skal gennemføres en kampagne mod menneskehandel i 2013 og 2014 med særlig fokus på efterspørgslen. Der afsættes i alt 0,5 mio. kr. hertil i 2013 og 2,2 mio. kr. i 2014.

Forbedret service og hurtigere sagsbehandling på familiesammenføringsområdet

Der har over sommeren været et usædvanligt stort ansøgerpres på Udlændingestyrelsen – både i form af personlige og telefoniske henvendelser. Tilsvarende har servicemålene på familiesammenføringsområdet været under pres.

Der afsættes derfor 2,5 mio. kr. i 2013 og 3,0 mio. kr. årligt i 2014 og frem til udvidelse af åbningstiden og øget bemanning i spidsbelastningsperioder. Endvidere afsættes 2,0 mio. kr. i 2013 og 5,0 mio. kr. i 2014 til at nedbringe sagsbehandlingstiden i de komplekse 1. instanssager om familiesammenføring fra 7 til 5 måneder.

Udenlandske hjemløse

Der er igennem en årrække afsat midler fra satspuljen til den såkaldte nødovernatningspulje, der har til formål at sikre overnatningsmuligheder for bl.a. gadesovende udenlandske hjemløse i vintermånederne, hvor det kan være forbundet med sundhedsmæssig risiko at overnatte udendørs.

Herudover gør frivillige og private væresteder en stor indsats for at hjælpe bl.a. udenlandske hjemløse. Natcafeen på Nørrebro, som er drevet af Kirkens Korshær, har eksempelvis en betragtelig andel udenlandske hjemløse blandt sine brugere.

Natcaféens nuværende bevilling udløber i 2012, og det har ikke været muligt at opnå opbakning i satspuljekredsen til en fortsat finansiering.

Aftaleparterne er på den baggrund enige om at afsætte 3,7 mio. kr. årligt i 2013 og 2014 til Natcafeen på Nørrebro. Det vil sikre caféens fortsatte eksistens og vil samtidig give bedre tid til at finde en mere permanent forankring af tilbuddet.

Tilpasning af optjeningsprincippet for familieydelse

Aftaleparterne er enige om at undtage flygtninge, der får opholdstilladelse i Danmark fra optjeningsprincippet for ret til børne- og ungeydelse og børnetilskud, der trådte i kraft den 1. januar 2012.

Med undtagelsen kan flygtninge få fuld børne- og ungeydelse og børnetilskud fra den dag, hvor de har fået opholdstilladelse, hvis de opfylder de øvrige betingelser for at modtage ydelserne.

Desuden ændres reglerne om optjening således, at bopælsperioder og beskæftigelse i Grønland og Færøerne sidestilles med bopæl og beskæftigelse i Danmark. Der medfølges den samme praksis, som er gældende i forhold til optjeningsprincippet for folkepension og førtidspension.

Dermed videreføres de regler, der var gældende indtil 1. januar 2012.

Der afsættes i alt 12,5 mio. kr. i 2013 og 14,0 mio. kr. årligt herefter til merudgifter til børne- og ungeydelse samt børnetilskud i forbindelse med justeringerne af optjeningsprincipperne.

Prioritering af kulturen

Regeringen og Enhedslisten er enige om følgende tiltag, der styrker den danske kulturarv og sikre, at flest mulig får glæde af den.

Opretholdelse af gratisadgang på Statens Museum for Kunst

Statens Museum for Kunst har til opgave at belyse den danske og udenlandske billedkunst. For at sikre, at museet kan fortsætte sit arbejde med at sikre en bred formidling af den nationale kunsthistoriske arv og fortsat bidrage til at tiltrække nye brugergrupper til museet opretholdes gratis adgang på museet. I den forbindelse øges bevillingen til museet med 10,4 mio. kr. årligt i 2013-2016.

Fregatten Jylland

Aftaleparterne er enige om at forhøje tilskuddet til Fregatten Jylland med 1,7 mio. kr. årligt i 2013-2016 for at sikre mulighed for at opretholde en fortsat vedligeholdelsesindsats, som sikrer skibet for eftertiden. Bevillingen skal anvendes til at etablere en varig løsning på skibets bevaringstilstand.

Styrkelse af Den Gamle By

Den Gamle By har over en årrække med succes opnået høje besøgstal og udviklet museet til en attraktion på nationalt niveau. Der afsættes derfor årligt 3 mio. kr. i 2013-2016 til museet, som kan bidrage til, at det bl.a. kan videreudvikle og drive Den Moderne By og dermed nytænke det traditionelle frilandsmuseum ved at sætte fokus på bygninger mv. fra vores egen tid.

Gl. Estrup

Der afsættes årligt 0,8 mio. kr. i 2013-2016 til Gl. Estrup Herregårdsmuseum for at sikre den løbende vedligeholdelse af herregårdsmuseets bygninger.

Arbejdermuseet

Der afsættes årligt 0,8 mio. kr. i 2013-2016 til Arbejdermuseet for at styrke museets formidling i forhold til at skildre danske arbejderes dagligdag fra 1870 til i dag.

Maritim kulturarv

Der afsættes 1,8 mio. kr. årligt i 2013-2016 til Skibsbevaringsfonden med henblik på at understøtte fondens arbejde for bevaringen af den maritime kulturarv.

Ny-cirkusuddannelse

Ny-cirkus er en scenekunstform, der kombinerer klassiske cirkusdiscipliner med moderne scenisk arbejde og fx inddragelse af lys-, lyd- og multimedieeffekter. Ny-cirkus er et af de scenekunstneriske udtryk, der udvikler scenekunsten mest markant lige nu - internationalt og i Danmark. Samtidigt har ny-cirkus potentiale til at blive et markant vækstområde inden for oplevelsesøkonomien. Aftaleparterne er derfor enige om at afsætte 1,5 mio. kr. årligt i 2013-2016 til et 4-årigt forsøg med en ny-cirkus uddannelse.

Bevilling til Kvindemuseet

Kvindemuseet beskæftiger sig med nyere tids kulturhistorie med fokus på kvinders liv og virke i Danmark. Regeringen og Enhedslisten er enige om at afsætte 1 mio. kr. årligt i 2013-2016 til museet for at styrke dets forskning og formidling.

Målrættede forbedringer af borgernær service

Regeringen og Enhedslisten er enige om at forbedre den borgernære service gennem følgende initiativer:

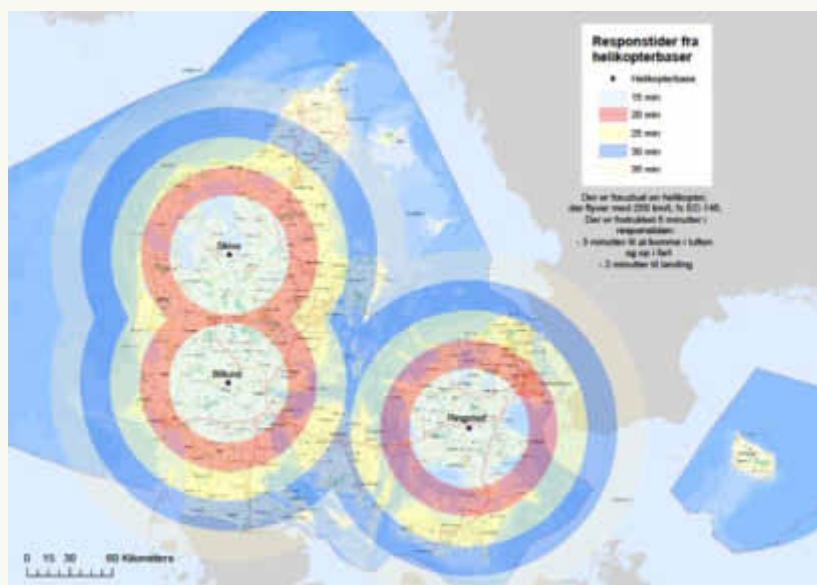
National lægehelikopterordning

Regeringen og Enhedslisten er enige om at prioritere en styrket tryghed og hurtig behandling på sundhedsområdet. I takt med etableringen af den nye sygehusstruktur, der betyder bedre kvalitet i behandlingen ved at samle den specialiserede behandling på færre akutsygehuse, styrkes den præhospital indsats i regionerne, så der sikres en samlet struktur med hurtig hjælp, også i områder med langt til nærmeste akutsygehus.

Som led i styrkelsen prioriteres 41,4 mio.kr. i 2013 og 126,7 mio.kr. fra 2014 til etablering af en national lægehelikopterordning med 3 døgnbemandede lægehelikoptere. Denne prioritering sker med afsæt i anbefalingerne fra regeringens akutudvalg, der udover stat, regioner og kommuner har deltagelse af sundhedsfaglige repræsentanter (Lægeforeningen, Dansk Sygeplejeråd, FOA og 3F).

Evalueringer af de to aktuelle forsøgsordninger med lægehelikoptere viser, at lægehelikopteren medfører tidsbesparelser for nogle patientgrupper og for nogle geografiske områder. Tidsbesparelsen betyder for nogle patientgrupper bedre overlevelse, og evalueringen viser, at helikopteren skaber større tryghed i befolkningen.

Figur 1
National lægehelikopterordning

Tre døgnbemandede akutlægehelikoptere giver den bedste dækning af landet, med ens dækning hele døgnet. De tre helikoptere placeres med base i henholdsvis Skive, Billund samt i Ringsted. Ved placeringen af basen for de tre helikoptere er det tillagt vægt at sikre hurtig responstid i særligt de dele af landet, som med den nye sygehusstruktur får længere til specialiseret behandling.

For at styrke akutindsatsen yderligere er regeringen og Enhedslisten endvidere enige om at prioritere de afsatte midler på 16,6 mio.kr. i 2012 og 16,8 mio.kr. årligt 2013-2014 som en ansøgningspulje til en styrket akutindsats i de områder af landet, hvor der pga. helikopternes placering vil være relativt lang responstid med lægehelikopter. Midlerne kan bl.a. anvendes til støtte til akutbiler og akutlægebiler. Den endelige udmøntning af midlerne til konkrete projekter drøftes mellem aftaleparterne.

Den nationale lægehelikopterordning forudsættes administreret af regionerne, som en integreret del af regionernes samlede præhospital indsats med ambulancer og akutbiler mv.

Etableringen af den nationale helikopterordning forudsætter en udbudsproces. På den baggrund forventes en varig ordning at kunne gå i drift fra medio 2014. De to nuværende forsøgsordninger i Karup og Ringsted forudsættes derfor forlænget indtil den varige ordning går i drift.

SAR-helikoptere

Regeringen og Enhedslisten er enige om at sikre et helikopterberedskab i Grønland til eftersøgnings- og redningsopgaver (SAR-operationer). Der afsættes 27,3 mio. kr. hertil i henholdsvis 2013 og 2014.

Forenkling af reglerne om frit valg på hjemmehjælpsområdet

Kommunerne skal sørge for, at borgerne, der er visiteret til hjemmehjælp efter serviceloven, har frit valg af leverandør.

Borgerne er generelt tilfredse med den hjemmehjælp, de modtager, både hos kommunale og private leverandører. Imidlertid er regelsættet på området ofte kritiseret for at være komplekst og bureaukratisk.

Det er regeringens og Enhedslistens opfattelse, at den enkelte kommune skal have mere fleksibilitet til at tilrettelægge det frie valg og hjemmehjælpen på den måde, der lokalt vurderes at være mest hensigtsmæssig. De komplicerede særregler i serviceloven skal erstattes med et enkelt krav om, at kommunerne fortsat skal tilbyde borgerne frit valg af leverandør. Det skal understøtte bedre kommunal ressourceudnyttelse og bedre service til borgerne. Forslaget skønnes således at frigøre godt 130 mio. kr. i kommunerne, som kommunerne kan anvende til borgernær service.

Normeringer i dagtilbud

Med aftale om Finansloven for 2012 prioriterede regeringen og Enhedslisten 500 mio. kr. til bedre normeringer i dagtilbud fra 2013 og frem. Midlerne blev udmøntet i forbindelse med Aftalen om kommunernes økonomi for 2013 til højere kvalitet i dagtilbud.

Regeringen og Enhedslisten er enige om, at der er behov for at udvikle en ny metode til at opgøre normeringer. Aftaleparterne konstaterer på den baggrund, at regeringen har igangsat et udredningsarbejde, der skal resultere i en ny opgørelsesmetode for normeringer i dagtilbud.

Udredningsarbejdet forventes afsluttet inden udgangen af 2013 med henblik på, at der snarest muligt herefter som erstatning for den nuværende opgørelse kan etableres en retvisende årsstatistik for normeringer i dagtilbud. Kommunernes Landsforening og de faglige organisationer inddrages i udarbejdelsen af grundlaget for opgørelsen af normeringerne.

Øvrige initiativer

Særligt børnetilskud til alle enlige forsørgere

Eneadoptanter og enlige kvinder, der er blevet kunstigt befrugtet, har i dag ikke ret til særligt børnetilskud på lige fod med andre eneforsørgere. Fremover skal personer, som selv har valgt eneforsørgerrollen sidestilles med andre eneforsørgere.

Det særlige børnetilskud giver et økonomisk sikkerhedsnet til børn, der kun har en forsørger. Det bør gælde alle børn, som kun har en forsørger uanset, hvad der ligger til grund herfor.

Regeringen og Enhedslisten er derfor enige om igen at give personer, som selv har valgt eneforsørgerrollen ret til særligt børnetilskud fra den 1. januar 2014. Dermed ligestilles selvvalgt enlige forsørgere med andre enlige forsørgere. Udvidelsen af retten til særligt børnetilskud indebærer offentlige merudgifter på 64 mio. kr. i 2014, 75 mio. kr. i 2015 og 86 mio. kr. i 2016. Fuldt indfaset indebærer udvidelsen af retten til særligt børnetilskud offentlige merudgifter for godt 200 mio. kr.

Styrkelse af ligestillingsindsatsen

Regeringen og Enhedslisten er enige om at styrke ligestillingsindsatsen, herunder bl.a. gennem støtte, tilskud mv. til konkrete projekter på ligestillingsområdet, herunder fx en mulig nordisk event "Nordisk Forum 2014" i regi af Kvinderådet, konkrete debatskabende aktiviteter om mænd og ligestilling samt styrket arbejdet med kønsmainstreaming bl.a. i de borgerrettede ydelser mv.

Aftaleparterne er enige om, at der afsættes 2 mio. kr. årligt i 2013 og 2014 og 1 mio. kr. årligt i 2015 og 2016 til en styrkelse af ligestillingsindsatsen.

Ny struktur for statsforvaltningerne

Regeringen, Enhedslisten og Liberal Alliance er enige om en ny struktur for udførelse af statsforvaltningernes opgaver, *jf. Aftale om ny struktur for statsforvaltningerne*.

I den forbindelse er regeringen og Enhedslisten enige om, at der i 2013 og frem afsættes 8 mio. kr., herunder til fastholdelse af et center i Ringsted og til inddragelse af lægmænd i klagesager.

Bilag 1. Grøn omstilling og grønne arbejdspladser

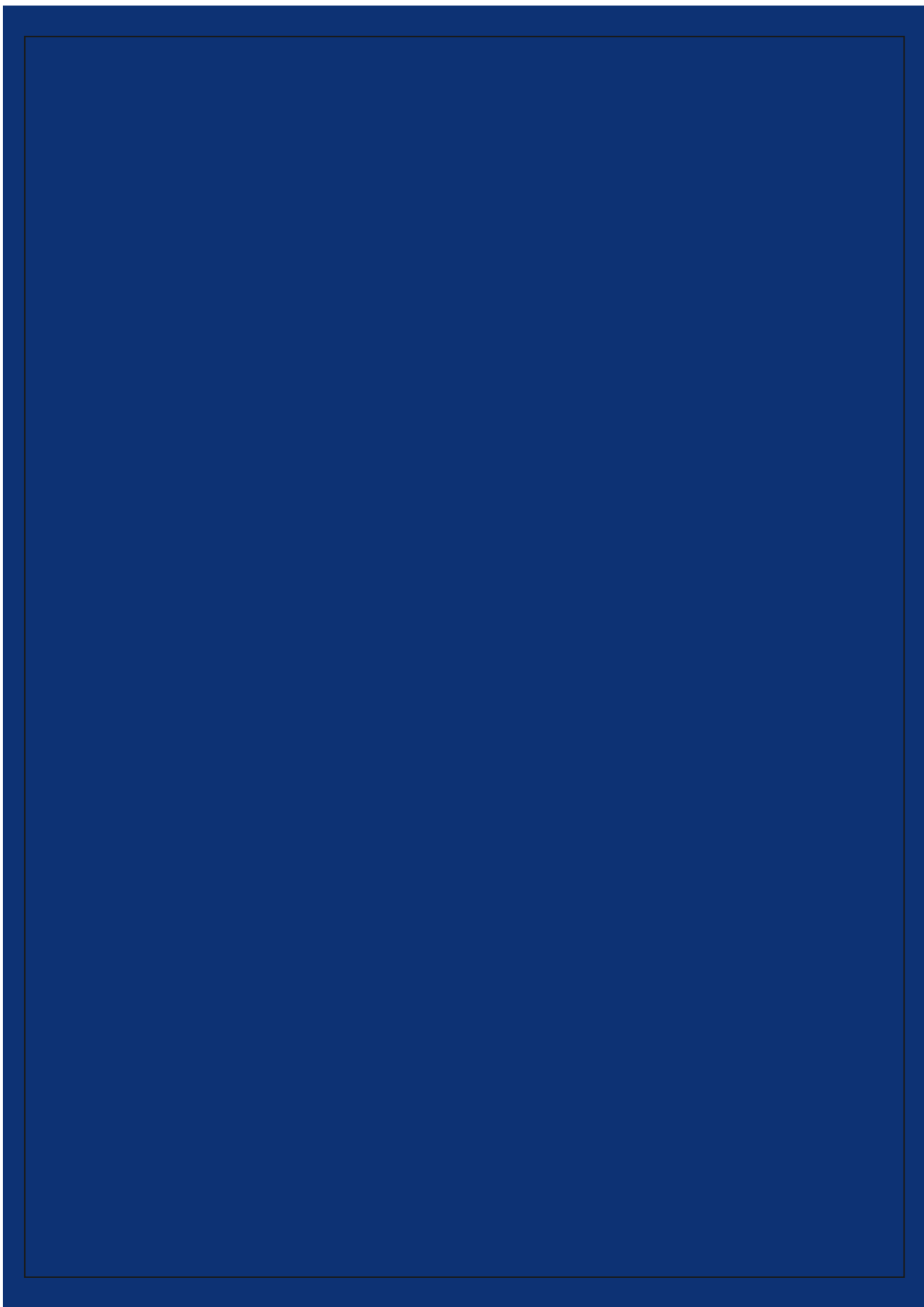
Tabel 1

Mio. kr., 2013-pl	2013	2014	2015	2013-15	2013-18
Grøn omstilling og beskæftigelse	484,0	154,0	34,0	672,0	676,0
Grøn omstilling og erhvervs politik	224,0	-	-	224,0	-
<i>Fremme og eksport af grønne løsninger</i>	85,0	-	-	85,0	-
<i>Grøn omstillingsfond</i>	40,0	-	-	40,0	-
<i>Grøn fødevaresektor som jobskaber</i>	60,0	-	-	60,0	-
<i>Viden, lokal forankring og iværksætterhus</i>	39,0	4,0	4,0	47,0	51,0
Mere og bedre grøn teknologi	165,0	-	-	165,0	-
<i>Styrkelse af miljøteknologier og økologisk byggeri</i>	65,0	-	-	65,0	-
<i>Særlig indsats for bæredygtig fødevareproduktion</i>	50,0	-	-	50,0	-
<i>Innovative og effektive energiteknologier</i>	50,0	-	-	50,0	-
Flere energibesparelser	45,0	-	-	45,0	-
<i>Flere energibesparelser i offentlige bygninger</i>	15,0	-	-	15,0	-
<i>Energisparepulje til den almene boligsektor</i>	20,0	-	-	20,0	-
<i>ESCO, erfaringsopsamling og formidling</i>	10,0	-	-	10,0	-
Nye kationer for grønne investeringer	50,0	-	-	50,0	-
Grønnere kollektiv transport	40,0	50,0	270,0	360,0	675,0
Tilgængelighed på stationer	25,0	-	-	25,0	-
Elektrificering af jernbanestrækning	15,0	50,0	270,0	335,0	650,0 ¹⁾
Pulje til grøn omstilling og beskæftigelse	100,0	100,0		200,0	200,0
I alt	624,0	304,0	304,0	1.232,0	1.551,0

1) Indsatsen for elektrificering af jernbanestrækning strækker sig over perioden 2013-2018.

Initiativerne under styrket miljø, grøn omstilling og grønne arbejdspladser finansieres ved generelle prioriteringer på finansloven samt ved omprioriteringer på 90 mio. kr. fra natur- og miljøordninger på Miljø- og Fødevareministeriets områder, hvor forbruget hidtil har været lavere end forventet, og omprioriteringer indenfor Erhvervs- og Vækstministeriets område på 20 mio. kr. samt 20 mio. kr. på Klima-, Energi- og Bygningsministeriets område.

Aftale mellem regeringen og
Enhedslisten om:

En ungepakke – Uddannelse og
konkrete jobberfaringer skal få unge i job
(8. november 2012)

En ungepakke – Uddannelse og konkrete joberfaringer skal få unge i job

---

Indledning

Siden sommeren 2008 har Danmark været ramt af en omfattende økonomisk krise. Mange unge har mistet deres job under krisen. Nogle har slet ikke fået en chance for at komme ind på arbejdsmarkedet.

Over 35.000 flere unge er blevet arbejdsløse og kommet på overførselsindkomst under krisen, så der i dag er ca. 100.000 unge arbejdsløse og øvrige overførselsindkomstmottagere.

Disse unge starter deres arbejdsliv uden et job og med risiko for ikke at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Det kan sætte langvarige spor. Mange har desuden ingen uddannelse, og det er et problem både for den enkelte og for samfundet.

Uddannelse er den vigtigste adgangsbillet til arbejdsmarkedet, ligesom uddannelse er vejen til bedre muligheder i livet. Derfor vil vi styrke indsatsen for, at flere unge kan komme i uddannelse og arbejde.

Aftaleparterne vil følge udviklingen nøje, de enkelte initiativer vil blive overvåget, og ved initiativernes udløb vil der blive lavet statusnotater og aftaleparterne bag aftalen vil herefter drøfte eventuelle fremtidige muligheder for videreførelse af initiativerne. Det er en varig opgave at sikre, at unge har mulighed for at få uddannelse og arbejde.

De aftalte initiativer

Regeringen og Enhedslisten sætter derfor ind med konkrete initiativer, der understøtter, at unge kan komme i gang med en uddannelse eller et job. Regeringen og Enhedslisten er enige om 8 initiativer til i alt 645 mio. kr., der målrettet sætter ind med konkrete initiativer, der understøtter, at unge kan komme i gang med en uddannelse eller et job.

Regeringen og Enhedslisten er enige om at gennemføre følgende initiativer, der skal hjælpe unge i uddannelse:

Brobygning til uddannelse

Der afsættes midler til at udvikle, etablere og iværksætte brobygningsforløb, hvor unge får mulighed for at blive indsluset på en erhvervsskole, fx i form af et for-forløb på en konkret uddannelse. Brobygningsforløb er således aktive forløb på en uddannelsesinstitution, der skal

---

understøtte, at den enkelte unge kommer godt i gang med en ordinær uddannelse og får et positivt tilhørsforhold til uddannelsen. Brobygningsforløb kan have forskellige formål afhængig af den enkelte unges konkrete udfordringer og ressourcer. Brobygning kan etableres til såvel erhvervsskoler som til øvrige uddannelsesinstitutioner, som fx VUC.

Målgruppen for brobygningsforløbene er unge dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere uden en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Der afsættes i alt 71 mio. kr. i perioden 2013-2014 til brobygning til uddannelse. Det er forventningen, at knap 950 unge de næste to år vil påbegynde et brobygningsforløb og heraf vil flere unge få mulighed for en praktikkonsulent, jf. nedenstående.

Praktikkonsulenter

Der ansættes praktikkonsulenter på erhvervsskolerne, der skal hjælpe unge, der deltager i et brobygningsforløb (jf. ovenstående initiativ), med at finde praktikpladser samt fungere som en gennemgående voksen i den unges uddannelse. Praktikconsulenternes opgave vil blandt andet være opsøgende arbejde i forhold til virksomhederne for at finde praktikpladser til brobygnings elever samt at bidrage til at skabe kontakt og matche unge brobygnings elever og virksomheder med ledige praktikpladser.

Der er tale om ansættelse af ekstra konsulenter, da eleverne på brobygningsforløbene vil have behov for hjælp til at finde en praktikplads. Der kan med fordel skabes et tæt samarbejde med de allerede ansatte lære- og praktikpladskonsulenter på erhvervsskolerne.

Der afsættes i alt 16 mio. kr. i perioden 2013-2014 til tilknytning af praktikkonsulenter til brobygningsforløbene.

Bedre voksenlærlingeordning for ledige

Virksomhederne skal have mulighed for at anvende voksenlærlingeordningen, uanset hvilken type lærling, der efterspørges. Voksenlærlingeordningen afkobles således fra arbejdsmarkedsbalancen i en 3-årig forsøgsperiode, virksomhederne kan få tilskud, når de indgår uddannelsesaftaler med vokselever fra ledighed inden for alle fagområder. På den måde sikres det, at muligheden for at anvende voksenlærlingeordningen bliver mere fleksibel og udvides.

Samtidig bliver ordningen løftet med yderligere 177 mio. kr. (i perioden 2013-2016), så ekstra 1.050 personer i de kommende år kan starte på en uddannelse via voksenlærlingeordningen.

Regeringen og Enhedslisten er enige om at gennemføre følgende initiativer, der er målrettet nyuddannede unge:

Styrket jobrotationsordning

Jobrotationsordningen styrkes med 272 mio. kr. yderligere i 2012-2016, så ekstra 2.100 ledige kan komme ind på arbejdsmarkedet via jobrotationsordningen. Den ordinære jobrotationsordning gøres lovbunden og den tilføres yderligere midler.

Samtidig udvides den del af ordningen, der er målrettet personer med mellemlange videregående uddannelser, til også at omfatte personer med en lang videregående uddannelse i en toårig forsøgsperiode fra 2013-2014.

Fagpilotordning

Der etableres et forsøg med en fagpilotordning for nyudlærte unge håndværkere, som fx tømrere, smede, elektrikere, murere mv. Det kunne fx være et forløb, hvor den unge håndværker anvender ny viden i form af eksempelvis nye materialer eller teknologi. Fagpilotordningen svarer til videnpilotordningen for akademikere, og der er ligeledes en række krav til ordningen for at sikre, at der ikke sker fortrængning af ordinært ansatte. Ordningen indebærer, at små og mellemstore virksomheder kan få tilskud i mindst seks måneder og højst 12 måneder til at ansætte en ung håndværker under 30 år.

Der afsættes 7 mio. kr. årligt i perioden 2013-2015. Over den treårige periode forventes ordningen at hjælpe 175 unge nyuddannede erhvervsuddannede unge ind på arbejdsmarkedet i forløb som fagpilot og herudover forventes ordningen at fungere som isbryderordning, således at flere virksomheder for fremtiden vil benytte sig af denne arbejdskraft.

Styrket videnpilotordning

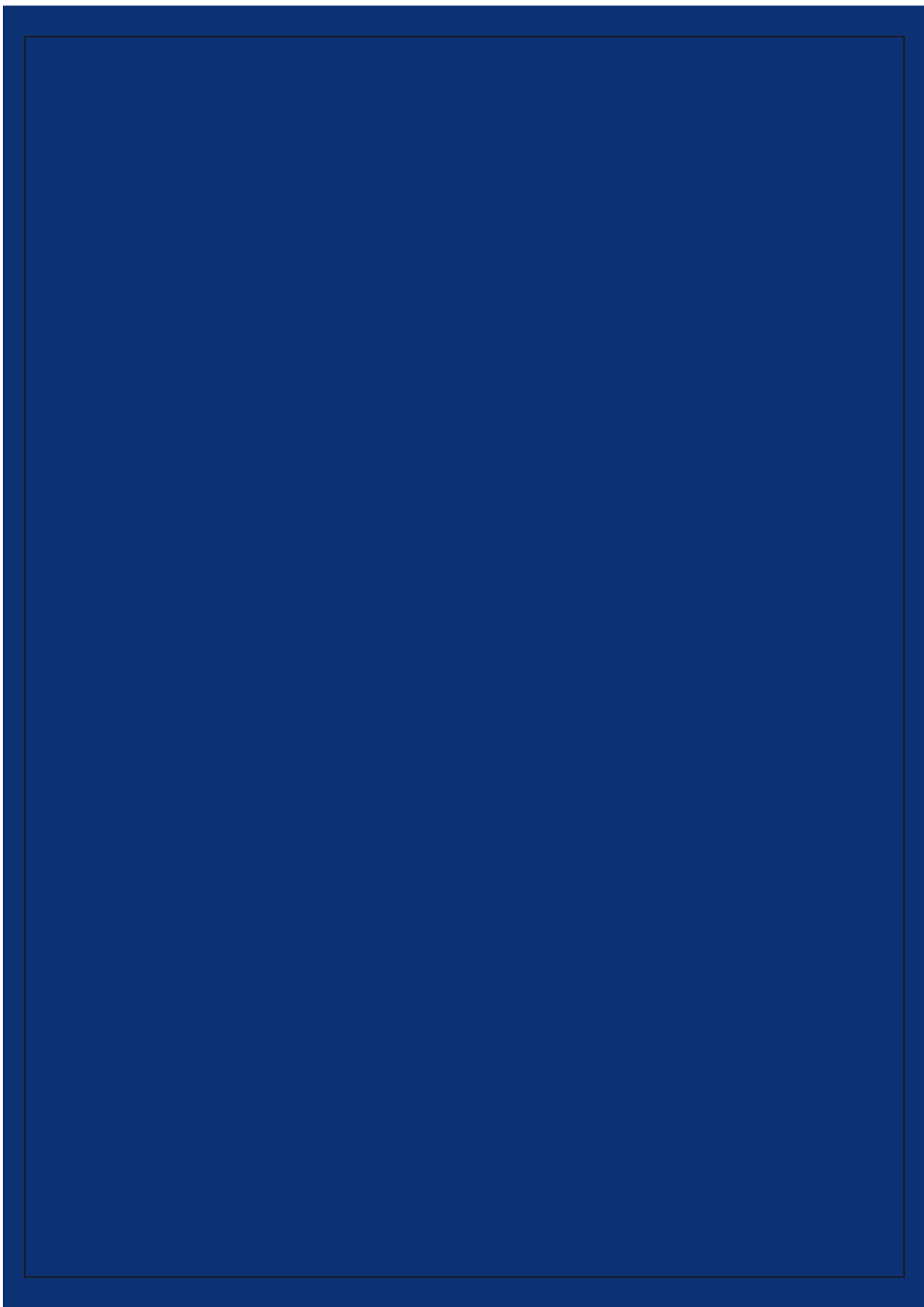
Det understøttes, at stadig flere små og mellemstore virksomheder får mod på at ansætte flere højtuddannede. Der afsættes ekstra 88 mio. kr. i alt til videnpilotordningen i 2012-2014, så yderligere knap 600 nyuddannede unge kan komme ind på arbejdsmarkedet via ordningen.

Samtidig udvides ordningen, så virksomhederne kan have op til fem højtuddannede ansatte for at benytte ordningen mod to i dag (dog må alle ansatte ikke være højtuddannede). Virksomhederne kan have to videnpiloter inden for en treårig periode. Desuden udvides ordningen til at omfatte personer med uddannelse på bachelorniveau i en toårig periode, dog inden for en ramme på 20 mio. kr. i 2013 og 20 mio. kr. i 2014.

Finansiering

Finansiering af initiativerne sker primært via omprioriteringer inden for beskæftigelsesministeriets område primært gennem en midlertidig reduktion af driftsloftet over de kommunale aktiveringsudgifter i perioden 2012-2016, midlertidig reduktioner af diverse puljer i 2012-2014 samt via afledte mindreudgifter til forsørgelse som følge af en bedre voksenlærlingeordning og styrket jobrotation. Herudover finansieres styrkelsen af videnpilotordningen ved omprioriteringer inden for Uddannelsesministeriets område samt midler fra forskningsreserven.

Aftale mellem regeringen og
Enhedslisten om:

Initiativer mod social dumping
(8. november 2012)

Aftale om initiativer mod social dumping

Med *Aftaler om finansloven for 2012* er indsatsen mod social dumping styrket. Regeringen og Enhedslisten iværksatte med aftalen en række initiativer til modvirkning af social dumping. Herudover blev der nedsat et udvalg, som har analyseret mulighederne for at gennemføre yderligere initiativer.

Med aftalen blev der afsat 65 mio. kr. årligt i 2012 og 2013 til at bekæmpe social dumping, herunder gennem et styrket tværgående myndighedssamarbejde samt styrket kontrol med ulovlig cabotagekørsel.

Regeringen og Enhedslisten noterer sig, at den aftalte indsats for en styrket myndighedsindsats mod udenlandske virksomheder er kommet godt fra start. Arbejdstilsynet, SKAT og Politiet har således gennemført flere succesfulde aktioner.

Herudover er der i 2012 gennemført en række initiativer til bekæmpelse af sort arbejde, som også har betydning for indsatsen mod social dumping. Der er således indført en række krav om skiltning ved byggepladser og identifikationskrav for arbejdsudøvere samt indført hjemmel til, at skattemyndighederne kan gennemføre kontrol på privat grund, når der synligt kan konstateres udendørs aktivitet af professionel karakter.

Med *Skattereformen 2012* er der gennemført en nedsættelse af loftet over rejsefradrag, så det bliver mindre attraktivt for lavtlønnet arbejdskraft med bopæl i udlandet at tage arbejde i Danmark. Desuden blev der indført ændringer af reglerne om beskatning af arbejdsudleje, så udenlandsk arbejdskraft i højere grad beskattes i Danmark.

Udvalget om modvirkning af social dumping har afleveret sin rapport i oktober 2012. På den baggrund er aftaleparterne enige om at gennemføre en række yderligere initiativer til bekæmpelse af social dumping.

Styrket anvendelse og håndhævelse af Registret for Udenlandske Tjenesteydere

Arbejdstilsynet fører tilsyn med anmeldelsespligten til Registret for Udenlandske Tjenesteydere (RUT), mens politiet udsteder bøder for overtrædelse af anmeldelsespligten. Aftaleparterne er enige om at give Arbejdstilsynet mulighed for at udstede administrative bøder til udenlandske tjenesteydere, der overtræder anmeldelsespligten. Hermed får Arbejdstilsynet mulighed for hurtigt at reagere over for udenlandske tjenesteydere, der ofte er kortvarigt i landet.

Der er stigende problemer med social dumping i rengøringsbranchen. Aftaleparterne er derfor enige om at udvide hvervgiverpligten for anmeldelse til RUT til også at omfatte rengøringsområdet.

Arbejdstilsynet har i dag ikke tilsynspligt med hvervgiverpligten. Reglerne om overtrædelse af hvervgiverpligt behandles derimod af politiet. Aftaleparterne er enige om at undersøge, hvorvidt Arbejdstilsynet hensigtsmæssigt kan gøres til tilsynsmyndighed vedrørende overtrædelse af hvervgiverpligten.

Et stigende antal virksomheder foretager anmeldelse til RUT. Der har dog været mange eksempler på, at udenlandske tjenesteydere afgiver forkerte oplysninger. Herudover opleves det, at RUT er ufleksibelt og mangler en række relevante oplysninger. For at styrke registret er aftaleparterne derfor enige om, at RUT skal styrkes yderligere med flere og bedre tilgængelige oplysninger, herunder:

- Udvidelse af RUT, så registrering af adresser i RUT valideres af Bygnings- og Boligregistrets adressefunktionalitet.
- Udvikling af en webservice, der sikrer realtidsdata, så kontrolmyndighederne altid har adgang til opdaterede data.
- Udvikling af en mobilapplikation til trådløs anvendelse.
- Udvikling af en upload-funktion i RUT, så det bliver muligt for udenlandske tjenesteydere frivilligt at uploade dokumenter (fx attest A1) i forbindelse med registrering.
- Offentliggørelse af oplysninger om arbejdsperiodens varighed til brug for fagbevægelsen mv.
- Udvidelse af RUT til at indeholde oplysninger om momsnummer i hjemlandet.
- Gratis data i RUT.
- Udvikling af et myndighedsmodul, så myndigheder, der anvender RUT, kan angive, om virksomheden er reel.
- Udvikling af RUT til at indeholde en række nye funktioner, så der ved registrering frivilligt kan afgives oplysninger om social sikring i hjemlandet (attest A1) samt oplysninger om, hvorvidt der er afsendt forhåndserklæring inden for området med gensidig anerkendelse af kvalifikationer til relevant myndighed

Efter gældende regler skal nye oplysninger om arbejdssted, arbejdsperiode mv. registreres i RUT senest 8 dage, efter at ændringerne er indtruffet. Da RUT nu baseres på et velfungerende onlinesystem, kan fristen for registrering af ændringer forkortes. Aftaleparterne er på den baggrund enige om, at fristen for registrering af ændringer i RUT forkortes efter en nærmere vurdering af, hvordan fristen kan fastsættes under hensyntagen til behovet for fleksibel arbejdstilrettelæggelse mv.

Der afsættes 7,1 mio. kr. i 2013, 9,4 mio. kr. i 2014, 8,8 mio. kr. i 2015 og 8,7 mio. kr. i 2016 til styrkelsen af RUT.

Styrket håndhævelse af reglerne for udenlandske tjenesteydere

En virksomhed skal være reelt etableret i et andet EU-land for at være omfattet af reglerne om midlertidig levering af tjenesteydelser og udstationering af arbejdstagere. Hvis det ikke er tilfældet, skal virksomheden følge reglerne for danske virksomheder, herunder dansk skattepligt samt de almindelige principper for overenskomstindgåelse. Der kan imidlertid være virksomheder registreret i RUT, som ikke er reelt etableret i hjemlandet. Herved kan virksomhederne undlade at betale dansk skat mv.

Aftaleparterne er på den baggrund enige om at afsætte yderligere ressourcer til SKAT til verifikation i VIES (EU-system for udveksling af momsoplysninger) af de udenlandske tjenesteyderes momsoplysninger og en opfølgende risikovurdering med henblik på eventuel kontrol af de skatte- og afgiftsmæssige forhold. SKAT vil efter behov kontakte relevante udenlandske myndigheder for verifikation af, om virksomhederne reelt er etableret i hjemlandet.

Initiativet indføres medio 2013. Der afsættes 5,5 mio. kr. i 2013, 8,6 mio. kr. i 2014 og 9,4 mio. kr. årligt i 2015-2016 til initiativet.

Der er en række muligheder for at styrke informationsudvekslingen på internationalt plan samt for at styrke det bilaterale samarbejde om modvirkning af social dumping med en række lande. Nye EU-regler gør det således muligt at sammenkoble europæiske selskabsregistre for at lette kontrollen af, om et selskab er reelt etableret i hjemlandet. Samtidigt kan det undersøges, hvorvidt arbejdsmarkedets parter kan bruge det nyudviklede europæiske Informationssystem for Det Indre Marked (IMI), så arbejdsmarkedets parter selv kan foretage opslag i registre i virksomhedernes hjemlande mv. Herudover skal det undersøges, om der hensigtsmæssigt kan udveksles yderligere oplysninger om eksempelvis ejerforhold vedrørende arbejdskøretøjer og skyldneres forhold i hjemlandet mv.

Der afsættes samlet 1,6 mio. kr. i 2013, 3,0 mio. kr. i 2014 og 2,0 mio. kr. årligt i 2015-2016 til initiativerne vedrørende sammenkobling af europæiske selskabsregistre samt adgang til IMI for arbejdsmarkedets parter.

Endvidere skal det undersøges, hvorvidt der hensigtsmæssigt kan indføres et ID-kort for personer, der arbejder på en på byggeplads. Analysen skal omfatte såvel ID-kort med som uden tilhørende sikkerhedsuddannelse. Analysen skal inddrage erfaringer fra andre EU-lande med lignende ordninger. Ordningen skal være i overensstemmelse med EU-retten. Arbejdsmarkedets parter i byggeriet vil blive inddraget i analysearbejdet. Beskæftigelsesministeriet er ansvarlig for udarbejdelse af analysen og inddrager - udover parterne i byggeriet - relevante ministerier efter behov. Analysen skal være færdig i september 2013.

Øget brug af arbejdsklausuler

Den danske model bygger bl.a. på, at arbejde i Danmark udføres på danske løn- og ansættelsesvilkår. Det offentlige har i den forbindelse en særlig rolle i forhold til at sikre, at der ikke benyttes underbetalt udenlandsk arbejdskraft ved udførelse af bygge- og anlægsprojekter.

Regeringen og Enhedslisten er på den baggrund enige om at fjerne den nuværende tærskelværdi på ca. 37,5 mio. kr. for brug af arbejdsklausuler for de statslige bygge- og anlægsopgaver, der i dag er omfattet af krav om arbejdsklausuler. Dermed skal alle statslige myndigheder benytte arbejdsklausuler ved alle udbud på bygge- og anlægsområdet, og ikke som nu kun ved opgaver over tærskelværdien.

Regeringen og Enhedslisten er endvidere enige om at sikre øget brug af arbejdsklausuler i andre typer offentlige udbud. Ifølge gældende regler er kun statslige myndigheder forpligtet til at benytte arbejdsklausuler, ligesom hvert enkelt ministerium i dag opfordres til at overveje, om statslige selskaber mv. skal anvende arbejdsklausuler. Fremover skal statslige ordregivere (herunder selskaber, som fuldt ud er ejet af statslige myndigheder og ikke er i konkurrence) benytte arbejdsklausuler ved alle offentlige udbud af bygge- og anlægsprojekter.

Herudover noterer aftaleparterne sig, at regeringen ved forhandlingerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2014 vil lægge op til en politisk forpligtende aftale om, at kommuner og regioner fremover i relevante udbud i højere grad skal bruge arbejdsklausuler på samme måde som statslige ordregivere.

Endvidere er regeringen og Enhedslisten enige om, at det eksisterende regelsæt om arbejdsklausuler skal gøres mere gennemskueligt og tilgængeligt, så det bliver lettere at håndhæve og kontrollere, hvorvidt der benyttes arbejdsklausuler. Herudover skal der udarbejdes standardiserede skabeloner til de offentlige myndigheder.

Styrket indsats mod ulovlig cabotagekørsel

Det er klare indikationer på, at omfanget af ulovlig cabotagekørsel har været stigende de seneste år. Det medfører ulige konkurrencevilkår over for danske transportvirksomheder samt tab af danske arbejdspladser. Regeringen og Enhedslisten er på den baggrund enige om styrke indsatsen mod ulovlig cabotagekørsel.

I 2013 tilføres der således yderligere 7,5 mio. kr. til politiet og anklagemyndigheden til kontrol af ulovlig cabotagekørsel og strafforfølgning.

Aftaleparterne er endvidere enige om, at vejledningen om cabotage skal evalueres i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, samt at der skal udarbejdes en kontrolvejledning til politiets operative brug.

Herudover skal det undersøges, om et fremtidigt GPS-baserede kørselsafgift for danske og udenlandske lastbiler hensigtsmæssigt kan anvendes til kontrol af cabotage.

Aftaleparterne er endelig enige om, at de nævnte initiativer i rapporten fra Udvalget om modvirkning af social dumping alene er et første skridt. Regeringen vil derfor undersøge potentielle

le yderligere initiativer til modvirkning af ulovlig cabotagekørsel. Det fremadrettede arbejde forankres i det allerede nedsatte cabotage-udvalg under ledelse af Trafikstyrelsen med deltagelse af branchen og arbejdsmarkedets parter. Udvalget skal arbejde videre med konkrete forslag til imødegåelse af social dumping i forbindelse med cabotage-kørsel. Transportministeren inddrager Enhedslisten i drøftelserne om Cabotage-udvalgets arbejde.

Bedre informationer til udenlandske virksomheder og lønmodtagere

Det kan være svært for udenlandske virksomheder og lønmodtagere at få overblik over reglerne på det danske arbejdsmarked, fordi reglerne administreres af en række forskellige myndigheder. Endvidere indebærer den danske model, at overenskomstindgåelse alene er et anliggende for arbejdsmarkedets parter.

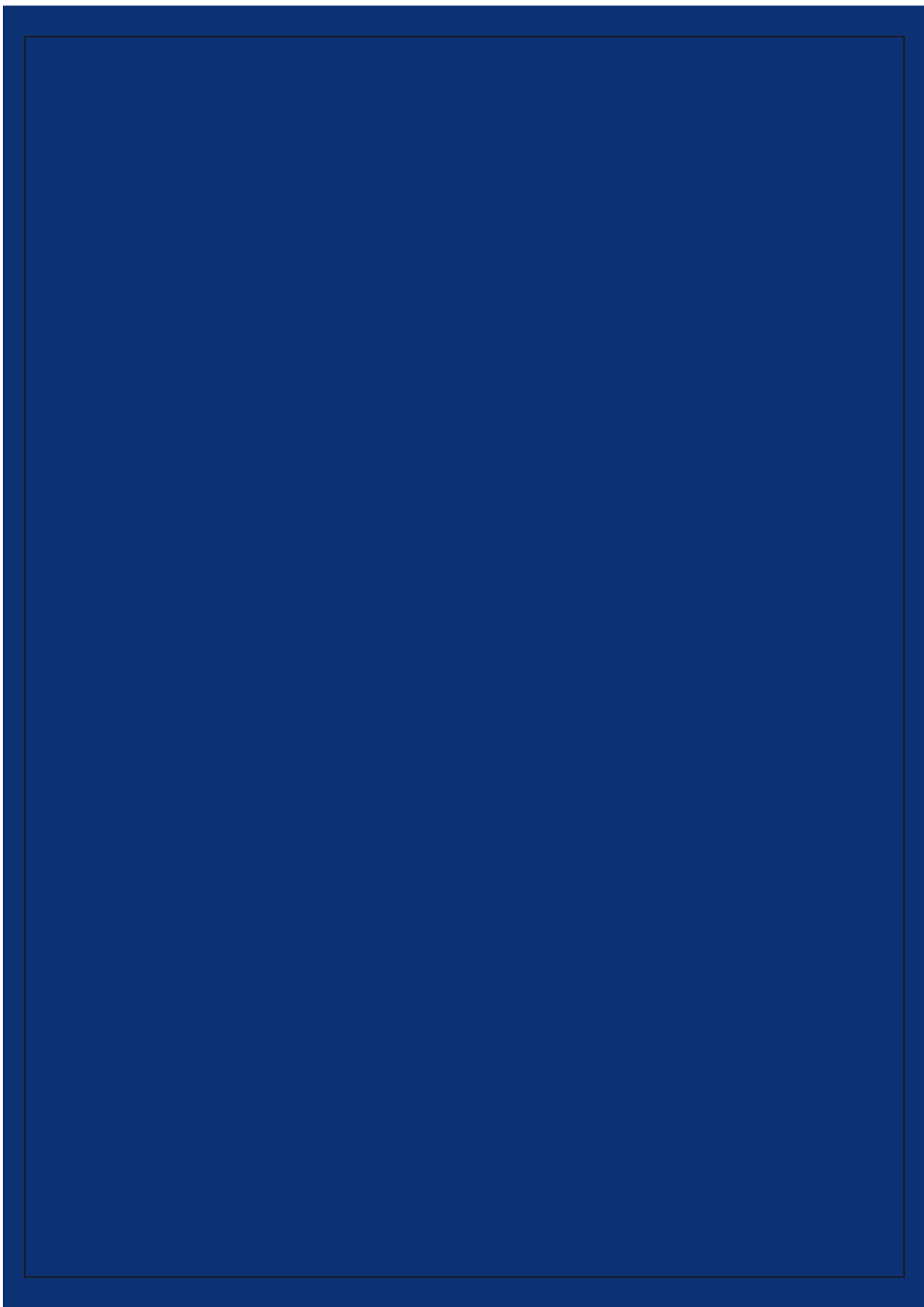
Regeringen og Enhedslisten er på den baggrund enige om at etablere en serviceskranke for udenlandske virksomheder, hvor virksomhederne kan få svar på alle arbejdsmarkedsrelaterede spørgsmål samt blive henvist til arbejdsmarkedets parter for så vidt angår spørgsmål om overenskomstmæssige forhold.

Der afsættes 3,3 mio. kr. i 2013 og 4,0 mio. kr. årligt i 2014-2016 til etablering og drift af en serviceskranke.

Opfølgning

Regeringen orienterer løbende Enhedslisten om fremdriften i arbejdet med de aftalte analyser. Der kan igangsættes eventuelle nye initiativer, hvis den løbende fremdrift i analysearbejdet viser, at der er behov herfor og hvis aftaleparterne er enige herom.

Aftale mellem regeringen,
Enhedslisten og Liberal Alliance om:

Fordeling af forskningsreserven i 2013
(8. november 2012)

Aftale om fordeling af forskningsreserven i 2013

A. Udmøntning af forskningsreserven

Med denne aftale udmønter partierne 770 mio. kr. i 2013 til forskning og udvikling.

Tabel 1

Mio. kr., 2013 pl	2013
Forskningsreserve til udmøntning	770
1. Strategiske investeringer i forskning	250
Det Strategiske Forskningsråd	
Miljøteknologi	30
Sundhed	50
Fødevareforskning	
Fødevareforskning	60
Hertil omprioriteret til fødevareforskning fra finanslovsforslagets midler til fremtidens energisystemer i Det Strategiske Forskningsråd	20
Produktionsforskning	40
Udviklings- og Demonstrationsprogrammer	
Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP)	30
Det Grønne Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP)	40
2. Forskningsinfrastruktur	20
3. Innovation og entreprenørskab	267
Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS)	62
ErhvervsPh.d.	10
Innovationsmiljøer	95
Innovationsprojekter	35
Innovationsnetværk	40
Fonden for Entreprenørskab og Global Entrepreneurship Week (GEW)	25
4. Styrket europæisk og internationalt forskningssamarbejde	30
Internationalt forskningssamarbejde	25
Målrettet EU-rådgivning	5
5. Fri forskning og forskningsformidling mv.	200
Det Frie Forskningsråd (herunder Sapere Aude)	163

EliteForsk	12
Grundtvigcentret	10
Prioriteringsgrundlag for forskning og innovation	3
Analyse og evaluering	10
Forskningsportalen	2
6. Terrorforskning	3

Anm.: 1) Heraf anvendes 1,5 pct. af midlerne til administration af initiativerne. 2) Der flyttes i alt 65 mio. kr. fra finanslovsforslagets midler til fremtidens energisystemer i Det Strategiske Forskningsråd, som fordeles med 45 mio. kr. til Højteknologifonden og 20 mio. kr. til fødevareforskning i Det Strategiske Forskningsråd.

1. Strategiske investeringer i forskning

Der tilføres samlet set 250 mio. kr. til strategiske satsninger inden for forskning og udvikling med udgangspunkt i temaerne i FORSK2020, hvor der er identificeret en række globale samfundsudfordringer inden for bl.a. miljø, energi, sundhed og fødevarer.

1.1 Miljøteknologi

Der tilføres 30 mio. kr. til strategisk forskning i miljøteknologi, der skal bidrage til at udvikle globalt konkurrencedygtige miljøteknologier og løsninger på globale udfordringer inden for miljø, vand og ressourceudnyttelse. Udviklingen af miljøteknologier kan skabe vækst og beskæftigelse i Danmark og bidrage til renere miljø, sundhed og ressourceeffektivitet både i Danmark og globalt.

1.2 Sundhed

Der tilføres 50 mio. kr. til sundhedsforskning, der skal gøre det muligt at gå fra grundlæggende biologisk forskning og sygdomsforståelse til bedre forebyggelse, diagnostik og mere præcist virkende individuelt orienterede behandlinger og rehabiliteringsindsatser, som på sigt kan erstatte mindre effektive tilgange udviklet til brede grupper af patienter. Forskningen skal endvidere bidrage til udviklingen af nye organisatoriske løsninger og innovative sundheds- og velfærdsteknologier. Målet er, udover ressourceoptimering og kontinuitet i behandlingsbeløb på tværs af sektorer, at skabe større sammenhæng i patientens liv og involvering i eget helbred. I den forbindelse er social lighed i sundhed fortsat en væsentlig udfordring, som kan inkluderes i forskningen.

Partierne noterer sig, at der er finansiering af aktiviteterne inden for stamcelleforskning i 2013. Partierne vil i forbindelse med finansloven for 2014 vende tilbage til den videre finansiering af stamcelleforskning.

1.3 Fødevareforskning

Der tilføres samlet set 80 mio. kr. til fødevareforskning, der skal bidrage til realiseringen af potentialerne i bioøkonomien gennem effektiv og konkurrencedygtig produktion af fødevarer, økologiske- og andre biologiske produkter. Af de 80 mio. kr. stammer 60 mio. kr. fra forskningsreserven og herunder tilføres 20 mio. kr. fra finanslovsforslagets midler til fremtidens energisystemer under Det Strategiske Forskningsråd.

1.4 Produktionsforskning

Der tilføres 40 mio. kr. til produktionsforskning, der skal understøtte koblingen mellem viden og produktion for derved at skabe grundlag for højere innovationskapacitet og nye industrijobs. Forskningen skal f.eks. bidrage til udvikling af fremtidens effektive produktionssystemer, som kan gøre produktion i Danmark konkurrencedygtig, samtidig med at produktionsmetoderne lever op til samfundets krav til miljø og sundhed. Produktionssystemer omfatter både systemer, udstyr og teknologier, men omfatter også organisatoriske og ledelsesmæssige rammer, herunder medarbejderinvolvering.

1.5 Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP)

Der tilføres 30 mio. kr. til det Miljøteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram, der skal støtte virksomheders udvikling, test og demonstration af nye miljøteknologiske løsninger med fokus på vand og klimatilpasning, ressourceeffektivitet og affald, kemikalier samt luftforurening. Indsatsen skal på én gang bidrage til en grøn omstilling, herunder sikre et bedre miljø og sikre dansk erhvervsliv de bedste muligheder for at forberede, tilpasse og udnytte de muligheder, som ligger i at være på forkant med teknologiudviklingen.

1.6 Det Grønne Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP)

Der tilføres 40 mio. kr. (samt 30 mio. kr. årligt i 2014-2015) til Det Grønne Udviklings- og Demonstrationsprogram, der skal støtte den økologiske forsknings- og innovationsindsats i regi af Internationalt Center for Forskning i Økologi, Jordbrug og Fødevarer-systemer (ICROFS)/GUDP.

2. Forskningsinfrastruktur

Der tilføres 20 mio. kr. til realisering af projekter i den danske roadmap for forskningsinfrastruktur, der skal bidrage til, at dansk forskning og videnbaseret produktion kan være med i front. Heri indgår midler til videreførelse af Dansk Center for Havforskning.

3. Innovation og entreprenørskab

Der tilføres samlet set 267 mio. kr. til innovationsaktiviteter, der sigter mod at øge produktiviteten i dansk erhvervsliv gennem tæt samspil med videninstitutioner samt mod at styrke omsætningen af viden til innovation i ikke mindst de små og mellemstore virksomheder.

3.1 Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter

Der tilføres 62 mio. kr. til de Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter for at understøtte et højt fagligt niveau i den teknologiske service og samtidig sikre, at indsatsen når ud til flere virksomheder via – og i samspil med – professionshøjskoler, erhvervsakademier, erhvervsskoler mv. Samtidig skal midlerne bidrage til en styrkelse af danske virksomheders videnhjemtagning fra udlandet, der giver mulighed for at etablere internationale forsknings- og innovationsalliancer til gavn for danske virksomheder.

3.2 ErhvervsPh.d.

Der tilføres 10 mio. kr. til ErhvervsPh.d.-ordningen med henblik på at fastholde antallet af ErhvervsPhD'er og sikre mulighed for ErhvervsPhD'er i den offentlige sektor.

3.3 Innovationsmiljøerne

Der tilføres 95 mio. kr. til medfinansiering af innovationsmiljøernes investeringer i højteknologiske og videnbaserede virksomheder. Midlerne anvendes i den helt tidlige fase af virksomhedens udvikling, hvor risikoen er størst og betingelserne for at tiltrække privat kapital vanskeligst. Der er behov for at innovationsmiljøerne i højere grad kan bistå iværksættervirksomhederne med kapital, sparring og hjælp til at finde private investorer.

3.4 Innovationsprojekter

Der tilføres 35 mio. kr. til innovationsprojekter i samarbejde med forskningsinstitutioner og forskningsaktive virksomheder. Midlerne skal anvendes til videnkuponer, så omkring 300 små og mellemstore virksomheder kan starte førstegangssamarbejde med forskningsinstitutioner, og til at 30-40 forskningsaktive virksomheder kan få udvidet videnkupon eller EuroStars-projekter.

3.5 Innovationsnetværk

Der tilføres 40 mio. kr. til styrkelse af Innovationsnetværk Danmarks internationale samarbejde med udenlandske netværk med henblik på at skabe flere innovative virksomheder og sikre dannelse af videnrelationer og matchmaking med virksomheder og videninstitutioner. Midlerne skal samtidig give Rådet for Teknologi og Innovation mulighed for iværksættelse af nye strategiske platforme for innovation og forskning (SPIR) i samarbejde med Det Strategiske Forskningsråd.

3.6 Fonden for Entreprenørskab og Global Entrepreneurship Week

Der tilføres 25 mio. kr. til Fonden for Entreprenørskab, der skal muliggøre en fortsat indsats for at styrke uddannelse i iværksætteri, innovation og entreprenørskab på alle uddannelsesniveauer med henblik på at skabe en stærkere iværksætterkultur i Danmark. Heri indgår 5 mio. kr. til den årlige iværksætteruge – Global Entrepreneurship Week – der skal øge kendskabet til og interessen for at blive iværksætter.

4. Styrket europæisk og internationalt forskningssamarbejde

Der tilføres samlet set 30 mio. kr. til styrket europæisk og internationalt forskningssamarbejde gennem bl.a. dansk deltagelse i fælles opslag med EU-lande, bilaterale samarbejdsaftaler, samt styrket vejledning i forbindelse med ansøgninger om forskningsmidler fra EU.

4.1 Internationalt forskningssamarbejde

Der tilføres 25 mio. kr. til internationalisering af dansk forskning gennem bl.a. dansk deltagelse i fælles opslag med EU-lande, nordisk samarbejde og bilaterale samarbejdsaftaler om forskning, uddannelse og innovation med strategiske forskningssamarbejdslande. Endvidere anvendes midlerne til forsknings- og studieophold på udenlandske universiteter, afholdelse af videnskabelige workshops, konferencer og andre netværksaktiviteter. Af de afsatte midler udmøntes 15 mio. kr. af Det Strategiske Forskningsråd.

Såfremt der viser sig mulighed for dansk deltagelse i et af de videns- og innovationssamfund (KIC), der udbydes af Det Europæiske Institut for Teknologi (EIT) i 2013, er partierne enige om at drøfte finansieringen.

4.2 Målrettet EU-rådgivning

Der tilføres 5 mio. kr. til målrettet EU-rådgivning, der skal bidrage til, at danske forskere og virksomheder får mulighed for at hjemtage flere forskningsmidler fra EU's forskningsprogrammer. Rådgivningen skal bl.a. ske ved i øget grad at inddrage brancheorganisationer, universiteternes forskerstøtteenheder, regionale væksthuse mv.

5. Fri forskning og forskningsformidling mv.

Der tilføres samlet set 200 mio. kr. til fri forskning og forskningsformidling mv. med henblik på at understøtte kvaliteten, internationaliseringen og formidlingen af dansk forskning.

5.1 Det Frie Forskningsråd

Der tilføres 163 mio. kr. til Det Frie Forskningsråd, herunder 92 mio. kr. til karriereprogrammet Sapere Aude, der skal sikre fastholdelse og udvikling af talenter i dansk forskning til højest internationale niveau.

5.2 EliteForsk

Der tilføres 12 mio. kr. til videreførelse af EliteForsk-initiativet, som har til formål at finde, styrke og pleje nogle af landets dygtigste og mest talentfulde forskere og skal bidrage til at styrke unge talenter interesse for en karriere som forsker.

5.3 Grundtvigcenteret

Der tilføres 10 mio. kr. til videreførelse af Grundtvigcenteret, der har til formål at etablere en offentligt tilgængelig, digitaliseret og kommenteret udgave af N.F.S. Grundtvigs forfatterskab gennem forskning, undervisning og formidling.

5.4 Prioriteringsgrundlag for forskning og innovation

Der tilføres 3 mio. kr. til videreudvikling af grundlaget for prioritering i forsknings- og innovationspolitikken - FORSK2020. Der udvikles endvidere et lignende prioriteringsgrundlag for innovationspolitikken, som skal identificere konkrete og markante samfundsmæssige behov, erhvervsmæssige perspektiver og særlige danske forudsætninger for markante innovationspolitiske indsatser.

5.5 Analyse og evaluering

Der tilføres 10 mio. kr. til at udbygge det videngrundlag, der ligger til grund for regeringens initiativer inden for forskning, innovation og uddannelse for løbende at kunne følge op på, hvordan forskningsbevillingerne anvendes med den størst mulige nytte for samfundet.

5.6 Forskningsformidling

Der tilføres 2 mio. kr. til videreudvikling af forskningsportalen www.videnskab.dk, herunder udvikling af nye formidlingsplatforme, målrettede informations- og pr-tiltag, udvikling af nye journalistiske virkemidler, herunder brug af sociale medier mv.

6. Terrorforskning

Der afsættes 3 mio. kr. til at forlænge Dansk Institut for Internationale Studiers forskningsindsats inden for terrorbekæmpelse. Formålet er at styrke terrorforskningen, først og fremmest inden for radikaliserings og rekruttering.

B. Tilpasninger i øvrigt

Udover udmøntning af forskningsreserven, er partierne enige om følgende justeringer.

7. Højteknologifonden

Partierne er enige om at overføre 45 mio. kr. fra finanslovsforlagetets midler til fremtidens energisystemer i Det Strategiske Forskningsråd til udmøntning i Højteknologifonden inden for energiforskning.

8. Lektoratsordningen

Partierne er enige om at fastholde bevillingsniveauet fra 2012 for lektoratsordningen ved omprioritering inden for Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelsers ramme.

9. Finansiering

Partierne er i tilknytning til fordeling af forskningsreserven samtidig enige om, at tilvejebringe finansiering på 169 mio. kr. i 2013 stigende til 214 mio. kr. i 2016 gennem de elementer, der fremgår af bilaget til denne aftale.

Bilag

Finansiering

Som et element i finansieringen af aftale om udmøntning af forskningsreserven er partierne enige om at gennemføre følgende initiativer, jf. tabel 1.

Tabel 1
Finansieringselementer i aftale om udmøntning af forskningsreserven

Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	I alt
Nedsættelse af tilskud til høreapparater	131	133	136	138	538
Omlægning af tilskud til håndkøbslægemidler	38	76	76	76	266
Finansiering i alt	169	209	212	214	804

Høreapparater

Der har fra 2000 til 2010 været en betydelig udgiftsvækst på høreapparatområdet, og flere har fået høreapparat – også til behandling af mindre høretab. Høreapparater er blevet af stadiet bedre kvalitet, men ikke dyrere. Tværtimod er der ved det seneste udbud opnået markant lavere priser for offentligt indkøbte høreapparater. Det forventes på den baggrund, at de private forhandlere også kan indkøbe apparater til tilsvarende lave priser. Samtidig har organiseringen af høreapparatområdet skabt unødigt bureaukrati for borgeren.

Partierne er derfor enige om en række initiativer på området, herunder at nedsætte tilskuddet til privat udleverede høreapparater og at samle høreapparatområdet i regionerne. Aftalen indebærer, at:

- **Tilskuddet til privat udleverede høreapparater sænkes.** Tilskuddet udgør i dag 5.607 kr. pr. apparat. Tilskuddet foreslås sænket til 4.000 kr. for det første øre og 2.350 kr. for det andet øre.
- **Ansvar for høreapparater samles i regionen.** Hermed afskaffes overflødigt bureaukrati, idet borgeren ikke længere skal søge om bevilling af høreapparat hos kommunen, men kan nøjes med en henvisning fra en speciallæge.
- **Styrket kvalitet.** Fx indføres uanmeldte tilsyn med private forhandlere, der stilles kvalitetskrav til privat udleverede høreapparater, og der udarbejdes standardiserede henvisninger, som speciallægerne skal anvende ved henvisning.

- **Afskaffelse af henvisningskrav ved flergangsudlevering for høreapparatbehandling hos private.** Der er ikke afgørende fagligt belæg for at opretholde henvisningskrav ved flergangsudlevering for høreapparatbehandling hos private, bl.a. fordi patienter med ukomplicerede høretab ikke har væsentligt forøget risiko for udvikling af f.eks. tumorer el.lign. På baggrund heraf afskaffes henvisningskravet til genudlevering af høreapparat i privat regi.

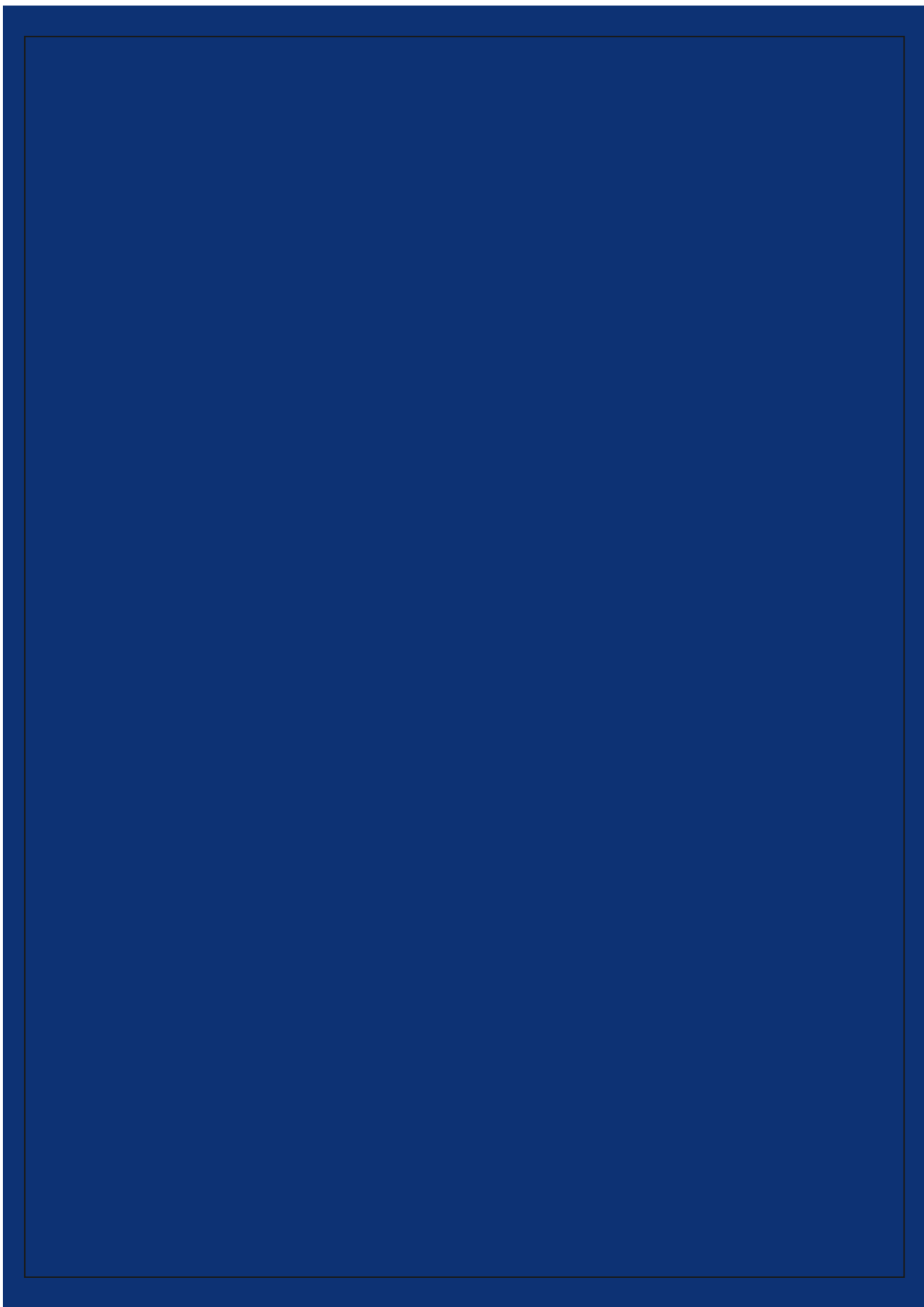
Dette indebærer mindredgifter på 131 mio. kr. i 2013, 133 mio. kr. i 2014 og 136 mio. kr. i 2015 og 138 mio. kr. i 2016 og frem.

Partierne tager til efterretning, at regeringen lægger til grund, at nedsættelsen af tilskuddet pr. høreapparat er begrundet i prisfald på høreapparaterne og ikke forrykker konkurrenceforholdet mellem de offentlige sygehuse og de private forhandlere til ugunst for de private forhandlere, samt at nedsættelsen af tilskuddet til behandlingsdelen for andet øre er fagligt begrundet i Kulegravningsrapporten.

Partierne er enige om at vurdere virkningen af omlægningen, når der foreligger data fra det første år.

Tilskud til håndkøbsmedicin

Partierne er enige om en omlægning af tilskud til håndkøbslægemidler. Initiativet indebærer, at det ikke længere vil være muligt for pensionister at få tilskud til håndkøbslægemidler (fx Panodil) alene på baggrund af pensioniststatus. Omlægningen af tilskuddet til håndkøbslægemidler betyder, at ordningen målrettes pensionister og øvrige borgere, der har et særligt behov på grund af sygdom. En betydelig andel af pensionisterne vil således fortsat kunne få tilskud, fordi de lider af bestemte sygdomme, hvor det er hensigtsmæssigt at anvende håndkøbslægemidler i behandlingen. Initiativet indebærer mindredgifter på 38 mio. kr. i 2013 og 76 mio. kr. årligt fra 2014 og frem.

Aftale mellem regeringen,
Enhedslisten og Liberal Alliance om:

Ny struktur for statsforvaltningerne
(9. november 2012)

Aftale om ny struktur for statsforvaltningerne

Regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) og Enhedslisten og Liberal Alliance er enige om en ny struktur for udførelsen af statsforvaltningernes opgaver. Den nye struktur omfatter også en forenkling af klagestrukturen på det sociale område og beskæftigelsesområdet.

Formålet med den nye struktur er at sikre en samlet og holdbar løsning for statsforvaltningerne. Løsningen medfører, at borgerne får højere kvalitet i sagsbehandlingen og kortere sagsbehandlingstider, samtidigt med at løsningen imødekommer den store økonomiske udfordring, som statsforvaltningerne står over for. Samtidigt har det været et mål at finde en løsning, der balancerer hensynene til den nye organisation og fordelingen af regionale statslige arbejdspladser.

På den baggrund er partierne blevet enige om følgende:

1. Statsforvaltningernes opgaver samles i én ny landsdækkende statsforvaltning, hvor der bruges færre ressourcer på administration og flere på opgaveløsning.
2. Hensyn til den regionale fordeling af statslige arbejdspladser.
3. Forenkling af klagestrukturen.
4. Øget rådgivningsindsats over for kommunerne.
5. En række regelforenklinger.
6. Indførelse af omkostningsdækkende egenbetaling for udvalgte sagsområder.
7. Lovgivning.

De enkelte elementer uddybes i det følgende.

1. Ny organisering af statsforvaltningernes opgaver

Partierne er enige om, at den stigende tilgang af sager, som statsforvaltningerne har oplevet og som i et vist omfang forventes at fortsætte, koblet med statsforvaltningernes store økonomiske udfordringer, har gjort det nødvendigt at ændre organiseringen af statsforvaltningernes opgaver. Frem mod 2016 ventes statsforvaltningernes økonomiske udfordring at vokse til ca. 93 mio. kr., hvilket dels følger af faldende bevillinger og dels et efterslæb vedrørende sagsbehandlingen. På den baggrund ønsker partierne at organisere opgaverne i en ny og samlet statsforvaltning, hvilket indebærer:

- En forenklet ledelsesstruktur og samling af administrationen og de administrative opgaver, hvorved der frigøres ressourcer til de borgernære opgaver. Forenklingen indebærer, at der fremover vil være én direktør og én samlet administration.

- Ensartede funktioner, der ikke forudsætter borgernes tilstedeværelse, kun varetages ét sted. De borgernære opgaver, der forudsætter borgernes fremmøde eller lignende, fordeles mellem statsforvaltningens centre i forhold til mængden af sager.
- Mulighed i den nye organisation for at prioritere og allokere ressourcer på tværs af lokaliteter og fagområder i forhold til ændrede behov. Denne fleksibilitet vil komme borgerne til gode i form af kortere og mere ensartede sagsbehandlingstider og højere kvalitet i afgørelserne.
- Mere ensartede sagsgange. I dag har hver statsforvaltning til en vis grad tilrettelagt egne sagsgange. Med en samlet statsforvaltning vil sagsbehandlingen kunne standardiseres med udgangspunkt i de statsforvaltninger, som i dag fungerer bedst på de enkelte områder.
- Mulighed for specialisering, sådan at de sagsområder, hvor lokal tilstedeværelse ikke er nødvendig, kan samles med højere kvalitet og effektivitet til følge. Det drejer sig bl.a. om opgaver vedrørende klagestrukturen på det sociale område og beskæftigelsesområdet, bidragsager, det kommunale tilsyn, navnesager, byggeklikesager mv.
- At potentialet i yderligere digitalisering af sagsgangene udnyttes bl.a. i form af digitale selvbetjeningsløsninger. Således forbedres grundlaget for at gennemføre de næste faser i den fælles offentlige digitaliseringsstrategi.

2. Hensyn til de regionale statslige arbejdspladser

Partierne har lagt vægt på at finde en løsning, som tager hensyn til den bedste udførelse af opgaverne og udnyttelse af ressourcerne, fortsat god tilgængelighed for borgerne og den regionale fordeling af statslige arbejdspladser. På den baggrund ønsker partierne at placere opgaverne efter følgende retningslinjer:

- Statsforvaltningernes nuværende fem hovedkontorer og fem afdelingskontorer ændres til ni centre. Det nuværende afdelingskontor i Ribe lukkes.
- De borgernære opgaver fastholdes i alle ni centre. Med etableringen af en samlet statsforvaltning får borgerne mulighed for at benytte sig af et center efter eget valg. I dag skal statsforvaltningen i egen region benyttes. Derved gøres statsforvaltningerne mere tilgængelige for en række borgere, som fx fremover kan benytte et center nær et arbejdssted i stedet for et tæt på bopælen.
- Alle opgaver, der ikke involverer direkte borgerkontakt og kan specialiseres, samles et sted. De forskellige typer opgaver placeres på forskellige lokaliteter af hensyn til den regionale fordeling af statslige arbejdspladser. Som udgangspunkt placeres ledelse og hovedkontor i Aabenraa, fælles journal i Ringkøbing, call-center på Bornholm, bidragsager, sager vedrørende børneloven, forældremyndighed og navnesager i Ringkøbing, byggesager i Nykøbing Falster og kommunalt tilsyn i Ringsted.
- Der oprettes et nyt ankecenter under Ankestyrelsen, som skal varetage opgaver vedrørende den nye klagestruktur på det sociale område og beskæftigelsesområdet, jf. ne-

denfor. Det nye ankecenter samles gradvist frem mod 2016 i Aalborg, men vil i en periode også have en fysisk afdeling i København.

3. Reform af klagestrukturen

Partierne er enige om, at den eksisterende klagestruktur på det sociale område og beskæftigelsesområdet ikke er optimal. Partierne har ønsket at finde en løsning, der både kan styrke borgernes retssikkerhed og samtidig sikre øget effektivitet i opgavevaretagelsen. Følgende ændringer af klagestrukturen, der omfatter de sociale nævn og beskæftigelsesankenævn, gennemføres med dette formål:

- Klagesagsbehandlingen placeres et sted frem for som i dag i hver af de fem statsforvaltninger. Behandlingen af klagesager på de to områder kræver ikke borgerens tilstedeværelse.
- Klagesystemet omlægges, så principielle sager allerede behandles i første klageinstans og derved overflødiggør en yderligere klageinstans. Herved reduceres klagesystemet med en instans.
- I den nye klagestruktur sikre det også, at de klagesager, der er principielle, eller har et stort element af skøn, behandles med inddragelse af lægmænd. De almindelige sager videresendes til almindelig, administrativ behandling.
- Den kvalitetssikring af klagesagsbehandlingen, der allerede foretages i dag, udvides, så den også omfatter den visitation af sagerne til principiel behandling, der skal ske i den nye klagestruktur. Endvidere skal kvalitetssikringen også fremadrettet omfatte muligheden for at reorganisere administrative sager til principiel behandling.
- Der oprettes et Rådgivende Praksisudvalg med beskikkede medlemmer, der skal rådgive Ankestyrelsen vedrørende:
  - Visitationskriterier.
  - Behovet for særlige indsatsområder på baggrund af kvalitetsmålinger af kommunale afgørelser mv.
  - Generel formidling og vejledning i forhold til praksis.
  - Praksiskoordinering af kommunerne.
- Forenklingen af nævnsområdet forventes at indebære en række fordele – herunder:
  - Mere ensartet praksis for afgørelser på tværs af landet, så det bliver uden betydning for sagsbehandlingen, hvor i landet en borger bor.
  - Kortere sagsbehandlingstider og højere kvalitet i sagsbehandlingen gennem mere fleksibel og effektiv ressourceudnyttelse og specialisering.
  - Større gennemsigtighed i klageprocessen for borgerne.
  - Lavere samlet ressourceforbrug.
  - Hurtigere behandling af principielle sager.

- Større sikkerhed for, at alle principielle sager faktisk behandles som principielle, idet der sker en indledningsvis visitation, og der ikke skal ske en aktiv anke af nævnenes afgørelse.

4. Øget rådgivningsindsats over for kommunerne

Partierne har ønsket at prioritere en styrket sagsbehandling hos kommunerne som er første sagsbehandlingsinstans, så borgerne i højere grad vil få en korrekt afgørelse ved den første behandling. Dette skal ske gennem systematisk vidensopsamling på baggrund af klagesagerne vedrørende kommunernes sagsbehandling, så kommunerne kan få en systematisk feedback fra Ankestyrelsen med henblik på at reducere fejl. Partierne er enige om, at der skal gennemføres en øget indsats vedr. rådgivning mv. til kommunerne på 5 mio. kr. årligt. Udgiften finansieres indenfor Social- og Integrationsministeriets rammer.

5. Regelforenklinger

Partierne ønsker at gennemføre en række konkrete regelforenklinger, der forventes at medføre øget gennemsigtighed og mindre bureaukrati for borgerne samtidigt med, at det vil forenkle sagsbehandlingen og dermed spare ressourcer.

- Klagefristen i bidragssager reduceres til fire uger. Fire uger giver en rimelig frist til overvejelse af klage, og samtidigt vil den anden part kunne indrette sig i tiltro til en afgørelse efter fire uger. Idet der er tale om en partsvist, er der særlig god grund til en kort frist, idet den ene parts fordel er den anden parts ulempe. Følgelig medfører en kortere klagefrist, at parterne herefter kan indrette sig efter afgørelsen. Samtidigt mindskes muligheden for at anvende en klage chikanøst over for modparten.
- Der indføres adgang til umiddelbar skilsmisse, hvis begge parter er enige herom. Partierne finder, at to myndige borgere, der selv har indgået et ægteskab, er i stand til at vurdere og beslutte, om en skilsmisse skal gennemføres uden forudgående separation. Med forslaget bliver det således frivilligt for et par, om man ønsker separation forud for skilsmisse.
- Med regelforenklingen skal vilkårsforhandling aktivt vælges til, hvis parterne ønsker det. Vilkaersforhandlinger kan vælges til, hvis en af parterne ønsker det. I dag skal det aktivt vælges fra, hvis man ikke ønsker vilkårsforhandling i forbindelse med en ægteskabssag.
- Obligatorisk brug af et ankeskema for kommunerne for klagesager, der indbringes for det nye klagesystem. Ankeskemaet sikrer, at alle sagens oplysninger mv. foreligger, når sagen skal behandles i den nye klagestruktur. De sager, hvor ankeskemaet er anvendt, er dermed bedre oplyst og kræver ikke efterfølgende kommunikation med kommunerne og eftersendelse af akter, hvilket er til fordel for borgerne og myndighederne. Kommunerne kan blive vejledt i anvendelsen af ankeskemaerne.

Partierne er endvidere enige om at gennemføre yderligere regelforenklinger og effektiviseringer inden for en ramme på 7 mio. kr. årligt. Der udarbejdes konkrete forslag hertil med inddragelse af statsforvaltningerne og de hvervgivende ministerier, som forelægges partierne til drøftelse.

6. Øget omkostningsdækkende egenbetaling

Med henblik på at etablere en sammenhængende løsning vil der samtidigt blive indført omkostningsdækkende egenbetaling på udvalgte ydelser. Gebyrerne indrettes, så de svarer til de administrative omkostninger. Det drejer sig om følgende:

- Justering af det eksisterende gebyr på skilsmisse, så det svarer til de administrative omkostninger.
- Indførelse af et gebyr på separation, så det svarer til de administrative omkostninger. Det bemærkes, at der med regelforenklingerne lægges op til, at et par, hvis de er enige om det, kan vælge at blive skilt uden forudgående separation, så separation skal aktivt vælges til.
- Indførelse af et gebyr på vilkårsforhandlinger svarende til de administrative omkostninger. Det bemærkes, at med regelforenklingerne skal vilkårsforhandlinger aktivt vælges til.
- Indførelse af et gebyr på bidragssager, hvis borgerne ønsker at ændre fastsatte bidrag med det offentlige inddragelse (første sag vedrørende bidrag er gebyrfri), svarende til de administrative omkostninger. Der vil blive indført undtagelser fra gebyret, som fastsættes ud fra objektive kriterier – fx såfremt barnet skifter bopæl, eller samværsordningen ændres. Gebyret vil også bidrage til, at færre borgere klager ud fra chikanøse hensigter.

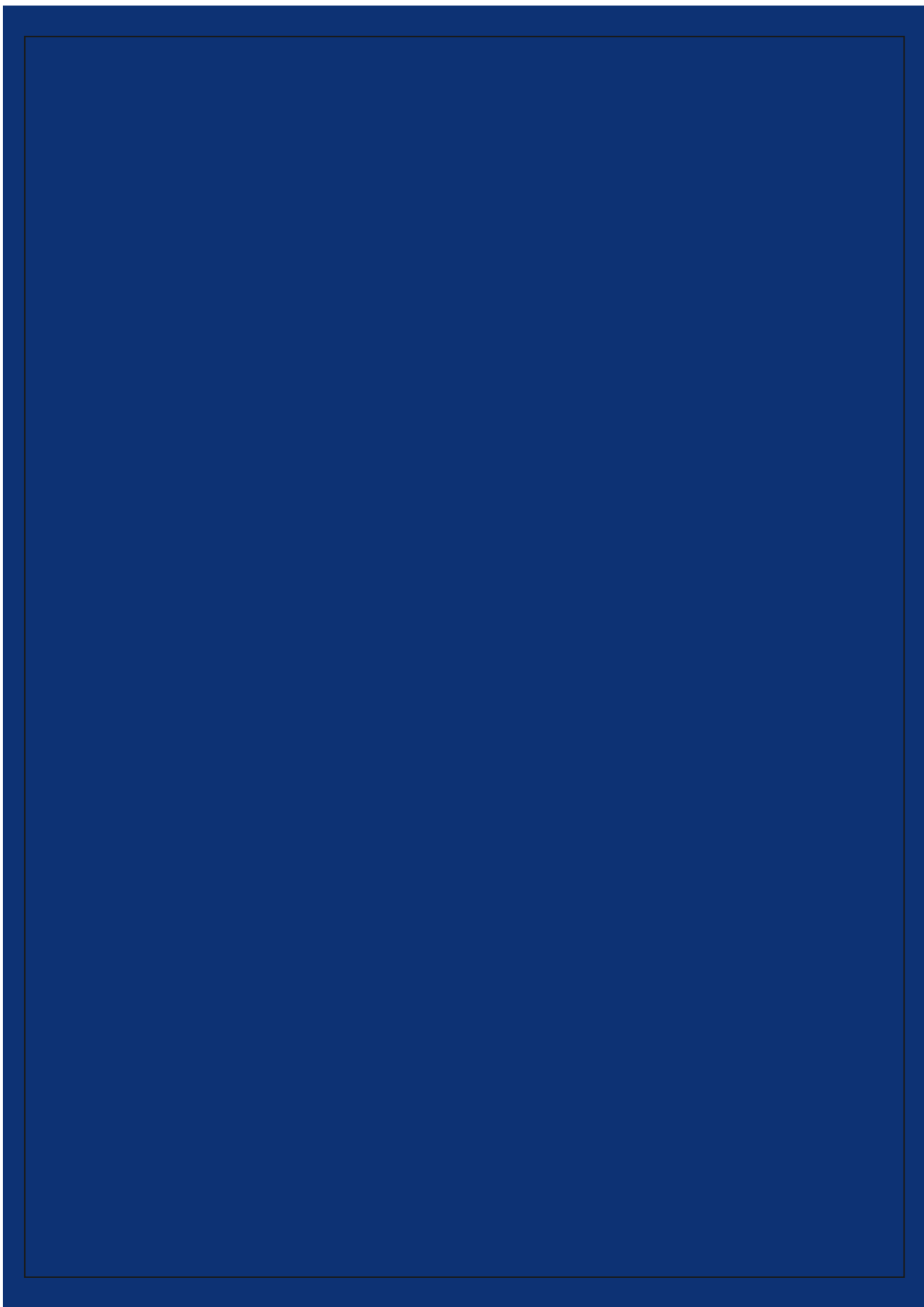
Det bemærkes, at der med den gældende lovgivning er mulighed for at søge om bistand til at betale disse gebyrer i medfør af lov om aktiv socialpolitik.

7. Lovgivning

Regeringen fremsætter lovforslag i Folketinget der udmønter ovenstående forventeligt Februar II. Partierne er enige om at stemme for disse lovændringer.

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan vælge at delegere ledelseskompetence, så én person varetager hvervet som statsforvaltningsdirektør for alle statsforvaltningerne og evt. udpeger en eller flere vicedirektører, inden den nye struktur formelt træder i kraft, hvis den fornødne hjemmel foreligger.

Aftale mellem regeringen,
Venstre og
Det Konservative Folkeparti om:

Udmøntning af UMTS-midlerne til
erhvervsrettede og vækstskabende
initiativer samt digitalisering
(23. oktober 2012)

Aftale om Udmøntning af UMTS-midlerne til erhvervsrettede og vækstskabende initiativer samt digitalisering

---

Regeringen (Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti), Venstre og Konservative er enige om at udmønte UMTS-provenuet 2013-2015 med fokus på erhvervsrettede initiativer samt til digitaliseringsinitiativer. Aftalen prioriterer dermed initiativer, der bidrager til vækst og beskæftigelse. Parterne er enige om følgende:

1. Markedsmodningsfonden

Fornyelsesfonden omlægges til en Markedsmodningsfond, som skal sikre, at flere innovative produkter og serviceydelser kommer fra en udviklings-, test- og demonstrationsfase ud på markedet til gavn for væksten og jobskabelsen i Danmark.

Dermed bygges der videre på de gode erfaringer fra Fornyelsesfondens hidtidige markedsmodningsindsats. Samtidig skabes der en klarere arbejdsdeling mellem fonden og de øvrige statslige innovationsordninger.

Fornyelsesfonden blev etableret for at skabe vækst, beskæftigelse og eksport, særligt i små og mellemstore virksomheder. De foreløbige resultater viser, at indsatsen har været en god samfundsmæssig investering. Således vurderer Deloitte Consulting i en midtvejsevaluering, at en 5-10-dobling af de investerede midler er en realistisk størrelsesorden for det samfundsmæssige afkast over fem år.

Med etableringen af en Markedsmodningsfond imødekommes samtidig anbefalinger fra et internationalt ekspertpanel, der netop har gennemført en samlet evaluering af det danske innovationssystem, og som bl.a. betoner behovet for en styrkelse af efterspørgselsorienterede instrumenter, herunder markedsmodning og en klarere arbejdsdeling mellem de forskellige ordninger og bevillingsorganer i innovationssystemet¹.

---

¹ Evalueringen er gennemført af European Research Area Committee, ERAC, og afleveret i september 2012.

Med omlægningen sættes der øget fokus på at hjælpe særligt små og mellemstore virksomheder med at overkomme de barrierer, de oplever i markedsmodningsfasen. Det kan både ske ved at modne konkrete innovative produkter og serviceydelser, og ved at udvikle markeder gennem innovationsfremmende offentlig efterspørgsel samt andre former for offentlig-privat samspil.

En Markedsmodningsfond kan være med til at understøtte, at den offentlige sektor via sine betydelige indkøb i højere grad fremmer udviklingen af virksomheders innovative løsninger. Herved kan virksomhederne hurtigere få deres nye løsninger på markedet til gavn for jobskabelsen og eksporten, mens det for den offentlige sektor kan være med til at effektivisere og forbedre kvaliteten af den offentlige service.

Der afsættes 135 mio. kr. årligt til Markedsmodningsfonden.

2. INDEX

Danmark har en stærk, international position på designområdet blandt andet med uddeling af verdens største designpris, INDEX:Award, der sædvanligvis opnår betydelig international presseomtale og et stort antal besøgende ved sine udstillingsaktiviteter. INDEX bidrager til at sætte Danmark på landkortet i bl.a. Asien, hvor der er betydelige vækstrater og en stadig større middelklasse efterspørger design- og luksusvarer. Derfor videreføres INDEX med den justering, at uddelingen og de øvrige aktiviteter i højere omfang kobles med erhvervslivet og anvendes som del af indsatsen for at markedsføre Danmark som et innovativt samfund med fokus på udvikling af bæredygtige løsninger.

Der ydes et tilskud til INDEX på gennemsnitligt 6 mio. kr. årligt i perioden 2013-2015. Tilskuddet finansieres med 1 mio. kr. årligt i 2013-2014 og 3 mio. kr. i 2015 fra UMTS-reserven og det resterende ved træk på Erhvervs- og Vækstministeriets opsparing (13 mio. kr.). Omprioriteringen fra opsparing sker på et aktstykke i efteråret 2012.

3. Early Warning

Early Warning-ordningen hjælper danske små og mellemstore virksomheder, der oplever økonomiske vanskeligheder, med enten at komme på fode igen eller med en fornuftig afvikling af virksomheden. Ordningen har i dag et landsdækkende frivilligt korps på over 100 tidligere virksomhedsejere mv., der sammen med ordningens lønnede medarbejdere hjælper kriseramte virksomheder med at vende den økonomiske udvikling eller i yderste konsekvens med at lukke virksomheden, inden gælden bliver for stor. Ordningen hjælper ca. 700 virksomheder hvert år.

Early Warning blev evalueret i 2011. Evalueringen viste, at de virksomheder, der får hjælp til et "turn around", efterfølgende klarer sig bedre end andre sammenlignelige virksomheder i krise. Disse virksomheder havde således en væsentlig større omsætningsfremgang end kontrolgruppen.

Evalueringen viste desuden, at de virksomheder, som ikke fik vendt udviklingen, men som i stedet fik hjælp til afvikling via ordningen, havde 20 pct. mindre gæld til det offentlige ved lukning end andre kriseramte virksomheder. Det svarer til, at de virksomheder, der deltog i

ordningen i 2010, havde mindre gæld til det offentlige på i alt ca. 40 mio. kr., eller omkring 5,5 gange den hidtidige årlige udgift til ordningen.

Early Warning-ordningen videreføres med en bevilling på 5 mio. kr. årligt.

4. Proof-of-business

Proof-of-Business-ordningen er et rådgivnings- og finansieringsinitiativ målrettet tidlig forretningsudvikling og udviklingsfinansiering af iværksætterprojekter og opstartsvirksomheder. Ordningen omfatter sparringsforløb, hvor erfarne erhvervsledere sparrer med iværksætterne mhp. udvikling af f.eks. forretningsplaner, produktudvikling og investeringsmodning, dels opfølgende udviklingsfinansiering i de virksomheder, der har gennemført sparringsforløbene. Ordningen bidrager med finansiering til virksomheder i tidlige udviklingsstadier og til at skabe vækst og jobs.

Opgørelser viser, at der siden 2007 er mere end 1500 virksomheder, som er blevet screenet, hvoraf knap 700 har deltaget i sparringsforløb mhp. forretningsudvikling. Af disse har ca. 20 virksomheder efterfølgende opnået udviklingsfinansiering via Vækstfonden på i alt ca. 150 mio. kr. Yderligere otte virksomheder fra Proof-of-Business-ordningen har modtaget finansiering fra fonde, som Vækstfonden har investeret i. Ordningen vurderes at være et vigtigt led i udviklingskæden fra innovationsmiljøer til markedet. Ordningen medvirker således til at skabe vækst og jobs på kort og langt sigt.

Der afsættes 10 mio. kr. årligt til at fortsætte Proof-of-business-ordningen.

5. Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi

Center for Kultur og Oplevelsesøkonomi (CKO) er oprettet af Erhvervs- og Vækstministeriet og Kulturministeriet og arbejder for at udbrede kendskab til, hvordan erhvervslivet kan skabe øget vækst og innovation gennem oplevelsesbaseret forretningsudvikling, samt for at styrke kreative aktørers forretningsforståelse gennem strategiske samarbejder med det øvrige erhvervsliv.

En evaluering af centeret gennemført af Deloitte i 2012 viser, at centret siden dets etablering har positioneret sig som en væsentlig og markant aktør på området, og at CKO har bidraget væsentligt til at udbrede kendskabet til kultur- og oplevelsesøkonomien i Danmark og Norden. CKO's videncenterfunktion fremhæves som succesfuld. Evalueringen viste endvidere, at det i forbindelse med den fremtidige indsats bør overvejes, hvordan resultaterne af denne indsats i form af viden, kompetencer, netværk mv. kan videreføres, således at det foreløbige arbejde ikke går tabt.

Det vurderes endvidere, at centeret med fordel kan bidrage til en øget indsats for at indhente EU-finansiering til kreative virksomheder, som er et område, centret har opbygget betydelig viden på.

Der afsættes 5 mio. kr. årligt til at videreføre Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi med særligt fokus dels på, at indsatsen i form af viden, kompetencer, netværk mv. videreføres, dels på at centeret fremadrettet bidrager til en styrket indsats for at indhente EU-finansiering

ved at styrke rådgivningen til danske virksomheder om mulighederne. Midlerne fordeles mellem Kulturministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet, og der indgås samarbejdsaftale mellem de to ministerier om centeret.

6. Global Connected

Global Connected blev oprettet i 2010 som et offentlig-privat markedsføringskonsortium, der arbejder for fastholdelse af eksisterende internationale flyruter fra danske lufthavne og tiltrækning af nye, primært interkontinentale, flyruter til Danmark. Fastholdelse og tiltrækning af flyruter understøtter muligheden for at tiltrække udenlandske investeringer, turister, kongresser mv. til Danmark, og bidrager dermed til vækst og beskæftigelse.

Global Connected samler en række offentlige og private aktører, som har interesse i at sikre den internationale tilgængelighed til Danmark, herunder Copenhagen Capacity, Københavns Lufthavne, Billund Lufthavn, Region Hovedstaden, Region Sjælland, Region Syddanmark samt Erhvervs- og Vækstministeriet.

Konsortiet har siden 2010 etableret samarbejde med en række flyselskaber mhp. at fastholde eksisterende ruter til og fra Danmark. Ligeledes har konsortiet medvirket til at sikre oprettelsen af nye flyruter til hhv. Toronto, Dubai, Bahrain, Shanghai samt Finland.

Der afsættes 8 mio. kr. årligt i 2013-2014 og 6 mio. kr. i 2015 til en fortsat indsats i konsortiet for at fastholde eksisterende flyruter og tiltrække nye.

7. Digitalisering af kulturarven

De store kulturbærende institutioner ligger inde med omfattende samlinger, som det er vigtigt at få digitaliseret centrale dele af. Dermed sikres dansk indhold på nettet af høj kvalitet, hvilket kan danne grundlag for uddannelse og forskning, udvikling af digitale serviceydelser og frigørelse af ressourcer på kulturarvsinstitutionerne til forbedret betjening af borgerne. Derfor videreføres puljen til digitalisering på de statslige kulturarvsinstitutioner, som indgik i udmøntningen af UMTS-midlerne for 2010-2012.

Der afsættes 6 mio. kr. årligt hertil i 2013-2015.

8. It-sikkerhed mv.

Der etableres et beredskab for borgere, der har været udsat for identitetstyveri, og der igangsættes initiativer til bekæmpelse af identitetstyveri. Samtidig etableres en overvågningsløsning, som kan monitorere NemId-løsningen og sikre relevante tiltag, hvor NemId-løsningen kan styrkes.

I takt med, at kommunikationen mellem borgerne og de offentlige myndigheder frem mod 2015 bliver digital, vil nogle borgere have behov for hjælp til at bruge digital selvbetjening og digital post. Der afsættes derfor midler til at hjælpe borgerne med at bruge de digitale løsninger, til øget tilgængelighed af offentlige digitale løsninger og til fremme af offentlig digitalisering gennem benchmarking og udbredelse af bedste praksis.

Der afsættes 14 mio. kr. årligt i 2013-2015 til de nævnte it-initiativer.

Samlet udmøntning

Den tilbageværende UMTS-reserve udgør 552 mio. kr., som er fordelt med 184 mio. kr. årligt i 2013-2015. Dertil kommer 13 mio. kr. fra Erhvervs- og Vækstministeriets opsparing. Der udmøntes dermed med aftalen i alt 565 mio. kr.

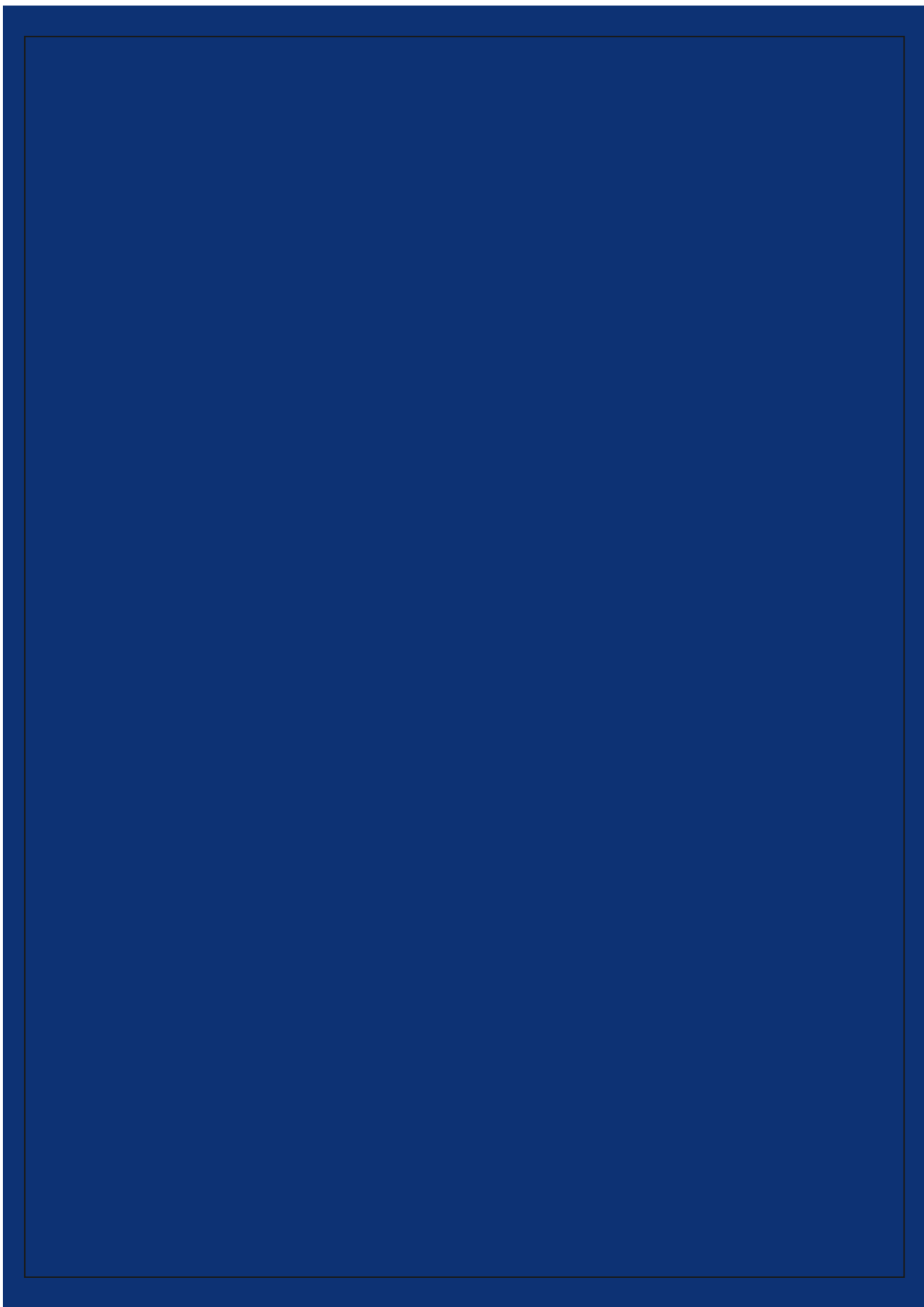
Fordelingen af UMTS-reserven fremgår af *tabel 1*.

Tabel 1
Udmøntning af UMTS-reserven 2013-2015

Mio. kr., 2013-pl	2013	2014	2015
1. Markedsmodningsfonden	135	135	135
2. Designprisen INDEX	1 ¹⁾	1 ¹⁾	3 ¹⁾
3. Early Warning (væksthuse)	5	5	5
4. Proof-of-business	10	10	10
5. Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi	5	5	5
6. Global Connected	8	8	6
7. Digitalisering af kulturarven	6	6	6
8. It-sikkerhed (identitetstyveri, NemId og hjælp til it-svage)	14	14	14
UMTS-reserve til udmøntning	184	184	184

- 1) Hertil kommer 13 mio. kr. som prioriteres inden for Erhvervs- og Vækstministeriets ramme i 2012 og gives som tilsagn, som udbetales i 2013-2015, således at det samlede tilskud til INDEX udgør gennemsnitligt 6 mio. kr. årligt i 2013-2015.

Aftale mellem regeringen,
Enhedslisten, Liberal Alliance og
Det Konservative Folkeparti om:

Kriminalforsorgens økonomi
i 2013-2016
(7. november 2012)

Aftale om kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016

Færre gengangere i fængslerne – færre ofre for kriminalitet – mere tryghed

Regeringen, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti er enige om en ny flerårsaftale for kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016.

Retspolitikken skal bygge på konsekvens over for kriminalitet. Samtidig skal dem, der har et reelt ønske om at komme ud af kriminalitet, have en hjælpende hånd. Klare og hurtige konsekvenser over for lovovertrædelser skal derfor gå hånd i hånd med en effektiv forebyggelse og en målrettet indsats for et liv uden for kriminalitet efter endt afsoning.

Der skal være færre gengangere i fængslerne og dermed færre ofre for kriminalitet. For mange begår ny kriminalitet efter endt afsoning. Det skaber nye ofre for kriminalitet. Regeringen, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti er enige om, at denne udvikling skal vendes.

Kriminalforsorgen står over for store udfordringer. Der er overbelæg og mangler pladser. Indsatsen for et liv uden for kriminalitet skal forstærkes. Rocker- og bandegrupperinger udfordrer sikkerheden. De ansatte skal sikres bedre arbejdsbetingelser. Udvisningsdømte udlændinge medfører sikkerhedsmæssige udfordringer og forstyrrelser for arbejdet med resocialisering i kriminalforsorgen.

Med aftalen sikres kriminalforsorgen mulighederne for at håndtere de senere års udvikling. For aftaleparterne er det vigtigt, at kriminalforsorgen derved får styrkede muligheder for at bidrage til, at færre indsatte efter endt afsoning vender tilbage til kriminalitet, at færre dermed bliver ofre for kriminalitet, og til et endnu tryggere Danmark.

Aftalen sikrer:

- En langsigtet og robust løsning af problemet med overbelæg og manglende pladser i kriminalforsorgen.
- En effektiv indsats over for rocker- og bandegrupperingernes forsøg på at dominere i fængslerne.
- En mere effektiv og målrettet indsats for hjemsendelse af de senere års stigende antal udlændinge i fængslerne.
- Et markant løft til uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen i fængslerne, så mulighederne for et liv uden for kriminalitet styrkes.

- Bedre muligheder for kriminalforsorgens ansatte til at udføre deres arbejde med de indsatte.

Kriminalforsorgen skal have ny retning, være mere effektiv, og indsatsen skal være helhedsorienteret med fokus på både sikkerhed og effektiv resocialisering. Den resocialiserende indsats nytænkes og målrettes derfor i endnu højere grad målet om et liv uden kriminalitet, så der opnås størst mulig effekt i forhold til at mindske tilbagefaldet til kriminalitet. Færre gengangere betyder færre ofre for kriminalitet.

Kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016 fremgår på denne baggrund af tabel 1.

Tabel 1
Økonomiske rammer kriminalforsorgen

Mio. kr., 2013-11	2013	2014	2015	2016
Bevilling på finansloven for 2013	3.009,4	3.000,9	3.025,7	3.008,0

Flere pladser – en langsigtet løsning af kriminalforsorgens kapacitetsbehov

Kriminalforsorgens kapacitet har i de seneste år været under pres. Der er derfor i de kommende år behov for nye og mere robuste løsninger på kapacitetsproblemerne. Dette vil bl.a. forbedre arbejdsforholdene for de ansatte i fængslerne og skabe mere sikkerhed for de indsatte. Aftaleparterne er enige om en langtidsholdbar og helhedsorienteret løsning af kriminalforsorgens kapacitetssituation.

200 nye pladser

Der etableres i alt 200 nye pladser fordelt mellem 150 lukkede pladser og 50 pladser fordelt på åbne pladser og pensionspladser. Fængselspladserne etableres i tilknytning til allerede eksisterende fængsler.

Der gennemføres i alt investeringer i 200 nye pladser svarende til i alt 339,1 mio. kr. i etableringsomkostninger. Der afsættes i den forbindelse 24,9 mio. kr. i 2013, 65,8 mio. kr. i 2014 og 126,3 mio. kr. årligt i 2015 og 2016 til løbende driftsomkostninger, herunder personale, renter og afskrivninger.

Der etableres desuden en afdeling på Statsfængslet Østjylland med 48 pladser til negativt stærke indsatte, jf. afsnit om styrket sikkerhed.

Initiativer til håndtering af forhøjet belæg

Kapacitetsudnyttelsen i kriminalforsorgen har i de seneste år ligget på mellem 96 pct. og 98 pct. Et højere belæg kan bl.a. indebære en række udfordringer, herunder sikkerhedsmæssige forhold (f.eks. øget stress- og konfliktniveau), øget grad af dobbeltbelæg og øget fysisk og psykisk arbejdspress for de ansatte. Aftaleparterne er enige om, at det er målsætningen, at kapacitetsudnyttelsen over flerårsaftaleperioden gradvist tilpasses fra det nuværende niveau

på ca. 98 pct. til et niveau på ca. 94 pct. fra 2016. Den gradvise tilpasning vil bl.a. ske i takt med, at de nye pladser etableres. Kriminalforsorgen vil inden for flerårsaftaleperioden som hidtil i et vist omfang kunne håndtere de variationer i belægget, der erfaringsmæssigt vil forekomme.

For at understøtte dette afsættes der 65,5 mio. kr. i 2013, 57,2 mio. kr. i 2014, 48,8 mio. kr. i 2015 og 29,3 mio. kr. i 2016 til bl.a. øget postbesættelse, herunder nyansættelser, arbejdsmiljømæssige tiltag, øgede fangerelaterede udgifter, yderligere nød- og bufferkapacitet samt øget vedligeholdelse.

Øget brug af samfundstjeneste og fodlænke i udslusningen

Brug af alternativer til frihedsstraf og tidligere udslusning i eksempelvis fodlænke kan medvirke til at forebygge, at dømte falder tilbage til kriminalitet. Dermed får vi færre ofre for ny kriminalitet. Erfaringerne med samfundstjeneste og fodlænke er positive og kan i kombination med forskellige udslusningsmuligheder give bedre mulighed for tilpasning af straffuldbyrdsen til den enkelte.

Aftaleparterne er enige om at øge brugen af samfundstjeneste og fodlænke og indføre mulighed for udslusning med fodlænke mv., *jf. bilag 1*. Der afsættes 2,7 mio. kr. i 2013, 8,3 mio. kr. i 2014, 13,6 mio. kr. i 2015 og 21,7 mio. kr. i 2016 hertil.

Ny pension i Nordjylland

En udbygning og effektivisering af det eksisterende pensionssystem vil kunne understøtte gennemførelsen af forslagene om bedre udslusningsmuligheder. Der etableres derfor som del af de 200 nye pladser en udslusningspension med op til 20 pladser i det nordjyske område, således at der er pensionspladser i nærheden af de største byer, hvor der er arbejds- og uddannelsesmuligheder.

Bedre beskyttelse af kvinder i fængsel

Kvinder afsoner i dag i fire fængsler. I Anstalten ved Herstedvester er der en egentlig kvindeafdeling, hvor der er beskæftigelses- og fritidstilbud kun til kvinder, og på de øvrige tre fængsler kan kvinder placeres på skærmede afdelinger. Det er vigtigt, at forholdene for kvindelige afsonere er gode og sikre, og kriminalforsorgen vil arbejde for at sikre, at kvinder kan afsone adskilt fra mænd.

I tilknytning til kvindeafdelingen på Statsfængslet Møgelkær indrettes derfor arbejds- og uddannelsesmuligheder for kvinder, der ikke ønsker at være beskæftiget sammen med mandlige indsatte.

Afvikling af venterkøen i Grønland

Med henblik på at afvikle venterkøen blev en midlertidig anstalt i Kangerlussuaq med 30 pladser åbnet i september 2012. Aftaleparterne er enige om at forlænge driften af den midlertidige anstalt i Kangerlussuaq frem til september 2014. Der afsættes i alt 14,1 mio. kr. i 2013-2014 hertil.

Udvikling af nye GPS-fodlænker

Der afsættes en pulje på 2,5 mio. kr. til udvikling og afprøvning af GPS-fodlænker som en zonemodell.

Endelig har aftaleparterne med tilfredshed noteret sig, at anklagemyndigheden har iværksat en række tiltag, herunder et lean-projekt, nyt styringskoncept for efterforskninger forbundet med varetægtsfængslinger og en ny systematisk, it-baseret ledelsesinformation, med henblik på at sikre, at omfanget af varetægtsfængsling generelt kan begrænses ved at sikre, at både langvarige og korterevarende varetægtsfængslinger ikke udstrækkes længere end nødvendigt. Resultatet af denne indsats vil ligeledes kunne medvirke til at aflaste presset på arresthusene.

Styrket sikkerhed – forstærket indsats mod rocker- og bandegrupperinger i fængsler og arresthuse

Politiet har de seneste år lagt et massivt pres på rocker- og bandemiljøet og har haft stor succes med at få et meget stort antal rocker- og bandemedlemmer bag tremmer. Lige nu sidder der over 300 rocker- og bandemedlemmer i landets fængsler og arresthuse. Disse indsatte udgør en særlig udfordring for sikkerheden. Aftaleparterne er enige om, at der skal sikres bedre muligheder for, at negativt stærke indsatte kan adskilles fra de øvrige indsatte.

48 nye pladser til negativt stærke indsatte og øget sektionering

Der afsættes i alt 22,6 mio. kr. i 2013-2016 til indretning af en afdeling med 48 pladser til negativt stærke indsatte på Statsfængslet Østjylland. I dag råder kriminalforsorgen over 4 afdelinger til negativt stærke indsatte med i alt 71 pladser. Med 48 nye pladser sker der derfor et meget væsentligt løft i kriminalforsorgens samlede muligheder for at håndtere de sikkerhedsmæssige udfordringer, som rocker- og bandemedlemmerne giver.

Desuden afsættes der i alt 24,6 mio. kr. i 2013-2016 til øget sektionering af et antal fællesskabsafdelinger og arbejds- og undervisningsfaciliteter i fængsler og arresthuse med henblik på at adskille bandemedlemmer. Øget sektionering muliggør også øget brug af differentieret bemanning til gavn for den enkelte ansattes tryghed i arbejdet.

Nultolerance over for indsmugling

Indsmugling af narkotika og mobiltelefoner er et stigende problem i fængsler og arresthuse. Der gøres allerede i dag en stor indsats for at forhindre indsmugling af ulovlige genstande og afsløre ulovlig anvendelse af mobiltelefoner. Aftaleparterne er enige om, at indsatsen mod indsmugling af genstande i fængslerne skal intensiveres yderligere.

Kriminalforsorgen har et centralt hold bestående af 11 narkotikahundeførere og narkotikahunde. Hundeførerne foretager både rutinemæssige undersøgelser i kriminalforsorgens institutioner og kan tilkaldes akut. Aftaleparterne er enige om at udvide korpset med yderligere 5 narkotikahunde til i alt 16 narkotikahunde og 16 hundeførere.

Der skal være nultolerance over for mobiltelefoner i de lukkede fængsler og arresthuse, og besiddelse af ulovlige mobiltelefoner mødes med konsekvente reaktioner. For yderligere at

styrke indsatsen mod ulovlige mobiltelefoner i fængslerne indkøbes 2 mobile scanneranlæg og yderligere håndholdte mobildetektorer til detektering af mobiltelefoner mv.

Der afsættes i alt 13,4 mio. kr. i perioden 2013-2016 til at styrke indsatsen mod indsmugling af genstande i fængslerne.

Skærpede regler for visitation

Indsmugling af ulovlige genstande i fængslerne sker bl.a. i forbindelse med besøg. De gældende regler giver ikke mulighed for i tilstrækkelig grad at visitere de besøgende, inden de får adgang til fængslet. Aftaleparterne noterer sig derfor, at regeringen på baggrund af drøftelser i forligskredsen vil udvide reglerne, så kriminalforsorgen får bedre muligheder for at stille som vilkår for besøg, at den besøgende undergiver sig visitation.

Sikring af arresthuse mod indkast af ulovlige genstande

For at hindre indkast af mobiltelefoner mv. har kriminalforsorgen etableret overdækning af gårdtursarealer mv. i langt de fleste arresthuse. I aftaleperioden prioriterer kriminalforsorgen inden for de aftalte økonomiske rammer overdækning af gårdtursarealer i de resterende arresthuse, hvor det kan lade sig gøre. Udgifterne hertil udgør ca. 6 mio. kr.

Aftaleparterne henleder desuden opmærksomheden på, at der vil blive gennemført en analyse af arresthussektoren, hvori der bl.a. vil indgå overvejelser om sikkerhedsmæssige udfordringer ved indkast af ulovlige genstande og kommunikation med personer udefra. Aftaleparterne understreger i den forbindelse vigtigheden af kriminalforsorgens eksisterende arbejde med sikkerhed i arresthusene, herunder belysning og videoovervågning.

Eventuel sikret retssal ved Vestre Fængsel

Justitsministeriet vil foretage en nærmere vurdering af den retlige ramme og af mer- og mindredgifter ved etablering af en sikret retssal ved Vestre Fængsel. Hvis der på baggrund heraf kan opstilles en positiv business-case, vil et oplæg herom blive forelagt forligskredsen. I givet fald finansieres initiativet inden for de eksisterende økonomiske rammer på Justitsministeriets område.

Styrket bande-exit og mentorordning

En helstøbt indsats over for bande- og rockerkriminalitet kræver, at der sikres hjælp og støtte til personer, der vil ud af bande- og rockermiljøet. Efter etableringen af rammemodellen for bande-exit har der været stor interesse for exit.

Aftaleparterne er derfor enige om at styrke området generelt, herunder ved at udbygge kriminalforsorgens efterretningssystem og klientsystem, som bl.a. bruges i forbindelse med af-dækning og monitorering af bandetilhørsforhold og vurdering af realiteten i ønsket om exit.

Aftaleparterne er endvidere enige om at indføre individuelle mentorforløb for indsatte, som ønsker exit fra deres gruppering og som vurderes motiverede og egnede. Der afsættes i alt 21,7 mio. kr. i perioden 2013-2016 til bandeexit og mentorforløb.

Flere hjemsendelser og færre udvisningsdømte udlændinge i fængslerne

Det store antal af udvisningsdømte udlændinge i fængslerne medfører både sikkerhedsmæssige udfordringer og forstyrrelser for arbejdet i kriminalforsorgen med resocialisering. Derfor forstærkes indsatsen over for udvisningsdømte udlændinge. Målet er, at flest muligt afsoner deres straf i hjemlandet, og at afsoningstiden bruges til at forberede dem på at vende hjem.

Aftaleparterne er enige om, at det skal sikres, at udviste udlændinge ikke skaber uro i fængslerne, og at indsatsen under afsoning skal målrettes til udvisningssituationen, f.eks. ved en slags "udvisningslære" til de indsatte, ligesom udviste udlændinge ikke skal have uddannelse og beskæftigelse, som er rettet mod tilpasning til det danske samfund.

Nye særlige udrejseafdelinger

Kriminalforsorgen har allerede gode erfaringer med den særlige afdeling for udviste udlændinge i Statsfængslet i Nyborg. Aftaleparterne er enige om at bygge videre på disse erfaringer.

Der etableres derfor særlige udrejseafdelinger for udvisningsdømte udlændinge i yderligere to lukkede fængsler. Udrejseafdelingerne vil betyde, at samarbejdet med politiet om udsendelsesprocessen vil kunne forstærkes, og give personalet større erfaringer med at håndtere dette klientel. Samtidig kan sådanne afdelinger være med til at dæmpe konfliktniveauet i fængslerne.

Ny Task Force Hjemsendelse

Aftaleparterne er enige om, at kriminelle udlændinge i så vidt omfang som muligt skal afsone straffen i deres hjemland. Den nye EU-rammeafgørelse om overførsel af domfældte til afsoning i deres hjemland indebærer en væsentlig udvidelse af mulighederne for at overføre kriminelle EU-borgere til afsoning i deres hjemland. I takt med, at rammeafgørelsen bliver fuldt implementeret, forventes det, at et markant større antal indsatte end i dag vil blive overført til afsoning i deres hjemland.

Aftaleparterne er enige om at forstærke indsatsen for at sikre, at udvisningsdømte udlændinge afsone i deres hjemlande. Derfor styrkes den fremtidige myndighedsindsats med en ny Task Force Hjemsendelse i Justitsministeriet. Task forcen skal sikre, at indsatsen for at overføre udenlandske indsatte til afsoning i deres hjemland er hurtig og effektiv. Det vil også generelt set gavne udvisningsdømte udlændinge at afsone i det land, hvor de skal udsluses efter endt afsoning.

Med henblik på en yderligere målrettet og forstærket indsats skal Task Force Hjemsendelse have særligt fokus på udvalgte lande, herunder Polen, Rumænien og Litauen, for gennem bilateralt samarbejde at understøtte og smidiggøre behandlingen af overførselssager i forhold til disse lande.

Der igangsættes en systematisk erfaringsindsamling fra udvalgte lande, som har gode erfaringer med hjemsendelse af udlændinge til strafafsoning i hjemlandet, herunder bl.a. Norge og Sverige.

Nye klare måltal for hjemsendelse

For at kunne følge op på, om tiltagene har den ønskede effekt, er aftaleparterne enige om, at der skal fastsættes ambitiøse, konkrete og målbare mål for behandlingen af sager om strafafsoning i hjemlandet.

Den samlede sagsbehandlingstid frem til forelæggelse af en overførselssag for de udenlandske myndigheder har i de senere år været op til et halvt år.

Aftaleparterne er således enige om, at der fastsættes følgende mål for sagsbehandlingen:

- Direktoratet for Kriminalforsorgen forelægger senest inden 30 dage fra straffens iværksættelse alle sager vedrørende udvisningsdømte udlændinge, hvor der kan blive tale om overførelse, for Justitsministeriet. Der skal i den forbindelse bl.a. være udarbejdet strafberegningsskema, og der skal være foretaget den nødvendige høring af den pågældende indsatte.
- Justitsministeriet forelægger senest inden yderligere 60 dage sagen for den kompetente udenlandske myndighed med anmodning om overførelse af den pågældende indsatte. Der skal i den forbindelse bl.a. være foretaget den nødvendige høring af politi- og anklagemyndighed og den nødvendige oversættelse af sagens dokumenter mv.
- 75 pct. af sagerne vedrørende udvisningsdømte indsatte, hvor der vil kunne ske overførelse, rejses over for det pågældende lands kompetente myndigheder.

Rammeafgåelsen og det tætte samarbejde mellem EU-landene betyder, at målet for EU-landene kan fastsættes højere.

- 90 pct. af sagerne vedrørende udvisningsdømte indsatte fra EU-lande rejses derfor over for det pågældende EU-lands kompetente myndigheder.

Måltallene på 75 og 90 pct. omfatter de sager, hvor der, når de forelægges for Justitsministeriet, er mere end 4 måneder til det tidspunkt, hvor den pågældende måtte forventes at blive prøveløsladt (1/2 tid) med henblik på udvisning. Det betyder, at der fremover vil blive rejst sager i et omfang, der klart overstiger det nuværende niveau.

Ambitionen er, at indsatsen skal resultere i et niveau for hjemsendelser, der – under hensyn til eventuelle forskelle i reglerne for prøveløsladelse af udvisningsdømte udlændinge – svarer til niveauet i de øvrige nordiske lande.

Bl.a. fordi den pågældende udenlandske indsatte tilstedeværelse her i landet kan være påkrævet af hensyn til efterforskningen i straffesager, vil der ikke kunne fastsættes et mål om, at Justitsministeriet skal rejse 100 pct. af sagerne over for det pågældende lands kompetente myndigheder.

Færre gengangere i fængslerne

Der skal være færre gengangere i fængslerne. Dette vil føre til færre ofre for kriminalitet og bidrage til, at flere får et liv uden kriminalitet. Den resocialiserende indsats skal derfor nytænkes og målrettes mod tiltag, der har en effekt på tilbagefaldet til kriminalitet.

Aftaleparterne er enige om at sætte ind med initiativer, som skal sikre, at den tid, som indsatte tilbringer i kriminalforsorgens institutioner anvendes på en måde, som peger frem mod et liv uden kriminalitet, og at dømte sikres den bedst mulige udslusning til samfundet efter endt afsoning. Der sættes ind på tre hovedområder:

- Markant løft af uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen i kriminalforsorgen
- Bedre tilsyns- og resocialiseringsindsatser i kriminalforsorgen med fokus på effekt
- Styrkelse af samarbejdet mellem kriminalforsorgen og kommunerne.

Markant løft i uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen i kriminalforsorgen

Gennemførelse af skolegang og uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet er vigtige faktorer i resocialiseringen af kriminelle. Uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen i kriminalforsorgen skal derfor forbedres og målrettes, så indsatsen i højere grad peger frem mod et liv uden kriminalitet.

Med aftalen om satspuljen for 2012 blev uddannelsesindsatsen i kriminalforsorgen styrket med 158 mio. kr. i perioden 2012-2016. Konkret skal udmøntning af midlerne bl.a. sikre, at:

- Alle fængsler tilbyder dansk, engelsk, matematik og samfundsfag på grundskoleniveau.
- Alle med en reststraf på to måneder eller derover får et tilbud om vejledning og kompetenceafklaring.
- Alle indsatte inden for målgruppen får et tilbud om FVU (forberedende voksenundervisning i læsning, skrivning og matematik).
- Mulighederne for at tage en almen forberedende eksamen udvides.
- Erhvervsuddannelsesmulighederne og mulighederne for uddannelse uden for fængslerne styrkes.

Aftaleparterne er imidlertid enige om, at der i forlængelse af satspuljeinitiativerne skal sættes yderligere på uddannelse af indsatte for at sikre færre gengangere i fængslerne.

Nye modtagelsesafsnit

En tidligere afdækning af de indsattes udfordringer og kompetencer vil understøtte en mere målrettet og effektiv uddannelses- og beskæftigelsesindsats. Herved forbedres mulighederne for at skabe en tilknytning til arbejdsmarkedet efter løsladelse.

For at understøtte en bedre prioritering af indsatserne til den enkelte etableres modtagelsesafsnit i fængslerne, hvor de indsattes behov for bl.a. undervisning og arbejde kan afdækkes og udmøntes i en afsoningsplan. Afsoningsplanen, der som udgangspunkt skal udarbejdes inden 7 dage fra indsættelsen i modtagelsesafsnittet, vil bl.a. omfatte en vurdering af, hvilke indsatser der kunne være relevante under afsoning, og om der er behov for yderligere afdækning, før der tages endelig stilling. For unge under 30 år skal uddannelse være det centrale element i afsoningsplanen. Afsoningsplanerne skal følge den indsatte ved eventuelt skifte til anden institution.

Samtidig skal modtagelsesafsnittene bruges til at afdække den sikkerhedsmæssige placering af de indsatte.

Der afsættes i alt 33,1 mio. kr. i 2013-2016 til modtagelsesafsnit.

Styrket fokus på uddannelses- og arbejdsmarkedsparethed

Der skal fokus på de indsatte uddannelses- og arbejdsmarkedsparethed i alle fængsler og fængselsværkstederne skal aktivt fremme de indsatte jobtræning, arbejdsmarkedsparethed og uddannelse på fængselsværkstederne. Mange indsatte har haft en svag tilknytning til arbejdsmarkedet og har behov for at lære helt grundlæggende færdigheder, som at møde til tiden, begå sig på værksteder, betjene maskiner og samarbejde med kolleger. Værkstederne i fængslerne skal derfor i højere grad fokusere på uddannelse og jobtræning af de indsatte frem for produktion. Værkmestrene efteruddannes, og deres arbejdsopgaver tilpasses, så de kan medvirke til at gøre de indsatte arbejdsmarkedsparete ved kompetenceudvikling, jobtræning og erhvervsuddannelse.

Der gennemføres derfor en omprioritering af fængselsbetjentenes og værkmestrenes opgaver, således at uddannelsesindsatsen i kriminalforsorgen styrkes svarende til 65 mio. kr. i alt i 2013-2016. Dette vil ikke have indvirkning på sikkerhedsniveauet eller på øvrige resocialiseringsindsatser.

Nye uddannelsesafdelinger

Som et pilotprojekt etableres egentlige uddannelsesafdelinger i et åbent og et lukket fængsel, hvor der er særligt uddannet personale, som kan arbejde intensivt og målrettet med at motivere de indsatte til at tage en uddannelse, og være med til at sikre, at de indsatte får fuldt udbytte af undervisningen. Personalet vil være både lærere og fængselsbetjente.

Muligheden for intern og eksternt fjernundervisning i de lukkede fængsler udvides og forbedres, og der skabes mulighed for, at indsatte kan deltage i AMU-kurser i åbne og lukkede fængsler samt udvalgte arresthuse. Der afsættes i alt 24,6 mio. kr. i 2013-2016 til fjernundervisning og i alt 12 mio. kr. i 2013-2016 til AMU.

Endelig etableres et netværk for resocialisering og samfundsansvar, som skal styrke mulighederne for beskæftigelse og uddannelse for den enkelte indsatte f.eks. i form af virksomhedspraktik eller lærepladser til indsatte.

Bedre tilsyns- og resocialiseringsindsatser med fokus på effekt

Aftaleparterne er enige om, at kriminalforsorgens resocialiserende indsats skal nytænkes. Der skal anvendes redskaber og indsatser, der har en målbar effekt på tilbagefaldet til kriminalitet, og ressourcer og indsatser i kriminalforsorgen skal målrettes personer med størst risiko for recidiv.

Der afsættes derfor 17,6 mio. kr. i fleråsaftaleperioden til afprøvning, implementering og evaluering af en tilsynsmodel i Kriminalforsorgen i Frihed baseret på såkaldte RNR-principper. RNR (Risk, Need og Responsivity) bygger på principper, som kan bruges til inddeling i høj, mellem og lav risikogrupper, så ressourcer og indsatser kan målrettes personer med størst risiko og behov. På baggrund af evalueringen af effekten af tilsynsmodellen vil resultaterne af den nye og målrettede tilsynsmodel kunne følges.

Der iværksættes desuden et arbejde med udvikling og afprøvning af en RNR-model til anvendelse i fængsler og arresthuse.

Nyt fokus på børn af indsatte

Den indsatte kontakt til børn og familie under afsoning er vigtig både for den indsatte og de pårørende. Der har været afviklet et projekt i fire af kriminalforsorgens institutioner med såkaldt børneansvarlige og forældregrupper, som har vist gode resultater. Børneansvarligordningen udbredes derfor til alle kriminalforsorgens institutioner, og der etableres forældregrupper i alle relevante institutioner. Det vil medvirke til at bevare og styrke kontakten mellem den indsatte og barnet.

Der afsættes 14 mio. kr. i alt i 2013-2016 hertil.

Flere psykiatriske konsulenter i arresthusene

Indsatsen over for psykisk dårlige indsatte i arresthusene styrkes ved tilknytning af en psykiatrisk konsulent til alle arresthuse. Der afsættes 8 mio. kr. i alt i 2013-2016 hertil.

Styrkelse af samarbejdet mellem kriminalforsorgen og kommunerne

Aftaleparterne er enige om, at det er vigtigt at sikre sammenhæng mellem kriminalforsorgens og kommunernes indsats i forhold til resocialisering af dømte. Der gennemføres derfor en række initiativer for at sikre en strømlinet og effektiv udslusning for den enkelte ved bedre samarbejde og koordination mellem kriminalforsorgen og kommunerne. De nye initiativer bygger videre på Projekt God Løsladelse.

Det vil bl.a. ske ved tidligere opstart af ydelsessager, og der arbejdes for klarere regler for, hvilken kommune der har ansvaret for den videre indsats.

Der skal gøres en indsats, så løsladte ikke står på gaden uden bolig eller forsørgelsesmulighed og uden mulighed for at kontakte offentlige myndigheder. Der udpeges derfor ansvarlige for udslusningskoordination i kommunerne, og reglerne tilpasses, så løsladelse fra afsoning ikke kan ske om fredagen eller i weekenden.

Der afsættes i alt 10,4 mio. kr. i 2013-2016 til disse formål.

Endelig igangsættes en analyse med henblik på at opstille modeller, der inden for de eksisterende bevillingsrammer kan forbedre det resocialiserende arbejde. I analysen skal det bl.a. overvejes, om det er muligt og relevant at styrke kommunernes incitament til at gøre en større indsats på resocialiseringsområdet, herunder eventuelle muligheder for kommunal medfinansiering. Analysen skal samtidig se på, om indsatsen i forhold til at hjælpe den indsatte til at komme ind på arbejdsmarkedet efter endt afsoning kan styrkes, herunder sammenhængen mellem kriminalforsorgens indsats og kommunernes beskæftigelsesindsats.

Kompetenceløft til fængselsbetjente

Fængselsbetjentene spiller en afgørende rolle for en succesfuld udmøntning af det retnings-skift, der nu iværksættes. Betjentene er i front hver dag i forhold til de indsatte og varetager en dobbeltopgave, hvor hensynet til kontrol og sikkerhed skal varetages samtidig med, at

fængselsbetjentene skal kunne støtte og motivere de indsatte til at kunne leve en kriminalitetsfri tilværelse efter afsoning.

I flerårsaftaleperioden 2008-2011 blev der gennemført en ny og tidssvarende grunduddannelse for nye fængselsbetjentene. Aftaleparterne er enige om, at også de erfarne fængselsbetjente skal sikres et kompetenceløft, så de har redskaberne til at løse de udfordrende opgaver, som de stilles over for hver dag. Der afsættes derfor i alt 21,6 mio. kr. i 2013-2016 til efteruddannelse af de erfarne fængselsbetjente.

Styrket opfølgning på alenearbejde

Den konkrete bemanning afhænger af en række faktorer så som fysiske rammer, aktuell sammensætning af klientel, tidspunkt på døgnet mv. Den faktiske bemanning i fængsler og arresthuse fastlægges altid ud fra en konkret vurdering af forholdene på den enkelte afdeling, herunder at arbejdet er sikkerhedsmæssigt forsvarligt. I nogle tilfælde vil det således være sikkerhedsmæssigt forsvarligt og hensigtsmæssigt, at en afdeling bemannes af en eller få betjente, mens der i andre tilfælde er behov for en mere intensiv bemanning. Tiltagene fra den seneste flerårsaftale vedrørende begrænsning af uhensigtsmæssigt alenearbejde videreføres. Aftaleparterne er enige om at følge udviklingen i alenearbejde, herunder udviklingen i alenearbejde på grund af sygdom, i forbindelse med de årlige statusopfølgninger på flerårsaftalen.

Effekt af kriminalforsorgens resocialiserende indsats

Med en effektiv resocialiserende indsats i fængslerne kan kriminalforsorgen medvirke til, at dømte ikke vender tilbage til kriminalitet efter løsladelse. Det er et mål for flerårsaftalen, at der skal være færre gengangere i fængslerne.

Aftaleparterne er enige om, at der skal fokus på effekt af kriminalforsorgens indsats, og at der skal opstilles konkrete effektmål for at opnå en bedre styring af kriminalforsorgen, bl.a. vedrørende påbegyndte og gennemførte uddannelses- og erhvervsforløb under afsoning, stoffrihed, bedre match m.v. Med henblik på at sikre det fornødne datagrundlag til at måle indsatserne videreføres den centrale dokumentations- og evalueringssenhed, og der påbegyndes udvikling af en databank, som skal sikre bedre dokumentation og registrering af data for indsatsernes indhold, forløb, resultater og effekter.

De nye initiativer vil samlet set sikre flere og bedre redskaber til at nå dette mål. Der budgetteres på den baggrund med et mål om et fald i belægget på ca. 50 pladser i 2016 i forhold til det nuværende kriminalitetsbillede.

Effektiviseringer i kriminalforsorgen og SU til fængselsbetjentelever

Aftaleparterne er enige om, at der med aftalen iværksættes en omstillingsproces med henblik på at gennemføre effektiviseringer i kriminalforsorgens virksomhed. Der blev i starten af 2012 afsluttet en budgetanalyse af kriminalforsorgen, som anviste en række forslag til effektiviseringer i kriminalforsorgen. På baggrund af uddybende analyser og kvalificeringer er der enighed om, at der gennemføres en række tiltag, som resulterer i en bedre og mere effektiv kri-

minalforsorg. Tiltagene omfatter bl.a. en reorganisering og procesoptimering af kriminalforsorgen, mere optimal dimensionering og planlægning af bemanningen, reduceret sygefravær og mere effektivt indkøb mv.

Der vil samlet set blive gennemført tiltag, der resulterer i effektiviseringer på i alt 303,3 mio. kr. i 2013-2016.

Aftaleparterne er desuden enige om, at aflønningen af fængselsbetjentelever ændres, så de overgår til SU i skoleperioderne. Mindreudgifterne i kriminalforsorgen udgør i alt 54,7 mio. kr. i 2013-2016.

Andet

Aftaleparterne er enige om, at der for at styrke indsatsen mod indbrud i private hjem skal ske en stramning af de gældende udgangsregler, så det klart fremgår, at udgangsspærring ikke kun kan finde sted i julen, men også i andre perioder, hvor mange private hjem står tomme, som f.eks. påske og dele af sommerperioden.

Kriminalforsorgen har i dag udliciteret opgaver på en række driftsområder, ligesom kriminalforsorgen i vid udstrækning samarbejder med private aktører. Kriminalforsorgen er udvalgt af Statens Udbudsråd som et område, hvor mulighederne for udlicitering skal undersøges. Når Udbudsrådets analyse foreligger, vil det i samråd med forligskredsen blive overvejet, om der er grundlag for at udlicitere yderligere opgaver på kriminalforsorgens område.

Der er igangsat et forskningsprojekt om behandling af seksualforbrydere, herunder medicinsk behandling. Når resultaterne af undersøgelserne foreligger, vil aftaleparterne som en del af udvalget om forebyggelse og resocialisering overveje eventuel opfølgning.

Nye analyser mv.

Aftaleparterne er enige om, at der gennemføres en række analyser i aftaleperioden:

- *Analyse af arresthussektoren.* De 36 arresthuse varierer i forhold til bl.a. størrelse, sikkerhed, faciliteter, driftsøkonomi mv., ligesom nogle af arresthusene er placeret i tæt bymæssig bebyggelse, hvilket indebærer sikkerhedsmæssige udfordringer med f.eks. indkast af ulovlige genstande og kommunikation med personer ude på gaden. Aftaleparterne er derfor enige om at afsætte 2 mio. kr. i 2013-2016 til gennemførelse af en analyse af arresthusene med henblik på en eventuel arresthusreform. Formålet er at skabe større effektivitet, ensartethed og kvalitet i arresthusenes opgaveløsning og dermed sikre en mere tidssvarende og omkostningseffektiv arresthussektor. I analysen vil indgå overvejelser om geografisk placering.
- *Udvalg om forebyggelse og resocialisering.* Der er med den nye flerårsaftale taget et stort og vigtigt skridt i retning mod bedre forebyggelse og resocialisering. Tilbagefaldet til kriminalitet påvirkes imidlertid af en lang række faktorer, og der er behov for fortsat fokus på området. Der nedsættes derfor et udvalg, som skal foretage en gennemgang af den samlede forebyggelses- og resocialiseringsindsats med henblik på, at der inden for de eksisterende bevillingsrammer kan ske en betydelig nytænkning, fokusering og ompriori-

tering af den eksisterende indsats med forebyggelse og resocialisering, så der opnås endnu større udbytte og effekt af ressourcerne. Udvalget skal bl.a. overveje muligheden for eftergivelse af sagsomkostninger. Udvalget skal desuden se på straffeattesters betydning for resocialisering.

- *Analyse af arbejdstid mv.* Der gennemføres desuden i aftaleperioden en analyse af arbejdstid, arbejdstidsregler, ansættelsesformer mv. for kriminalforsorgens personale.

Styring og opfølgning i aftaleperiode

Med aftalen har aftaleparterne taget et fælles ansvar for at skabe balance i kriminalforsorgen.

Aftaleparterne er enige om, at der med ovenstående initiativer er sikret en langtidsholdbar løsning af kapacitetssituationen, styrket sikkerhed og et godt grundlag for en styrket, målrettet og forbedret resocialiseringsindsats i kriminalforsorgen.

Samtidig vil kriminalforsorgen i den fireårige flerårsaftaleperiode kunne videreføre de aftalte eksisterende indsatser, igangsætte de aftalte nye initiativer og effektiviseringer. Aftaleparterne er derfor enige om, at der med flerårsaftalen fastlægges en langtidsholdbar økonomisk ramme, der giver et solidt grundlag for en endnu bedre og mere effektiv kriminalforsorg, der kan håndtere de forventede kapacitetsudfordringer. Inden for rammerne af flerårsaftalen vil kriminalforsorgen fortsat løbende kunne tilpasse opgaveløsningen til aktuelle udfordringer. Kriminalforsorgen vil eksempelvis som hidtil i et vist omfang kunne håndtere de variationer i belægget, der erfaringsmæssigt vil forekomme.

Kriminalforsorgen er ligesom øvrige statslige institutioner i forligsperioden omfattet af generelle tekniske korrektioner og generelle tværgående effektiviseringsinitiativer i forbindelse med finanslovsprocesser mv.

Aftaleparterne er endvidere enige om, at udvalgte centrale parametre i forhold til styringen af kriminalforsorgen vil blive afspejlet i kriminalforsorgens resultatstyringskoncept, der bl.a. vil have fokus på mål- og resultatstyring, effekt af de igangsatte initiativer og af forebyggelses- og resocialiseringsindsatsen, gennemførelsen af effektiviseringer i kriminalforsorgen og god økonomistyring.

I forhold til den løbende politiske opfølgning er aftaleparterne enige om, at justitsministeren mindst en gang årligt vil orientere retsordførerne om status for kriminalforsorgens udvikling og drift, herunder løbende opfølgning på flerårsaftalen.

Rapporteringen vil bl.a. omfatte status for flerårsaftalen med udgangspunkt i mål- og resultatstyring, fremdriften i de aftalte effektiviseringer, iværksættelsen af de aftalte initiativer, god økonomistyring mv.

Økonomi og finansiering

Aftalen indebærer, at der samlet set og inkl. de frigjorte midler fra de aftalte effektiviseringstiltag kan igangsættes nye aktiviteter for i alt ca. 900 mio. kr. i aftaleperioden, samtidig med, at der videreføres aktiviteter fra den tidligere flerårsaftale svarende til ca. 400 mio. kr.

Kriminalforsorgen tilføres en merbevilling på 352,1 mio. kr. i 2013, 406,7 mio. kr. i 2014, 483,7 mio. kr. i 2015 og 509,4 mio. kr. i 2016.

I løbet af aftaleperioden øges kriminalforsorgens nettolønsum svarende til i størrelsesordenen 120-150 årsværk.

Aftaleparterne er enige om at finansiere aftalen om kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016 med en række forskellige elementer, *jf. bilag 2*.

Bilag 1. Alternativer til frihedsstraf og tidligere udslusning

---

Aftaleparterne er enige om at øge brugen af samfundstjeneste og fodlænke og indføre mulighed for udslusning med fodlænke mv. ved følgende initiativer:

Udvidet brug af personundersøgelser

Det gøres obligatorisk at tilvejebringe en personundersøgelse i alle straffesager mod personer på 18 år og derover, hvor sagen er eller vil blive indbragt for retten med påstand om indtil 1 år og 6 måneders fængsel.

Personundersøgelser vil dog fortsat ikke skulle tilvejebringes ved særligt grov, herunder professionel eller organiseret kriminalitet, som gør, at det efter praksis vil være udelukket, at der vil blive idømt andet end en ubetinget frihedsstraf. Endvidere skal personundersøgelser ikke som udgangspunkt tilvejebringes i sager, der forventes at medføre udvisning ved dom.

Justering af fodlænkeordningen

Visse af de gældende kriterier for, hvornår tilladelse til afsoning i fodlænke kan meddeles, justeres på følgende måde:

- Eventuelle verserende sager vil fremover alene skulle indgå som et moment i den samlede vurdering af, om den dømte er egnet til at afsone i fodlænke, navnlig i vurderingen af risikoen for recidiv.
- Reglen om, at der skal gå 2 år fra tidligere dom til ny dom, før der på ny kan gives tilladelse til fodlænke ophæves, så en senere dom fremover alene vil skulle indgå som et moment i den samlede vurdering af, om den dømte er egnet til at afsone i fodlænke, navnlig i vurderingen af risikoen for recidiv.
- Nægtelse af at medvirke til en personundersøgelse fører fremover kun til afslag, hvis ansøgeren forud for dommen direkte har erklæret sig uvillig til at udføre samfundstjeneste eller til at underkaste sig behandling mod alkoholmisbrug.
- Kravet om beskæftigelse fjernes, hvis domfældte er idømt en straf af fængsel i 30 dage eller derunder.

- Pensionister, herunder førtidspensionister, efterlønsmodtagere mv., som varigt er uden for arbejdsmarkedet, undtages fra beskæftigelseskravet. Det samme gælder langtidssygemeldte, hvis sygemeldingen forventes at række ud over afsoningen.
- Der gives mulighed for at dispensere fra kravet om beskæftigelse i tilfælde, hvor en dømt under afsoningen i fodlænke ufrivilligt bliver arbejdsløs, og det konkret ikke er muligt at skaffe nogen form for alternativ beskæftigelse.
- Der gives mulighed for, at dømte kan få tilladelse til at afsone på bopælen i en ferieperiode, som afspadsering eller som orlov for at forhindre, at den pågældende mister sin beskæftigelse på grund af afsoningen.
- Mulighederne for at forlade bopælen udvides for at øge mulighederne for, at den dømte kan deltage i resocialiserende aktiviteter, højtider mv.
- Kriminalforsorgen får mulighed for at fravige kravet om deltagelse i programvirk-somhed, hvis deltagelse i det konkrete tilfælde vurderes uden formål.
- Tolerancetærsklen ved vilkårsovertrædelser justeres, så mindre vilkårsovertrædelser, f.eks. indtagelse af én enkelt genstand ved familiekomsammen, ikke automa-tisk skal føre til tilbagekaldelse af tilladelsen til afsoning i fodlænke, hvis forholdet dermed vurderes helt enkeltstående eller øvrige forhold taler for at undlade tilbage-kaldelse. Der anvendes i stedet alternative reaktioner som f.eks. advarsel eller vil-kår.
- Det gøres muligt at overføre en afsoner fra fængsel til fodlænke, selvom den på-gældende har søgt for sent, hvis der foreligger strafafbrydelseslignende grunde el-ler særligt tungtvejende hensyn til den dømtes resocialisering, og der ikke er andre hindrin-ger for afsoning på bopælen end manglende rettidig ansøgning.

Udvidelse af fodlænkeordningen til domme på op til 6 måneder

Fodlænkeordningen udvides, så domme på op til og med 6 måneders fængsel fremover vil kunne afsones i fodlænke, hvis den dømte vurderes egnet til afsoning i fodlænke.

For at kunne få tilladelse til at afsone i fodlænke skal den dømte som i dag opfylde en række betingelser vedrørende bl.a. bolig- og beskæftigelsesforhold. Til brug for afgørelsen af, om den dømte opfylder disse betingelser, eller om den dømtes forhold omvendt taler imod fodlænkeafsoning, foretager kriminalforsorgen en nærmere undersøgelse af den dømtes forhold (en såkaldt egnethedsvurdering), herunder af vedkommendes boligforhold, beskæftigelsesforhold samt fysiske og psykiske tilstand.

Afsoning i fodlænke vil således fortsat ikke kunne komme på tale, hvis de personlige forhold gør den dømte uegnet til at afsone i fodlænke.

Udslusning i fodlænke

Der gives mulighed for udslusning i fodlænke (såkaldt back-door fodlænke), så visse indsatte i en periode op til løsladelsen kan overføres direkte fra afsoning i fængsel til afsoning med fodlænke, dvs. at de udstationeres til eget hjem med fodlænke. Det gælder for:

- Indsatte, der som led i udslusningen har fået eller vil kunne få tilladelse til såkaldt frigang til arbejde eller uddannelse, herunder hvis frigang er umuliggjort af geografiske årsager, og indsatte, for hvem vægtige hensyn til familie eller den indsattes re-socialisering taler herfor.

Desuden får dømte, der afsoner i fængsel, mulighed for at blive udstationeret tidligere til en pension og derefter blive udstationeret til eget hjem med fodlænke i op til 6 måneder før løsladelsen, hvilket særligt vil kunne have relevans for langtidsdømte.

Tidligere udslusning for udvalgte grupper

- **Misbrugsbehandlede**
Indsatte i åbne fængsler, som på en behandlingsafdeling i et fængsel har gennemgået behandling mod misbrug, får mulighed for efter fængslets afslutning at blive udstationeret til pension eller behandlingshjem i op til 1 år mod i dag som hovedregel op til 3 måneder.
- **Udvidelse af noget for noget-ordningen**
Der foretages en vis, begrænset udvidelse af noget for noget-ordningen, så delta-gelse i arbejde i fængslet efter en konkret vurdering kan udgøre en særlig indsats, som efter en konkret vurdering kan kvalificere den dømte til tidlig prøveløsladelse.
- **Indsatte med kort reststraf**
Reglen om, at prøveløsladelse i almindelighed ikke kan ske, når den resterende straffetid er mindre end 30 dage, ophæves, således at der, hvis den dømte i øvrigt opfylder betingelserne for prøveløsladelse, kan træffes afgørelse herom, uanset reststraffens længde.

Der iværksættes endelig en nærmere undersøgelse i kriminalforsorgen af årsagerne til stigningen i afslagsprocenten på prøveløsladelser, herunder i hvilket omfang der måtte være tale om en utilsigtet skærpelse af praksis.

Bilag 2.

Finansiering

Aftaleparterne er enige om at finansiere aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2013-2016 med en række forskellige elementer, jf. tabel 1.

Tabel 1

Finansiering af merudgifter i aftale om kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016

Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	I alt
Merudgifter	352	407	484	509	1.752
Finansiering					
Målretning af mentorordningen	90	90	90	90	360
Målretning af tilskud til tandrensning for voksne	180	180	180	180	720
Reduktion af varighed for offentlige løntilskud	60	85	85	85	315
Syvende fase af Statens Indkøbsprogram	32	40	45	45	162
Reduktion af Fonden for Velfærdsteknologi	0	12	84	99	195
I alt	362	407	484	499	1.752

Målretning af mentorordningen

Mentorordningens primære formål er at understøtte borgere, der har særligt vanskeligt ved at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet eller komme i uddannelse. Forsikrede ledige og kontant-hjælpsmodtagere i matchgruppe 1 udgør den mest ressourcestærke gruppe af indkomstoverførselsmodtagere og skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Aftaleparterne er enige om at afskaffe mentorstøtte for personer i matchgruppe 1. Dette indebærer mindredgifter på 90 mio. kr. årligt i 2013 og frem. Forslaget drøftes i forligskredsen.

Målretning af tilskud til tandrensning for voksne

Tandrensning gives i vidt omfang som standard- og rutineydelse. Der kan derfor sættes spørgsmålstegn ved den tandsundhedsmæssige gevinst ved den omfattende anvendelse af tandrensning. Aftaleparterne er enige om, at tilskud til tandrensning alene skal gives i forbindelse med regelmæssig diagnostisk undersøgelse med et interval på 1-2 år eller sammen med kontrol efter paradontalbehandling, så tilskuddet i højere grad ydes ud fra et sundhedsfagligt vurderet behov. Dette indebærer mindredgifter på 180 mio. kr. årligt i 2013 og frem.

Den klare forudsætning for finansieringsforslaget om tilskud til tandrensning i voksentandplejen er, at der også fremover vil blive ydet tilskud til tandrensning med de intervaller, som

Sundhedsstyrelsen anbefaler. Der vil fortsat blive ydet tilskud til tandrensning i forbindelse med de regelmæssige tandeftersyn (RDU) og som led i sygdomsbehandling (f.eks. paradentose). Der ændres ikke generelt på hyppigheden af de regelmæssige tandeftersyn (RDU), som vil følge Sundhedsstyrelsens anbefalinger, og som der også fremover vil være tilskud til maksimalt én gang årligt. Udmøntningen vil ske ved bekendtgørelse på baggrund af Sundhedsstyrelsens faglige anbefalinger. Bekendtgørelsen forelægges forligskredsen før udstedelse.

Reduktion af varigheden for offentlige løntilskud

Længerevarende ansættelse med offentligt løntilskud kan indebære en fastholdelse i ledighed, fordi ledige erfaringsmæssigt er mindre jobsøgende i ansættelsesperioden. Med henblik på at mindske risikoen for at ledige fastholdes i længere tid i offentlige løntilskud er aftaleparterne enige om, at reducere varighedsbegrænsningen på offentlig ansættelse med løntilskud fra de nuværende 12 til 6 måneder. Dette indebærer mindredgifter på 60 mio. kr. i 2013 og 85 mio. kr. årligt i 2014 og frem. Forslaget drøftes i forligskredsen.

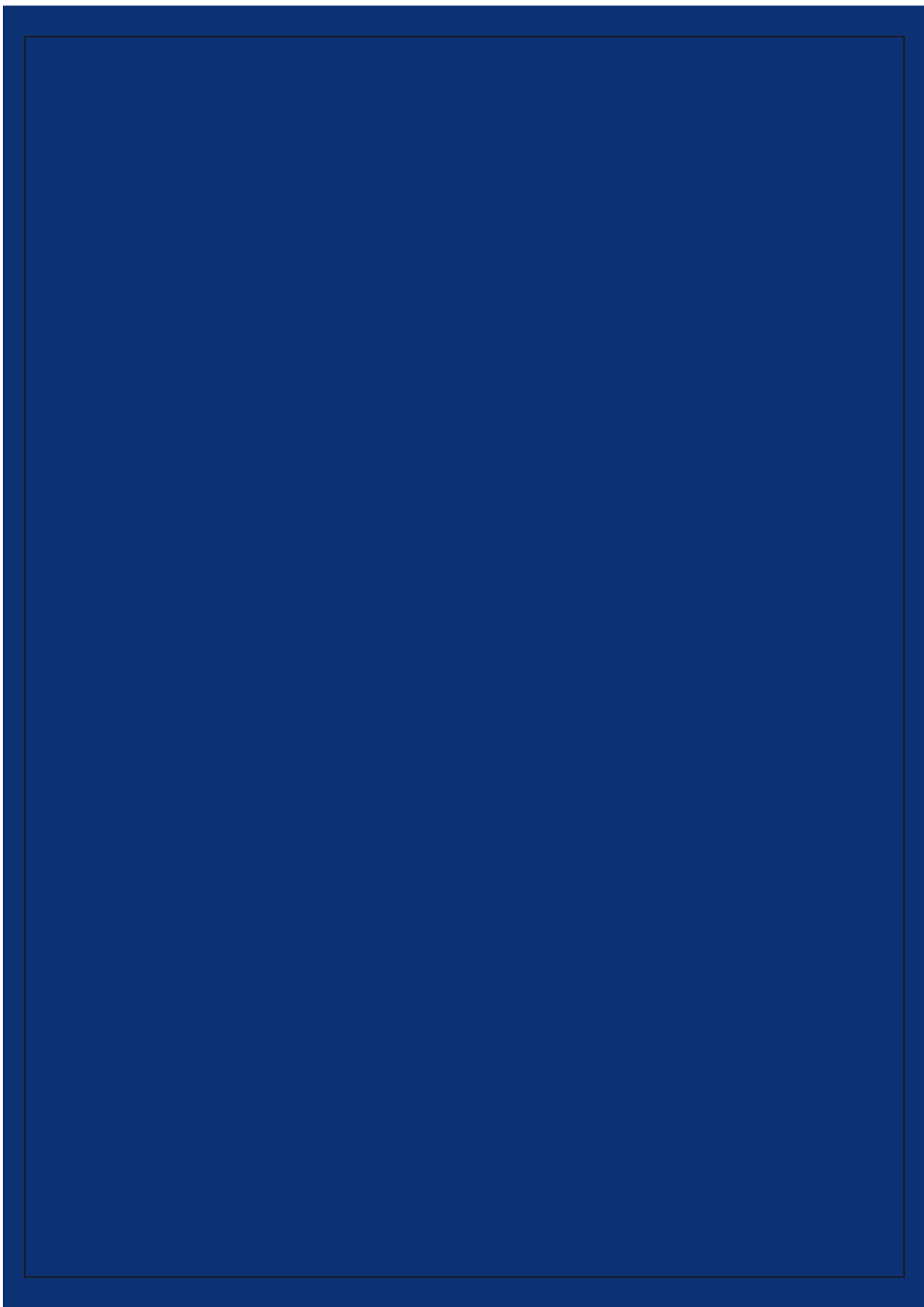
Syvende fase af Statens Indkøbsprogram

Syvende fase af Statens Indkøbsprogram er igangsat. Der forventes at blive indgået en række fællesstatslige aftaler om netværkskomponenter (genudbud), kontormøbler mv. (genudbud), kontorartikler (genudbud), rengørings- og forbrugsartikler samt flytteydelse. Indkøbsaftalerne træder i kraft 1. januar 2013, og det vurderes, at de nye aftaler vil effektivisere indkøbet i alle institutioner på statens område. Aftaleparterne er enige om at lade syvende fase af Statens Indkøbsprogram finansiere 32 mio. kr. i 2013, 40 mio. kr. i 2014 og 45 mio. kr. årligt i 2015 og frem.

Reduktion af Fonden for Velfærdsteknologi

Aftaleparterne er enige om at lade fonden for Velfærdsteknologi finansiere 12 mio. kr. i 2014, 84 mio. kr. i 2015 og 99 mio. kr. i 2016. Der resterer fortsat midler i 2014-2016 til det videre arbejde med en digitaliseringsreform på velfærdsområderne mv.

Aftale mellem regeringen,
Venstre, Dansk Folkeparti,
Liberal Alliance og
Det Konservative Folkeparti om:

Udmøntning af satspuljen for 2013
(31. oktober 2012)

Aftale om udmøntning af satspuljen for 2013

Der er den 31. oktober 2012 indgået aftale om udmøntningen af satspuljen for 2013. Udmøntningen af satspuljen sker i overensstemmelse med *tabel 1 nedenfor*.

Aftalen indebærer, at der i perioden 2013-2016 udmøntes i alt 1,5 mia. kr. til at forbedre vilkårene for udsatte grupper mv.

Ud af den samlede udmøntning vedrører 0,4 mia. kr. omprioriteringer.

Med aftalen afsættes midler til initiativer på følgende områder:

- Førtidspension og fleksjob.
- Udsatte grupper på arbejdsmarkedet.
- Arbejdsmiljø.
- Sundhed for udsatte grupper.
- Udsatte børn og unge.
- Handicappede.
- Udsatte voksne.
- Ældre.
- Øvrige.

I bilag 1-3 ses aftaleteksterne fra de decentrale satspuljeforhandlinger i henholdsvis Beskæftigelsesministeriet, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Social- og Integrationsministeriet.

Parterne bag forhandlingsresultatet er regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti.

Tabel 1
Aftale om udmøntning af satspuljen 2013

Mio. kr., 2013-priser	2013	2014	2015	2016	I alt
Udmøntning i alt	331,2	391,6	398,0	389,0	1509,8
<i>Heraf finansieret ved omprioriteringer</i>	<i>120,5</i>	<i>101,6</i>	<i>98,3</i>	<i>95,5</i>	<i>415,9</i>
Initiativer					
Førtidspension og fleksjob-reform					
1 Opstartsstøtte til rehabiliteringsteams ¹⁾	2,0	22,0	19,0	2,0	45,0
2 Mentorstøtte og aktiv indsats i resurseforløb (P) ²⁾	26,0	81,0	142,0	192,0	441,0
I alt	28,0	103,0	161,0	194,0	486,0
Udsatte grupper på arbejdsmarkedet					
3 CABI	5,1	6,7	8,2	8,2	28,2
4 High:Five	10,0	3,1	-	-	13,1
5 Jobbanken	6,0	1,5	-	-	7,5
6 Psykisk sårbare på arbejdsmarkedet	0,3	-	-	-	0,3
7 Selvaktiveringsgrupper for seniorer	-	3,1	1,1	3,0	7,2
8 Netværkslokomotivet	1,8	1,4	-	-	3,2
I alt	23,2	15,8	9,3	11,2	59,5
Arbejds miljø					
9 Voksenmobning Nej Tak!	1,4	1,4	1,4	-	4,2
10 LEV Arbejds miljøuddannelse	3,5	-	-	-	3,5
I alt	4,9	1,4	1,4	0,0	7,7
Sundhed for udsatte grupper					
11 Pilotprojekter om brugerstyrede senge i psykiatrien	17,6	15,6	15,6	15,6	64,4
12 Fremme af unges mentale sundhed	5,0	7,0	7,0	7,0	26,0
13 Videreførelse af "EN AF OS"-kampagnen	1,1	2,0	2,0	2,0	7,1
14 Styrket pårørendeindsats, herunder	9,8	-	-	-	9,8
14a BoPaM - Landsforeningen til støtte for Børn og Pårørende af Misbrugere	0,6	-	-	-	0,6
14b SINDs pårønderrådgivning	3,0	-	-	-	3,0
14c PS Landsforening (Pårørende til spiseforstyrrede)	2,1	-	-	-	2,1
14d Bedre Psykiatri	3,0	-	-	-	3,0
14e Det Sociale Netværk	1,1	-	-	-	1,1
15 Styrket indsats for mennesker med langvarige og kroniske smerter (P)	15,0	16,0	17,0	19,0	67,0
16 Forbedring af tilbuddene på landets voldtægtscentre (P)	4,4	4,4	4,4	4,4	17,6
17 Behandling til svært overvægtige børn	6,0	6,0	6,0	6,0	24,0
18 Tilskud til Danske Hospitalsklovne	2,0	2,0	2,0	-	6,0

19	Sygehusenes varmtvandsbassiner	2,0	2,0	-	-	4,0
20	Kampagne målrettet svage og udsatte med risiko for knogleskørhed	-	1,0	-	-	1,0
21	Kampagne til udsatte mænd i risiko for udvikling af prostatakræft	2,0	-	-	-	2,0
	I alt	64,9	56,0	54,0	54,0	228,9
Udsatte børn og unge						
22	Overgrebspakke - samlet indsats til beskyttelse af børn mod overgreb (P)	47,3	80,7	80,5	59,5	268,0
23	Støtte til børn ved erstatningssager	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0
24	Styrkelse af børns situation i konflikter mellem forældre (P)	15,0	15,0	15,0	15,0	60,0
25	Parrådgivning som forebyggende indsats	-	2,5	2,5	-	5,0
26	Anbragte børns undervisning	4,0	2,0	2,0	-	8,0
27	Efterregulering vedr. efterværn (P)	-	-	-	8,9	8,9
	I alt	68,3	102,2	102,0	85,4	357,9
Handicappede						
28	Domfældte udviklingshæmmede (P)	5,0	5,0	5,0	5,0	20,0
29	Tilgængelighedspulje	8,0	8,0	-	-	16,0
30	Handicapbetingede udgifter ved folkeoplysning	3,0	3,0	3,0	3,0	12,0
31	Forsøg med uddannelses- og beskæftigelsesrelaterede aktiviteter til unge med særlige behov	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0
	I alt	18,0	18,0	10,0	10,0	56,0
Udsatte voksne						
32	Strategi for udsatte grønlandere	10,0	1,6	1,6	0,2	13,4
33	Rådet for socialt udsatte - midler til forskning mv.	2,0	-	-	-	2,0
34	Anonym stofmisbrugsbehandling	5,0	-	-	-	5,0
35	Styrket indsats på værestederne	3,0	7,0	5,0	5,0	20,0
36	Nødovertagningsspulje	3,0	-	-	-	3,0
37	Akut krisecenter for socialt udsatte stofmisbrugere	2,0	6,0	-	-	8,0
	I alt	25,0	14,6	6,6	5,2	51,4
Ældre						
38	Det gode hverdagsliv for ældre i plejebolig	5,0	3,0	3,5	0,5	12,0
39	Forebyggelse af selvmord blandt ældre	1,0	2,0	1,0	-	4,0
	I alt	6,0	5,0	4,5	0,5	16,0
Øvrige						
40	FastholdelsesTaskforce	17,7	14,3	11,0	-	43,0
41	Helhedsorienteret boligsocial indsats	15,0	15,0	-	-	30,0
42	Center for boligsocial udvikling	2,7	5,6	5,6	5,6	19,5
43	Støtte til frivillige organisationer mv. (P)	57,5	40,7	32,6	23,1	153,9

I alt	92,9	75,6	49,2	28,7	246,4		
Omprioriteringer							
Omprioriteringer af fremadrettede bevillinger							
44	15.13.23.10	Rammebeløb til handicappede (P)	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8	-19,2
45	15.13.23.11	Anbragte børn med funktionsnedsættelse	-1,0	-1,0	-	-	-2,0
46	15.75.20.20	Styrkede kompetencer hos de instanser, der møder de kriminelle børn og unge	-	-	-	-1,0	-1,0
47	15.75.20.30	Forbehandlingsprogram ang. misbrug på sikrede afdelinger	-	-	-	-3,3	-3,3
48	15.75.20.40	Anvendelse af kognitive behandlingsprogrammer i de sikrede afd. og tilknyttede åbne afd.	-	-	-	-2,9	-2,9
49	15.75.44.10	Styrkelse af efterværnsindsatsen	-	-0,2	-	-	-0,2
50	15.75.73.40	Satspuljeaftalen for 2011, driftsstøtte til bevillinger, der udløber i 2011	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,8
51	15.75.75.60	Udvikling af indsatsen mod spiseforstyrrelser	-	-0,1	-	-	-0,1
52	16.21.03	Pulje til styrket sundhedsindsats for socialt udsatte og sårbare grupper	-9,8	-	-	-	-9,8
53	16.51.30.30	Pulje til styrket samarbejde mellem behandlingspsykiatrien og almen praksis	-1,1	-2,0	-	-	-3,1
54	17.49.41.10	Nydanske kvinders vej til beskæftigelse	-10,0	-10,0	-10,0	-	-30,0
55	17.49.43.20	Fastholdelse af nydanskere på arbejdsmarkedet	-10,3	-	-	-	-10,3
I alt			-37,2	-18,3	-15,0	-12,2	-82,7
Omprioriteringer af uforbrugte midler							
56	14.51.12.10	Boliger til yngre fysisk handicappede					-8,0
57	14.61.07.10	Sociale viceværter					-4,5
58	14.61.02.10	Etablering og styrkelse af særlig lokal beskæftigelsesindsats i kvarterløftområder mv. rettet mod flygtninge og indvandrere					-3,8
59	14.61.03.10	Beskæftigelsesfremmende initiativer og integration af tosprogede børn og unge i udsatte boligområder					-1,0
60	14.61.04.30	Byer for alle - lokale integrationshandlingsplaner mv.					-1,9
61	14.51.11.10	Fremme af udviklingen af almene boliger til særligt udsatte grupper					-15,4
62	14.51.51.10	Styrket social og forebyggende indsats i problemramte boligområder					-3,0
63	15.11.08.44	Initiativer for flygtninge- og indvandrerkvinder					-9,6
64	15.11.30.10	Servicestyrelsen, Almindelig virksomhed					-0,9
65	15.13.20.10	Udvikling til metoder til tidlig indsats for udsatte børn og unge					-0,1
66	15.13.20.20	Forebyggelse af unges sociale problemer					-1,5
67	15.13.21.10	Hjerneskadeklubber for arbejdsrehabilitering					-3,2
68	15.13.23.10	Rammebeløb til handicappede					-4,8

69	15.13.24.10 Nye og nemmere veje	-3,9
70	15.13.28.40 Udviklingsprojekter på det frivillige sociale område	-3,0
71	15.13.28.50 Udvikling af lokale frivilligecentre	-1,8
72	15.13.36.20 Evaluering af magtanvendelsesreglerne i servicelovens kapitel 21	-0,1
73	15.14.12.10 Udvikling af efteruddannelse	-0,3
74	15.16.01.20. Efteruddannelse	-19,5
75	15.16.01.40 Styrkelse af kvaliteten i anbringelsesreformen	-0,6
76	15.25.09.10 Udvikling af plejefamilieområdet	-0,3
77	15.25.09.11 Styrkelse af det tværfaglige samarbejde (SSP-puljen)	-2,5
78	15.25.09.12 Måltrettet indsats overfor sårbare, unge mødre	-5,2
79	15.25.09.13 Strategisk forskningsprogram og vidensportal	-7,1
80	15.25.09.14 Implementering og undersøgelser	-5,2
81	15.25.09.15 Støtte til forældre til anbragte børn	-0,1
82	15.25.09.16 Bisidder til udsatte børn og unge	-0,1
83	15.25.09.17 Efteruddannelse af sagsbehandlere	-12,5
84	15.64.07.10 Handicappulje. Koloniophold m.v. for handicappede børn, unge og deres forældre	-4,0
85	15.64.08.10 Styrket indsats på botilbud mv.	-0,7
86	15.64.17.10 Forbedring og udbygning af handicappedes botilbud	-0,3
87	15.64.42.10 Tilbud til demente og andre svage ældre	-0,4
88	15.64.50.16 Sjældne Diagnoser	-0,7
89	15.64.50.22 ADHD-foreningen	-0,1
90	15.64.50.23 De Samvirkende Invalideorganisationers Ungdom	-0,1
91	15.74.10.13 Psykiatraftale 2007-2010	-1,5
92	15.74.10.20 Fremrykningspuljen	-5,1
93	15.74.11.10 Akutte tilbud til sindslidende	-26,2
94	15.74.12.10 Styrkelse af socialpsykiatrien	-5,4
95	15.74.13.10 Sundhed til socialt udsatte	-1,8
96	15.74.14.10 Den gode udskrivning	-1,0
97	15.74.14.30 Bostøtte	-0,6
98	15.74.14.50 Uddannelse og job	-13,7
99	15.74.15.10 Udfasning af driftstilskud til botilbud, bostøtte, væresteder mv.	-1,5
100	15.74.15.50 Måltrettet indsat overfor børn og unge med psykiske vanskeligheder og deres familier	-1,5
101	15.75.10.10 RAMFAM	-2,8
102	15.75.10.20 Tilskud til uddannelse og evaluering	-0,9
103	15.75.10.30 Udvikling af behandlingstilbud til utilpassede unge	-0,3
104	15.75.10.50 Plejefamilier	-0,2

105	15.75.10.70 Forsøg med fritidspas til udsatte børn og unge	-1,1
106	15.75.11.10 Opkvalificering af den tidlige indsats	-0,8
107	15.75.11.20 Etablering af kollegier til unge, enlige, og sårbare mødre og pulje til ambulante tilbus	-0,5
108	15.75.11.30 24-timers kontaktgaranti med henblik på hurtig indsats	-3,1
109	15.75.11.40 Forsøg med efterværn for tidligere anbragte	-1,6
110	15.75.11.60 Informationscenter og misbrug	-0,7
111	15.75.11.90 Netværk og samtalegrupper	-0,9
112	15.75.19.10 Bedre tværfaglig indsats - børn af udsatte	-1,1
113	15.75.20.70 Efteruddannelse på og evaluering af ny institutionstype	-1,0
114	15.75.23.10 Aktivitetstilbud på væresteder mv.	-14,7
115	15.75.25.10 Indsats mod selvmord og selvmordsforsøg	-0,6
116	15.75.26.10 Pulje til socialt udsatte grupper	-4,4
117	15.75.26.11 Permanent driftstilskud til kommunale og amtskommunale aktiviteter støttet af Pulje til socialt udsatte grupper	-0,9
118	15.75.26.22 Forsøg med behandlingstilbud med mulighed for overnatning til stofmisbrugende kvinder i prostitution	-0,2
119	15.75.26.32 Forstærket indsats for voldsramte kvinder og børn på kvindekrisecentre	-3,4
120	15.75.26.40 Social indsats over for stofmisbrugere	-10,2
121	15.75.26.50 Social indsats over for alkoholmisbrugere	-0,3
122	15.75.30.10 Tilskud vedr. ældre	-3,7
123	15.75.30.20 Rammebeløb til udviklingsinitiativer på pensionsområdet	-0,5
124	15.75.30.60 Styrket indsats på frivillighedsområdet i relation til ældre	-0,5
125	15.75.30.61 Styrket indsats overfor ældre med anden etnisk baggrund end dansk	-0,2
126	15.75.32.10 Med familien i centrum	-2,7
127	15.75.34.20 Forberedende Forældrekurser	-0,2
128	15.75.35.10. Opfølgning af Hvidbogen om socialt udsatte grønlandere	-0,6
129	15.75.35.14 Pulje til indsats for socialt udsatte grønlandere i Danmark	-0,3
130	15.75.36.10 Negativ social arv	-0,3
131	15.75.44.10. Styrkelse af efterværnsindsatsen	-2,0
132	15.75.50.14 Mødrehjælpen	-3,3
133	15.75.60.10 Ældre Sagen	-0,1
134	15.75.71.10 Støtte til bruger- og pårørendeorganisationer på udsatteområdet	-1,0
135	15.75.72.10 Det Fælles Ansvar II	-25,2
136	15.75.73.20 Reserve til driftsstøtte for bevillinger, der udløber i 2010	-0,2
137	15.75.73.40 Satspuljeaftalen for 2011, driftsstøtte til bevillinger, der udløber i 2011	-0,2

138	15.75.74.50 Satspuljeaftalen for 2011, overgangsstøtte til bevillinger der udløber i 2010	-0,5
139	15.75.75.20 Et aktivt ældreliv	-4,6
140	15.75.75.40 Understøttelse af ældres livskvalitet	-4,0
141	15.76.26.10 Særlig indsats B&U	-2,0
142	15.76.26.50 Lokale partnerskaber	-1,0
143	15.77.01.30 Dialog om fællesskab og forskellighed	-0,1
144	15.77.01.36 Aktivt medborgerskab	-2,4
145	15.77.01.50 Opfølgning på FN's verdenskonference om racisme	-1,1
146	15.77.01.55 Fremme af ligebehandling bekæmpelse af diskrimination	-0,9
147	15.77.01.90 Indsats mod genopdragelsesrejser	-0,1
148	15.77.03.50 Ekstra indsats til forebyggelse af æresrelaterede konflikter	-0,5
149	15.77.06.20. Rollemodeller og forældrenetværk som metoder til at forebygger ekstremisme og polarisering.	-1,2
150	15.77.06.30 Øget sammenhængskraft	-0,6
151	15.77.20.10 Venskabsfamilier og lektiehjælp	-1,2
152	15.77.21.10 Den frivillige integrationsindsats	-2,3
153	16.51.54.20 Pulje til retspsykiatriske sengepladser	-15,3
154	16.51.79. Styrkelse af indsatsen for mennesker med sindslidelser	-1,4
155	16.21.47. Sundhedsplejen - og anden tidlig, tværfaglig indsats	-1,1
156	16.21.53. Sundhedsfremmende indsats målrettet udsatte grupper	-1,1
157	17. 49.43.10. Et mangfoldigt arbejdsmarked	-2,7
158	20.29.01. Forsøgs- og udviklingsarbejde mv. i forbindelse med grundskolen	-2,0
159	20.39.01.35. Tilskud til mentorordning på erhvervsskoler	-11,9
	I alt³⁾	-333,2

Anm.: Initiativ nr. 2, 15, 16, 22, 24, 27, 28, 43 og 44 medfører et helt eller delvist permanent træk på satspuljen.

- 1) Beløbet er ekskl. finansiering på 20 mio. kr. fra den afsatte reserve til reform af førtidspension og det rummelige arbejdsmarked fra satspuljeaftalen fra 2011. Den samlede satspuljefinansiering af initiativet udgør hermed 22 mio. kr. i 2013.
- 2) Udgifterne til initiativet udgør 370 mio. kr. årligt ved fuld indfasning i 2030.
- 3) Beløbene er opregnet til 2013-pl. Det samlede beløb indbudgetteres ligeligt fordelt i perioden 2013-2016 med 83,3 mio. kr. årligt.

Bilag 1. Aftale om udmøntning af satsreguleringspuljen for 2013 på beskæftigelsesområdet

---

Beskæftigelsesministeren har indgået en aftale ved de decentrale forhandlinger med arbejdsmarkedsordførerne om udmøntning af satsreguleringspuljen for 2013 på beskæftigelsesområdet.

Der er forhandlet inden for en ramme på 56,1 mio. kr. i 2013, 120,2 mio. kr. i 2014, 171,7 mio. kr. i 2015 og 205,2 mio. kr. i 2016.

Samlet over de fire år er der afsat 486 mio. kr. i relation til reform af førtidspension og fleksjob. Derudover er der afsat 67,2 mio. kr. til øvrige initiativer i Beskæftigelsesministeriets kreds.

Udsatte grupper

Der er afsat 5,1 mio. kr. i 2013, 6,7 mio. kr. i 2014, 8,2 mio. kr. i 2015 og 8,2 mio. kr. i 2016 til Center for aktiv beskæftigelsesindsats (CABI). CABI har til hovedformål at indsamle, systematisere og formidle viden om det rummelige arbejdsmarked.

Der er afsat 10,0 mio. kr. i 2013 og 3,1 mio. kr. i 2014 til projektet High:Five. Projektet er forankret i regi af Virksomhedsforum for Socialt Ansvar. Formålet er at hjælpe unge, der er i risiko for marginalisering på grund af kriminalitet eller tilknytning til kriminelle miljøer, så de kommer i arbejde.

Der er afsat 6,0 mio. kr. i 2013 og 1,5 mio. kr. i 2014 til Projekt Jobbanken København. Formålet er at udvide den indsats for sindslidende førtidspensionister, der allerede foregår i Herning og Århus ved etablering af en afdeling i København.

Der er afsat 0,3 mio. kr. i 2013 til Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet. Formålet er at formidle viden og resultater fra en undersøgelse foretaget i 2011-2012 om personalepolitik og virksomhedernes indsats, hvis en medarbejder får et psykosocialt handicap.

Der er afsat 3,1 mio. kr. i 2014 og 1,1 mio. kr. i 2015 og 3,0 mio. kr. i 2016 til en pulje til Selvaktiveringsgrupper for seniorer.

Der er afsat 1,8 mio. kr. i 2013 og 1,4 mio. kr. i 2014 til Projekt Netværkslokomotivet. Projektet har til formål at opkvalificere ledige og medarbejdere, så de kan møde behovene på det moderne arbejdsmarked.

Arbejds miljø

Der er afsat 1,4 mio. kr. i 2013, 1,4 mio. kr. i 2014 og 1,4 mio. kr. i 2015 til Projekt Voksenmobning Nej Tak! Formålet med udviklingsprojektet er at udbrede kendskab til voksenmobning og de konsekvenser, det har for den enkelte, for arbejdspladsen og for samfundsøkonomien. Formålet er endvidere at støtte mobberamte, så de kan forblive på arbejdsmarkedet.

Der er afsat 3,5 mio. kr. i 2013 til Landsforeningen LEV til et projekt, der sikrer undervisningsmateriale, metoder og forløb, der understøtter at mennesker med udviklingshæmning kan agere som arbejdsmiljørepræsentanter.

Reform af førtidspension og fleksjob

Der er afsat 2,0 mio. kr. i 2013, 22,0 mio. kr. i 2014, 19,0 mio. kr. i 2015 og 2,0 mio. kr. i 2016 til opstartsstøtte til rehabiliteringsteams. Formålet er at fremme implementeringen af rehabiliteringsteam og ressourceforløb som led i at fastholde udsatte borgere på arbejdsmarkedet.

Det er samtidig aftalt at den eksisterende bevilling afsat som led i satspuljeaftalen for 2011 på 20,0 mio. kr. til Reform af førtidspension og det rummelige arbejdsmarked prioriteres til opstartsstøtte til rehabiliteringsteams i 2013.

Der er afsat 26,0 mio. kr. i 2013, 81,0 mio. kr. i 2014, 142,0 mio. kr. i 2015 og 192,0 mio. kr. i 2016 til mentorstøtte og aktiv indsats i ressourceforløb. Midlerne afsættes permanent og indfases over tid til et permanent niveau på 370 mio. kr. fuldt indfaset i 2030.

Omprioriteringer

Der er omprioriteringer for i alt 43,0 mio. kr. på Beskæftigelsesministeriets område. Omprioriteringerne vedrører tidligere afsatte midler til 1) Nydanskernes vej til beskæftigelse: 10,0 mio. kr. årligt i 2013-2015 afsat ved satspuljeaftalen for 2012, 2) Fastholdelse af nydanskernes vej til arbejdsmarkedet: 10,3 mio. kr. i 2013 afsat ved satspuljeaftalen for 2010 og 3) Et mangfoldigt arbejdsmarked: Opsparing på 2,7 mio. kr. afsat ved satspuljeaftalen for 2008.

Bilag 2. Aftale om satspuljen på sundhedsområdet for 2013-2016

Partierne bag satspuljeaftalen på sundhedsområdet er enige om at afsætte 228,9 mio. kr. i aftaleperioden 2013-2016 til følgende overordnede indsatsområde:

- Sundhed for udsatte grupper

1. Styrkelse af sundheden for udsatte grupper

Satspuljepartierne ønsker med denne aftale at styrke indsatsen for svage gruppers sundhed, blandt andet med henblik på at forbedre disse borgeres livskvalitet og muligheder for at deltage i og bidrage til samfundet gennem en god hverdag, uddannelse og arbejde.

Borgere, der lider af langvarige smerter, sårbare børn og unge samt andre med psykiske problemstillinger er i stor risiko for at miste fodfæstet i dagliglivet og på arbejdsmarkedet. Indsatsen for deres sundhed og livskvalitet gives med denne aftale et løft både i forhold til kvalitet og kapacitet.

På psykiatriområdet har satspuljepartierne gennem årene afsat betydelige midler, herunder løftet kapaciteten markant. Med denne aftale fokuseres på udvikling og kvalitet i indsatsen. Det gælder for behandlingen, men også for forebyggelsen af psykisk sygdom. Derfor ønsker partierne bag satspuljeaftalen at afprøve behandlingstilbud, der reducerer brugen af tvang og medicin og styrker inddragelse af patienter og pårørende i behandlingen, at fremme unges mentale sundhed, at styrke indsatsen for pårørende til personer med psykisk sygdom eller misbrug samt at fortsætte kampagnen mod stigmatisering af personer med psykisk sygdom. Med sidste års aftale blev der afsat 20 mio. kr. over 4 år til erfaringsindhentende projekter med afprøvning af behandlingsforløb for personer med BED. Midlerne udmøntes til Stolpegården (Region Hovedstaden) og Landsforeningen mod Spiseforstyrrelse og Selvskade, der som led i deres indsats opsamler erfaringer og etablerer evidens for indsatsen for denne målgruppe. Partierne er enige om løbende at følge dette arbejde og samle op på den viden, der tilvejebringes i projektet.

Med aftalen styrkes og udvikles endvidere indsatsen for patienter med langvarige smerter med henblik på at sikre bedre og mere effektive behandlingstilbud, og der afsættes midler til bevarelsen af varmtvandsbassiner, der traditionelt anvendes til behandling og træning af patientgrupper, hvor smerter forhindrer bevægelse af et led.

Herudover styrkes indsatsen for behandling af svært overvægtige børn og unge, da svært overvægt er steget markant inden for de seneste år. Overvægt hos børn og unge kan skabe mistrivsel og ensomhed med risiko for udvikling af angst og depression til følge. Der gives endvidere støtte til de danske hospitalsklovne med henblik på at sikre, at indlagte børn får mulighed for at møde klovnene.

Endvidere finder satspuljepartierne det væsentligt, at der sker en forbedring af indsatsen for ofre for voldtægt.

Endelig gennemføres målrettede kampagner mod knogleskørhed og prostatakræft.

1.1 Pilotprojekter om brugerstyrede senge i psykiatrien

Satspuljepartierne er enige om behovet for at afprøve nye metoder til bedre og mere effektiv behandling af mennesker med psykisk sygdom. Parterne lægger desuden vægt på, at patienterne inddrages i deres behandling i overensstemmelse med både "patient empowerment"- og "recovery"-tankegangen.

I Norge er der gode erfaringer med såkaldte "brugerstyrede senge", hvor visiterede patienter på eget initiativ kan lade sig indlægge i kortere tid og på den måde forebygge, at sygdommen forværres med evt. behov for beroligende medicin eller tvangsforanstaltninger til følge. De patienter, som deltog i det norske projekt, havde i deres tidligere sygdomsforløb været udsat for tvangsforanstaltninger, og de fleste havde diagnosen skizofreni. Resultatet af projektet viste bl.a., at den samlede indlæggelsestid for de visiterede patienter faldt, og at de i langt mindre grad blev tvangsindlagt på de psykiatriske afdelinger.

På den baggrund afsættes en ansøgningspulje på i alt 64,4 mio. kr. over fire år til pilotprojekter i de 5 regioner med brugerstyrede senge. Regionerne kan fra puljen søge om tilskud på 0,75 mio. kr. pr. brugerstyret seng. Pilotprojekterne må ikke betyde, at de brugerstyrede senge i projektperioden oprettes på bekostning af eksisterende kapacitet.

Projekterne skal have til formål at nedbringe behovet for tvang og akut beroligende medicin og desuden understøtte en bedre kapacitetsudnyttelse i psykiatrien. Målgruppen kan f.eks. være patienter med skizofreni, bipolar sindslidelse, svære angstlidelser, svære personlighedsforstyrrelser eller spiseforstyrrelser. De brugerstyrede senge skal være forbeholdt visiterede patienter. Regionerne skal evaluere projekterne og dermed skabe et grundlag for at udbrede ordningen geografisk og til andre patientgrupper, hvis erfaringerne er positive.

På den baggrund afsættes en ansøgningspulje på 64,4 mio. kr. i perioden 2013-2016 til pilotprojekter i psykiatrien med inspiration fra erfaringerne fra Norge.

Pilotprojekter om brugerstyrede senge i psykiatrien

Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	Permanent
	17,6	15,6	15,6	15,6	-

Puljen udmøntes på baggrund af ansøgninger fra regionerne og efter faglig indstilling fra Sundhedsstyrelsen. Regionerne kan søge om tilskud på 0,75 mio. kr. pr. brugerstyret seng. Pilotprojekterne vil i perioden medføre meraktivitet i regionerne, hvorfor der af det afsatte beløb reserveres midler til kommunal medfinansiering.

1.2 Fremme af unges mentale sundhed

Satspuljepartierne er enige om behovet for at fremme mental sundhed, mindske risikoen for udvikling af angst og depression og forebygge behovet for psykiatrisk behandling blandt sårbare unge. Fremme af mental sundhed og forebyggelse af psykisk sygdom skal prioriteres, samtidig med at der sikres den rette behandling til børn og unge med psykiske problemer. I den forbindelse finder partierne bag satspuljen, at udarbejdelse i 2013 af kliniske retningslinjer for behandling af børn og unge med angst bør prioriteres, således som også Sundhedsstyrelsen anbefalede det i sit referenceprogram for angstlidelser hos voksne fra 2007.

Børn og unge med psykosociale vanskeligheder har oftere indlæringsproblemer og oftere sværere ved at gennemføre skolegang og uddannelsesforløb, og samlet udgør de mentale helbredsproblemer den største sygdomsbyrde blandt børn og unge. Der er især behov for en ekstra indsats for sårbare unge, som ikke længere nås af kommunale ordninger som eksempelvis skolesundhedsplejen og Pædagogisk Psykologisk Rådgivning.

På den baggrund afsættes en ansøgningspulje på 26 mio. kr. over fire år til:

1. Udvikling af et program til undervisning af sårbare unge med henblik på fremme af mental sundhed og forebyggelse af angst og depression.
2. Afprøvning af programmet i et antal kommuner i enten 10. klasser, på produktionsskoler, erhvervsskoler eller i kommunale tiltag for unge, der ikke er i gang med en uddannelse.
3. En samlet evaluering på tværs af kommuner, som sikrer at den opnåede viden formidles, så det vil være let for andre kommuner at implementere programmet.

Programmet baseres på etablerede, internationale programmer til fremme af mental sundhed og forebyggelse af depression og angst blandt børn og unge (fx PALS og FRIENDS). Der er allerede gjort erfaringer med PALS-programmet i Danmark, hidtil dog med fokus på mobning og adfærdstræning og med yngre skolebørn som målgruppe. Dermed har man ikke i dag et program, der er målrettet forebyggelse af psykisk sygdom blandt unge.

Puljen udmøntes til de tre faser. Sundhedsstyrelsen står – med inddragelse af relevante parter som fx Komitéen for Sundhedsoplysning og Socialstyrelsen – for udviklingen af programmet. Kommunerne kan herefter ansøge om at afprøve programmet. Sideløbende med sidste del af afprøvningen udarbejder Sundhedsstyrelsen en evaluering på tværs af kommuner.

På den baggrund afsættes en ansøgningspulje på 26 mio. kr. i perioden 2013-2016 til udvikling, afprøvning og evaluering af et program til undervisning af sårbare unge med henblik på fremme af mental sundhed og forebyggelse af angst og depression.

Fremme af unges mentale sundhed

Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	Permanent
	5,0	7,0	7,0	7,0	-

Der afsættes i alt 3 mio. kr. til udvikling og evaluering af programmet samt 23 mio. kr. til afprøvning af programmet i kommuner. Midlerne til afprøvning af programmet udmøntes til kommunerne efter ansøgning og faglig indstilling fra Sundhedsstyrelsen.

1.3 Videreførelse af "EN AF OS"-kampagnen

Satspuljepartierne lægger vægt på, at der gøres en særlig indsats for oplysning om og afstigmatisering af psykisk sygdom. Frygt, tabuer og fordomme kan drive sindslidende til at benægte og skjule deres sygdom og problemer til skade for tidlig diagnostik og effektiv behandling. Endvidere er stigmatisering og diskriminering en hæmmende faktor for, at personer med psykisk sygdom kommer sig og får mulighed for at deltage i og bidrage til samfundet gennem en god hverdag, uddannelse og arbejde.

Parterne afsatte 12,2 mio. kr. med satspuljeaftalen for 2010-2013 til den nationale del af afstigmatiseringskampagnen "EN AF OS". Kampagnen har til formål at mindske fordomme om psykisk sygdom, og indeholder såvel nationale, regionale, kommunale og lokale aktiviteter. Den nationale del af kampagnen er et vigtigt supplement til de mange regionale, kommunale og lokale aktiviteter. Mens disse aktiviteter er planlagt til fortsættelse flere år endnu, har den nationale del alene økonomi til at strække sig ind i 2013.

På den baggrund er satspuljepartierne enige om at afsætte 7,1 mio. kr. til fortsættelse af den nationale del af "EN AF OS"-kampagnen i årene 2013-2016.

Videreførelse af "EN AF OS"-kampagnen

Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	Permanent
	1,1	2,0	2,0	2,0	-

Videreførelsen gennemføres af Sundhedsstyrelsen og sekretariatet bag det landdækkende fælles projekt "EN AF OS".

1.4 Styrket pårørendeindsats

Satspuljepartierne afsatte med satspuljeaftalen for 2012-2015 en ansøgningspulje på 20 mio. kr. til børn som pårørende til psykisk syge og misbrugere. Parterne er enige om behovet for en ekstra indsats for pårørende. Undersøgelser viser, at pårørende til psykisk syge er i stor risiko for selv at udvikle psykisk sygdom.

Satspuljepartierne ønsker at give følgende tilskud til projekter med pårørendeindsatser:

- 3,0 mio. kr. til SIND
- 2,1 mio. kr. til PS Landsforening
- 3,0 mio. kr. til Bedre Psykiatri
- 0,6 mio. kr. til Landsforeningen til støtte for børn og pårørende af misbrugere (BoPaM)
- 1,1 mio. kr. til Det Sociale Netværk

På den baggrund er satspuljepartierne enige om at give tilskud på samlet set 9,8 mio. kr. til de nævnte organisationers projekter med pårørendeindsatser i årene 2013-2016.

Styrket pårørendeindsats					
Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	Permanent
	9,8	-	-	-	-

Puljen udmøntes til pårørendeprojekter i foreningerne SIND, PS Landsforening, Landsforeningen til støtte for børn og pårørende af misbrugere (BoPaM), Bedre Psykiatri og Det Sociale Netværk efter faglig indstilling fra Sundhedsstyrelsen.

1.5 Styrket indsats for mennesker med langvarige og kroniske smerter

Der er i dag betydelig ventetid til behandling på de tværfaglige smertecentre. De mennesker, der venter på at komme til, er mennesker, der dagligt lever med store smerter. Udover de menneskelige omkostninger ved de lange ventetider har det også store samfundsmæssige omkostninger, da mange mennesker med kroniske smerter mister tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Satspuljepartierne er enige om, at der er behov for at styrke og udvikle indsatsen med det formål at sikre bedre og mere effektive behandlingstilbud, så flere patienter kan få den nødvendige hjælp hurtigere. Det vil medvirke til at forebygge, at tilstanden forværres, og medicineringsbehovet bliver kronisk.

Satspuljepartierne er på den baggrund enige om at understøtte regionernes arbejde på området ved at sikre:

- Efteruddannelse af praktiserende læger og øget samarbejde mellem almen praksis og smertecentrene om de subakutte smertepatienter. Det skal sikre en hurtigere indsats overfor patienter med korterevarende smertetilstande samt mindske presset på smertecentrene.
- En kapacitetsudvidelse på smertecentrene, som skal bidrage til at nedbringe ventetiden på behandling af mennesker med kroniske smerter. Formålet med initiativet er at sikre et kapacitetsniveau, der ligger over den nuværende og allerede planlagte kapacitet. Det forudsættes, at der med den afsatte bevilling og regionernes egen finansiering kan ske et løft af kapaciteten på landets smertecentre med ca. 25 pct.

På den baggrund afsættes 67 mio.kr. i perioden 2013-2016 og herefter 15 mio. kr. årligt til at øge kapaciteten for behandlingen af patienter med kroniske smerter.

Styrket indsats for mennesker med langvarige og kroniske smerter

Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	Permanent
	15,0	16,0	17,0	19,0	15,0

Af de permanente midler afsættes i størrelsesordenen 5 mio. kr. årligt til efteruddannelse af praktiserende læger og øget samarbejde mellem almen praksis og smertecentrene.

1.6 Forbedring af tilbuddene på landets voldtægtscentre

Satspuljepartierne er enige om at styrke tilbuddene på centre for modtagelse af voldtægts ofre, så der sikres bedre og mere ens muligheder for at modtage behandling, uanset hvilken region man bor i, og uanset hvornår man henvender sig efter voldtægten. Der er enighed om, at ofre skal tilbydes behandling af høj kvalitet og hjælp til at komme tilbage til hverdagen efter overgrebet, samt at der i alle regioner skal være centre for modtagelse af voldtægts ofre.

På den baggrund afsættes der 4,4 mio. kr. årligt til forbedring af tilbuddene på voldtægtscentre i alle regioner, så der bl.a. bliver mulighed for, at ofret kan få rådgivning og støtte fra psykolog og socialrådgiver, ligesom de pårørende også kan modtage bistand.

Forbedring af tilbuddene på landets voldtægtscentre

Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	Permanent
	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4

1.7 Behandling til svært overvægtige børn

Svær overvægt er steget markant inden for de seneste år, også blandt de yngste aldersgrupper. Det anslås, at op imod 50 % af svært overvægtige børn, som er i sygehusbehandling, har forhøjet blodtryk, hvilket øger risikoen for alvorlige følgesygdomme og dødelighed, når de bliver voksne. Hertil kommer, at børn i familier med overvægtige forældre hyppigere udvikler overvægt end andre børn, og 70 % af dem, der er overvægtige som unge, bliver det også som voksne.

Mange overvægtige børn og unge har det svært i deres daglige liv. De er mere udsatte for mobning og drilleri end andre børn, og overvægt hos børn og unge kan skabe mistrivsel og ensomhed med risiko for udvikling af angst og depression til følge.

Der er opnået gode resultater med sygehusbehandling af børn med svær overvægt. Det er samtidig vigtigt at sikre samarbejde med kommunen, da behandlingstilbud i sygehusregi ikke

kan stå alene. Kommunerne har en vigtig rolle i forhold til at støtte børnene og deres familier før, under og efter behandlingen på sygehuset, så det undgås, at børnene tager på igen.

Satspuljepartierne ønsker på den baggrund at afsætte 24 mio. kr. over 4 år til behandling af svært overvægtige børn, herunder til samarbejdsprojekter mellem regioner og kommuner. Der vil derfor ved udmøntning af midlerne blive lagt vægt på et tæt samarbejde mellem sygehus og hjemkommune.

Behandling til svært overvægtige børn					
Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	Permanent
	6,0	6,0	6,0	6,0	-

1.8 Tilskud til Danske Hospitalsklovne

Foreningen Danske Hospitalsklovne er en NGO, der betaler hospitalsklovnenes arbejde på børneafdelinger på hospitaler i Danmark. En hospitalsklovn er en specialuddannet person, der har gode forudsætninger for arbejdet med børn, og giver indlagte børn en oplevelse. Humor, nærhed og fantasi har efter foreningens opfattelse en stor terapeutisk indvirkning på børnenes trivsel. Forældre og personale påvirkes samtidig positivt. Klovnen har en rolle som hverken forældre, anden familie eller hospitalspersonalet kan indtage.

Der afsættes en bevilling på 2 mio. kr. årligt til Danske Hospitalsklovne i perioden 2013-2015. Midlerne skal anvendes til, at indlagte børn får mulighed for at møde hospitalsklovne.

Tilskud til Danske Hospitalsklovne					
Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	Permanent
	2,0	2,0	2,0	-	-

1.9 Sygehusenes varmtvandsbassiner

Træning i varmtvandsbassiner har hidtil været en del af sygehusenes tilbud til visse patientgrupper, f.eks. indlagte patienter og patienter, der modtager specialiseret, ambulante genoptræning på sygehusene.

Traditionelt er træning i varmt vand blevet anvendt på baggrund af gigtdiagnoser, osteoporose (knogleskørhed) og til andre patientgrupper, hvor smerter forhindrer bevægelse af et led.

Også en del kommuner tilbyder varmtvandstræning som led i deres genoptrænings- og vedligeholdelsestræning, enten ved brug af eget eller – efter aftale – sygehusets varmtvandsbassin. De fleste patienter, der træner i vand, finder træningen behagelig og oplever en større bevægelses- og smertefrihed i det varme vand, end de gør på land.

Der afsættes 2 mio. kr. årligt i 2013 og 2014 med henblik på at bevare muligheden for behandling og træning i varmtvandsbassin på sygehus til relevante patientgrupper. Midlerne afsættes i en ansøgningspulje, der kan søges af regioner. Det vil være et krav for tildeling af midler fra puljen, at regionen har indgået aftale med kommuner og evt. private foreninger om brugen af bassinet, således at man gennem aftalen har sikret fortsat bevarelse af bassinet.

Sygehusenes varmtvandsbassiner					
Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	Permanent
	2,0	2,0	-	-	-

1.10 Kampagne målrettet svage og udsatte med risiko for knogleskørhed

Det er vigtigt, at personer med knogleskørhed diagnosticeres så tidligt i deres sygdomsforløb som muligt, da det øger muligheden for at forebygge og behandle sygdommen, der ellers kan føre til invaliditet.

De alment praktiserende læger er ofte den første kontakt for personer med mistanke om knogleskørhed.

Der er allerede iværksat flere relevante initiativer på området herunder:

- Generelle kampagner om de forebyggelige risikofaktorer – fysisk aktivitet, tobak og alkohol – som øger risikoen for bl.a. knogleskørhed.
- Osteoporoseforeningen har iværksat anden omgang af kampagnen "Er du knogleskør?" (første kampagne kørte i 2009/2010), hvor der sættes fokus på knogleskørhed.
- Dansk Selskab for Almen Medicin (DSAM) er i gang med at opdatere selskabets vejledning om behandling af knogleskørhed. Den opdaterede vejledning forventes udgivet i 2013.

Satspuljepartierne er enige om, at der med afsæt i den eksisterende indsats er behov for en indsats målrettet svage og udsatte, som er i særlig risiko for ikke at blive diagnosticeret og behandlet for knogleskørhed.

Satspuljepartierne er på den baggrund enige om at afsætte 1 mio. kr. i 2014 til en kampagne målrettet svage og udsatte, som er i særlig risiko for ikke at blive diagnosticeret og behandlet for knogleskørhed.

Kampagne målrettet svage og udsatte med risiko for knogleskørhed					
Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	Permanent
	-	1,0	-	-	-

1.11 Kampagne til udsatte mænd i risiko for udvikling af prostatakræft

Der afsættes 2 mio. kr. i 2013 til en kampagne rettet mod mænd i risiko for at udvikle prostatakræft, som typisk ikke nås af brede oplysningskampagner og som sjældent opsøger sundhedsvæsenet.

Kampagne til udsatte mænd i risiko for udvikling af prostatakræft					
Mio. kr.	2013	2014	2015	2016	Permanent
	2,0	-	-	-	-

2. Oversigt over fordeling af satspuljen på sundhedsområdet 2013-2016

Oversigt over fordeling af satspuljen på sundhedsområdet 2013-2016					
	2013	2014	2015	2016	I alt
1. Sundhed for udsatte grupper					
1.1. Pilotprojekter om brugerstyrede senge i psykiatrien	17,6	15,6	15,6	15,6	64,4
1.2. Fremme af unges mentale sundhed	5,0	7,0	7,0	7,0	26,0
1.3. Videreførelse af "EN AF OS"-kampagnen	1,1	2,0	2,0	2,0	7,1
1.4. Styrket pårørendeindsats	9,8	-	-	-	9,8
1.5. Styrket indsats for mennesker med langvarige og kroniske smerter (P)	15,0	16,0	17,0	19,0	67,0
1.6. Forbedring af tilbuddene på landets voldtægtscentre (P)	4,4	4,4	4,4	4,4	17,6
1.7. Behandling til svært overvægtige børn	6,0	6,0	6,0	6,0	24,0
1.8. Tilskud til Danske Hospitalsklovne	2,0	2,0	2,0	-	6,0
1.9. Sygehusenes varmtvandsbassiner	2,0	2,0	-	-	4,0
1.10. Kampagne målrettet svage og udsatte med risiko for knogleskørhed	-	1,0	-	-	1,0
1.11. Kampagne til udsatte mænd i risiko for udvikling af prostatakræft	2,0	-	-	-	2,0
I alt	64,9	56,0	54,0	54,0	228,9

3. Administration mv.

Af bevillingen til de nævnte indsatsområder kan der reserveres op til 3 % til administration mv. (heraf 2/3 til lønsum). Det reelle træk på de pågældende puljer opgøres ved årets udgang som de faktisk afholdte administrationsomkostninger, jf. Økonomistyrelsens vejledning.

4. Dokumentation og opfølgning

Overordnet set har aftalen til formål at sikre en målrettet anvendelse af de afsatte ressourcer til forankring, kvalitetsudvikling og fortsat udbygning af tilbuddene til sindslidende, handicappede og andre særligt udsatte grupper. Derfor stilles der en række krav om mål og dokumentation af de projekter, der søger om økonomisk støtte.

Mål og dokumentation

Projekter, der søger om puljemidler afsat med aftalen, skal opstille klare mål/succeskriterier i projektbeskrivelsen og heri redegøre for, hvordan de vil dokumentere de opstillede mål.

I projektbeskrivelsen skal projekterne præcisere, hvordan de vil forbedre indsatsen og udvikle og anvende indikatorer, som dokumenterer resultaterne af indsatsen.

Projekterne følger årligt op på projekternes resultater, og det er et krav at projektet afrapporterer om mål, effekt, gennemførelsen m.v. Det sker gennem statusrapporterne typisk midtvejs og ved afslutningen af et projekt. Inden for hvert projekt skal der efter projektperioden kunne påvises konkrete forbedringer for deltagerne i projekterne. Efter puljens udløb foretages en samlet evaluering af de iværksatte projekter i forhold til de opstillede mål.

Bilag 3. Aftale om satspuljen på det social- og integrationspolitiske område 2013-2016

Partierne bag satspuljeforliget, Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti har den 26. oktober 2012 indgået aftale om udmøntning af satspuljen for 2013 på det social- og integrationspolitiske område.

Aftalen i hovedtræk:

Samlet indsats til beskyttelse af børn mod overgreb

En række sager om overgreb og misrøgt af børn har påvist alvorlige svigt fra myndighedernes side, hvor der ikke er reageret i tide, og hvor der ikke er udvist rettidig omhu i den forebyggende sociale indsats over for udsatte børn og unge. Et ekspertpanel har kulegravet området og udarbejdet en række anbefalinger, som skal forebygge overgreb mod børn og unge og sikre en styrket indsats over for de børn og unge, som har været udsat for et overgreb. Satspuljepartierne er enige om at afsætte 268 mio. kr. over fire år til udmøntning af ekspertpanelets anbefalinger dermed sikres en langt bedre beskyttelse af børn mod overgreb. Initiativerne er samlet under fire hovedtemaer:

1. Børn skal altid høres og beskyttes, når der er mistanke om overgreb
2. Underretninger skal vurderes inden for 24 timer, og opfølgningen på underretninger skal styrkes.
3. Mistrivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt.
4. Fokus på den forebyggende og tværfaglige indsats.

Støtte til børn og unge ved erstatningssager

De seneste års tragiske enkeltsager på børneområdet om omsorgssvigt, vold og overgreb har vist, at kommunerne langt fra altid har løftet deres ansvar i tilstrækkelig grad. Det har medført store omkostninger for de berørte børn og unge, der har skullet leve med svigt i mange år, ikke bare fra deres forældre, men også fra det samfund, som skulle beskytte dem. Der er tale om et samfundssvigt, og det er helt afgørende, at samfundet står ved sit ansvar i disse sager. Derfor er satspuljepartierne enige om at afsætte 8 mio. kr. over fire år til Børns Vilkår, så organisationen kan yde den nødvendige vejledning og støtte til disse børn og unge

---

i både erstatningssager, men også i øvrigt i domstolsbehandlinger, klagesager, ombudsmandssager m.v. Støtten kan foregå både før og under sagen.

Styrkelse af børns situation i konflikter

Satspuljepartierne er enige om at styrke børns situation i konflikter mellem forældre. Der afsættes derfor 60 mio. kr. til etablering af tilbud om børnegrupper i statsforvaltningerne og til udvikling af et særligt spor i de meget konfliktfyldte sager gennem en styrkelse af det børnesagkyndige element og ved benyttelse af metoden "tværfaglige møder". Initiativet følger op på aftalen om forældreansvarsloven.

Domfældte udviklingshæmmede

En række sager har vist, at det sociale system ikke har de rette værktøjer til at tage hånd om kriminelle udviklingshæmmede, som er dømt til sociale foranstaltninger. Det er således ikke muligt efter serviceloven at udøve magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten f.eks. i forhold til at begrænse bevægelsesfriheden, undersøge opholdsrum for ulovlige genstande og overvåge brugen af internettet. Satspuljepartierne er derfor enige om at tilvejebringe de nødvendige muligheder for indgreb over for personer, der er anbragt på boformer efter serviceloven på grund af dom eller kendelse. Der afsættes 20 mio. kr. i perioden 2013-2016 her-til.

Strategi for udsatte grønlændere og deres børn

En mindre andel af grønlændere i Danmark er socialt udsatte. De har ofte komplekse problemer i form af misbrug, hjemløshed og psykiske vanskeligheder. Ud over deres sociale problemer kan de have sproglige og kulturelle udfordringer samt manglende kendskab til det danske systems indretning. Satspuljepartierne er enige om, at der er behov for en strategi, som skal styrke indsatsen over for udsatte grønlændere og deres børn. Strategien har tre elementer. For det første skal der fokus på nyttilflyttede grønlændere og deres børn, for at forebygge at de får sociale problemer. For det andet skal indsatsen over for udsatte grønlændere i højere grad integreres og tænkes sammen med den almene sociale indsats over for udsatte grupper for at sikre en mere helhedsorienteret indsats. For det tredje skal den faglige viden og de netværk, som er opbygget de senere år, videreføres og udvikles. Der afsættes 13,4 mio. kr. over fire år til strategien.

Det gode hverdagsliv for ældre i plejeboliger

Satspuljepartierne er enige om at skabe en mere indholdsrig, aktiv og sundere hverdag for beboere i plejeboliger og plejehjem, herunder ældre med demens. Midlerne skal fx gå til ture i naturen, kunst og kultur, tiltag rettet mod demente, herunder erindringsrum og sansehaver, og fokus på frivillige på plejehjem. Der afsættes 12 mio. kr. over fire år til initiativet.

Forebyggelse af selvmord blandt ældre

Satspuljepartierne er enige om at afsætte 4 mio. kr. i perioden 2013-2015 til forebyggelse af selvmord blandt ældre. Midlerne skal gå til faglig opkvalificering af professionelle og frivillige i ældresektoren samt målrettede indsatser som opfølgning på de forebyggende hjemmebesøg.

Videreførelse af forsøg med anonym stofmisbrugsbehandling

I aftalen om satspuljen for 2010 blev der afsat midler til et forsøg med anonym stofmisbrugsbehandling. Der er etableret to forsøgsprojekter i henholdsvis Københavns og Odense kommuner. Finansieringen af projekterne udløber med udgangen af 2012, og evalueringen af det samlede projekt foreligger i foråret 2013. De foreløbige erfaringer fra forsøgsprojekterne er positive, så satspuljepartierne er enige om at forlænge projektperioden til udgangen af 2013. Der afsættes 5,0 mio. kr. til forlængelsen. Satspuljepartierne er ligeledes enige om at drøfte erfaringerne fra evalueringen af forsøget om anonym stofmisbrugsbehandling.

Styrket indsats på værestederne

Satspuljepartierne er enige om, at værestederne har en central funktion i den sociale indsats over for de mest udsatte borgere i Danmark. Der er behov for, at denne funktion styrkes, og at kommunerne i højere grad tænker indsatsen på værestederne ind i den samlede indsats over for udsatte grupper. Derfor afsætter satspuljepartierne 20 mio. kr. over fire år til et projekt, hvor en række kommuner i samarbejde med et antal væresteder og Landsforeningen af Væresteder (LVS) udvikler praksismodeller for, hvorledes værestedsfunktionen i højere tænkes ind i indsatsen over for udsatte grupper, og efterfølgende implementerer strategien i praksis.

Udvidelse af modelprojektet for et akut krisecenter for socialt udsatte stofmisbrugere

Satspuljepartierne afsatte i satspuljeaftalen for 2012 midler til et modelprojekt for et akut krisecenter for socialt udsatte stofmisbrugere. Satspuljepartierne er enige om at udvide projektet, så kapaciteten udvides med henblik på, at flere brugere kan få tilbuddet i en længere periode. Flere kommuner vil desuden have mulighed for at indgå i samarbejdet. Der afsættes 8,0 mio. kr. i alt til udvidelsen.

FastholdelsesTaskforce

Der er behov for, at flere udsatte unge med udfordringer, unge fra uddannelsesfremmede miljøer, herunder etniske minoritetsunge, påbegynder og gennemfører en erhvervsfaglig uddannelse. Satspuljepartierne er enige om at afsætte 43 mio. kr. i alt, til en FastholdelsesTaskforce. FastholdelsesTaskforcen vil tage udgangspunkt i Fastholdelseskaravanens arbejde og vil primært rette sig mod to områder. For det første at skabe et antal modelskoler, som formår at fastholde målgruppen i uddannelse, og for det andet at implementere redskaber, metoder og pædagogikker på erhvervsskolerne.

Helhedsorienteret boligsocial indsats

Satspuljepartierne er enige om at styrke det boligsociale arbejde gennem et koordineret tæt samarbejde mellem stat, kommuner og boligorganisationer, så antallet af særligt udsatte boligområder kan reduceres. Der afsættes 30 mio. kr. i perioden 2013-2014. Midlerne skal gå til særligt prioriterede områder som mindre kriminalitet/hotspot-indsatser, partnerskaber om socialt ansvarlig renovering af almene boliger samt ændret beboersammensætning.

Center for Boligsocial Udvikling

Center for Boligsocial Udvikling blev etableret i 2008 på en fireårig satspuljebevilling. Midlerne udløber med udgangen af 2012, og satspuljepartierne er enige om at forlænge bevillingen i perioden 2013-2016 med i alt 19,5 mio. kr.

Forsøg med uddannelses- og beskæftigelsesrettede aktiviteter til unge med særlige behov

Satspuljepartierne er enige om, at der afsættes 2,0 mio. kr. årligt i 2013 -2016 til et forsøg med videreudvikling af målrettede indsatser, der skal sikre unge med særlige behov bedre muligheder for at gennemføre eller deltage i uddannelses- og beskæftigelsesaktiviteter inden for rammerne af STU ordningen. Forsøgsarbejdet forankres hos TV Glad på baggrund af en konkret ansøgning med henblik på den nærmere fastlæggelse af indholdet.

Støtte til frivillige organisationer mv.

Satspuljepartierne er enige om at styrke den frivillige sociale indsats og det integrationsarbejde, som foregår i frivillige organisationer. Derfor afsætter partierne i alt 153,9 mio. kr. over fire år til drifts- og overgangsstøtte til frivillige organisationer samt til udviklingsprojekter.

Parrådgivning som forebyggende indsats

Satspuljepartierne er enige om at afsætte 5,0 mio. kr. i perioden 2014-2015 til den parrådgivning, som varetages af Center for Familieudvikling.

Anbragte børns undervisning

Satspuljepartierne er enige om at sikre, at flere anbragte børn og unge får en skolegang af højere kvalitet. Der afsættes 8,0 mio. kr. i 2013-2015.

Tilgængelighedspulje

Satspuljepartierne er enige om at videreføre puljen til tilgængelighedsforbedringer i eksisterende offentligt tilgængeligt byggeri med en borgerrettet servicefunktion. Der afsættes 16 mio. kr. i 2013-2014.

Handicapbetingede udgifter ved folkeoplysning

Satspuljepartierne er enige om at afsætte 12 mio. kr. i 2013-2016 til dækning af handicapbetingede udgifter ved folkeoplysning.

Rådet for socialt udsatte – midler til forskning mv.

Satspuljepartierne er enige om at forlænge den forskningsbevilling, som Rådet for Socialt Udsatte har til af egen drift at iværksætte forskning, undersøgelser, analyser mv. Der afsættes 2,0 mio. kr. i 2013.

Nødovernatningspulje

Satspuljepartierne er enige om at afsætte 3,0 mio. kr. i 2013 til en nødovernatningspulje. Formålet med puljen er at etablere midlertidige overnatningsmuligheder til hjemløse i vintermånederne (nødovernatning), således at alle har mulighed for at sove indendørs i den koldeste tid på året.

Børns Vilkårs bisidderordning

Med Barnets Reform blev det aftalt at støtte Børns Vilkår, der tilbyder professionelle bisiddere til børn og unge, som skal igennem et sagsforløb i kommunen. Støtten til Børns Vilkårs bisidderordning udløber i 2013 og udgjorde i 2010-2013 i alt 20 mio. kr. Satspuljepartierne finder det afgørende at understøtte, at barnets perspektiv kommer tydeligt frem under sagsbehandlingen. Partierne er derfor enige om at drøfte en forlængelse af støtten til Børns Vilkårs bisidderordning i forhandlingerne om satspuljeaftalen for 2014.

Satspuljepartierne er endvidere enige om, at permanentgøre lovkravet om børns ret til en bisidder i denne folketingssamling samt om at kommunernes pligt til at vejlede børn og unge om deres ret til en bisidder skal tydeliggøres.

Borgerstyret personlig assistance (BPA-ordningen)

Satspuljepartierne er enige om, at der er behov for at justere BPA-ordningen, men at dette skal ske på baggrund af en grundig analyse, så ordningen kan fremtidssikres. Satspuljepartierne er derfor enige om primo 2013 at drøfte en samlet model til justeringer med henblik på fremsættelse af lovforslag straks i folketingssamlingen 2013-2014. Forslagene til justeringer vil blive drøftet med relevante parter, herunder KL, Danske Handicaporganisationer samt foreninger og virksomheder, der leverer BPA.

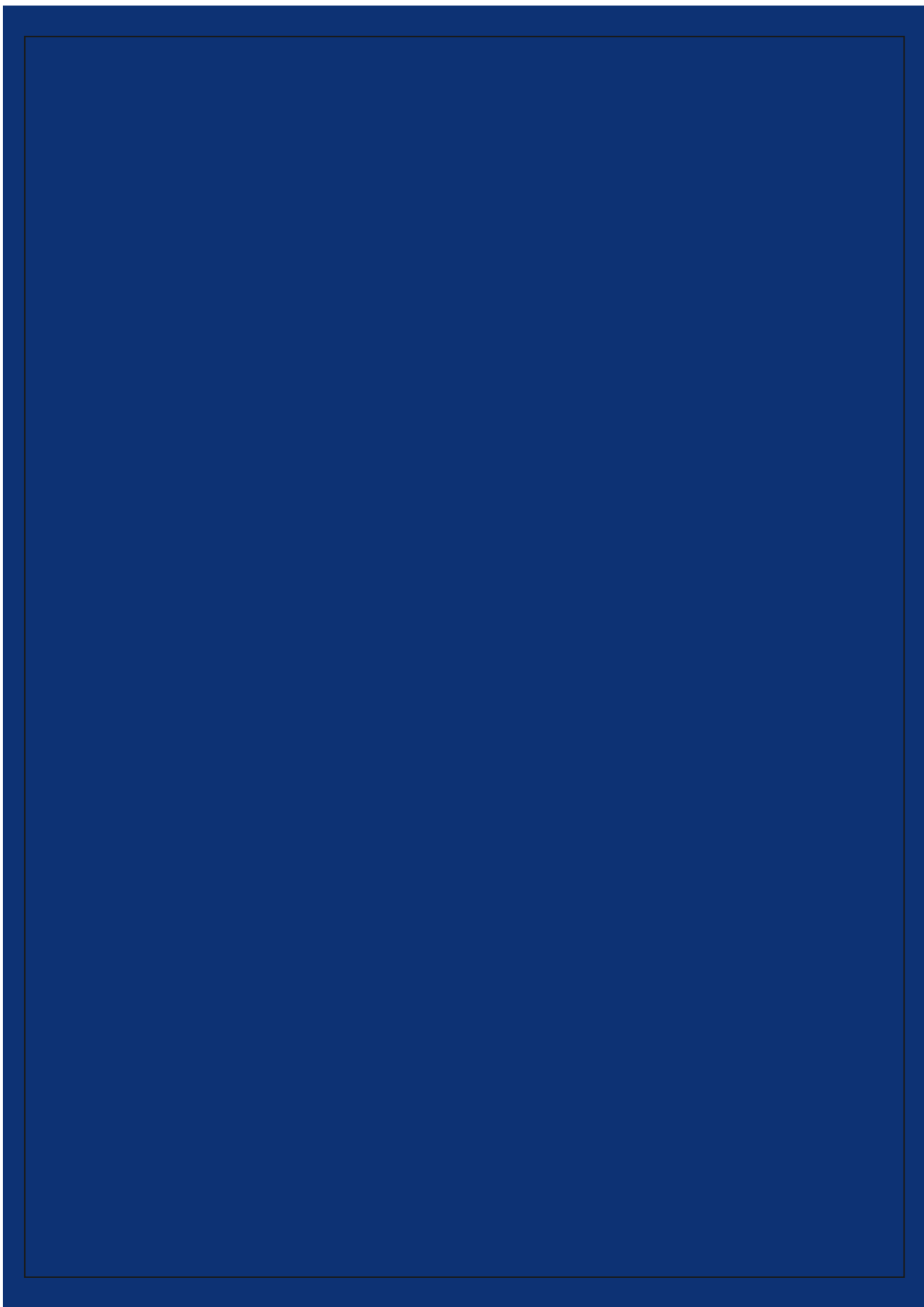
Hjemløsestrategien

Partierne er enige om at drøfte den videre forankring af de gode erfaringer fra Hjemløsestrategien i forlængelse af den afsluttende evaluering foråret 2013. Drøftelsen vil tage udgangspunkt i de resterende midler – ca. 10 mio. kr. – i strategien samt hvorledes man kan understøtte den fortsatte forankring af strategien i kommunerne. Derudover er der enighed om allerede nu at give mulighed for, at kommuner med særskilte aktuelle udfordringer får mulighed for at omprioritere de midler fra Hjemløsestrategien, som kommunerne har overført til 2013, så der kan sættes målrettet ind i forhold til disse udfordringer.

Satspuljepartierne er enige om fortsat at have fokus på, hvordan man kan afhjælpe hjemløshed.

Statusmøde i juni 2013

Satspuljepartierne mødes i juni 2013 med henblik på en status for udmøntningen af aftalen for 2013.

Aftale mellem regeringen,
Venstre, Dansk Folkeparti,
Liberal Alliance og
Det Konservative Folkeparti om:

Redningsberedskabet i 2013-2014
(12. november 2012)

Aftale om redningsberedskabet i 2013-2014

Regeringen og Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti vil sikre, at Danmark har et robust og omkostningseffektivt beredskab.

Aftaleparterne er enige om, at Redningsberedskabet fortsat skal kunne håndtere konsekvenserne af både menneskeskabte og naturskabte katastrofer, herunder fx uheld, terrorhandlinger og ekstreme vejrforhold. Endvidere skal redningsberedskabet fortsat kunne yde international bistand, som fx i forbindelse med store oversvømmelser, jordskælv, tsunamier mv.

Aftaleparterne er enige om, at redningsberedskabet – i lyset af de økonomiske udfordringer samfundet står overfor - skal effektiviseres, så det sikres, at beredskabet er dimensioneret netop tilstrækkeligt.

Aftaleparterne er på den baggrund enige om en toårig aftale om redningsberedskabet i 2013 og 2014.

Aftalen indebærer, at der i aftaleperioden gennemføres effektiviseringer, der dels indebærer en samlet set reduceret ramme og dels finansierer en række udviklingstiltag, med henblik på at understøtte redningsberedskabets robusthed og omkostningseffektivitet, krisestyringskapacitet, forebyggelsesindsats samt muligheder for indsættelse i Arktis og i forbindelse med internationale katastrofer mv.

Parterne er enige om, at der i løbet af forligsperioden gennemføres et udvalgsarbejde med henblik på at udarbejde et oplæg til en grundlæggende strukturændring af det samlede redningsberedskab. Resultatet af dette arbejde vil skulle indgå i fastlæggelsen af redningsberedskabets økonomi efter 2014.

Udvikling af redningsberedskabet

Parterne er enige om, at redningsberedskabet skal udvikles på nedenstående områder.

Et effektivt og fokuseret samlet redningsberedskab, der bidrager til sikring af beredskabets robusthed

Parterne er enige om, at følgende tiltag iværksættes med henblik på at sikre redningsberedskabets robusthed i løbet af forligsperioden:

- Det statslige redningsberedskabs kapacitet til at håndtere redningsopgaver i forbindelse med sammenstyrede bygninger styrkes ved at anskaffe en redningskran. Endvidere styrkes kapaciteten til at håndtere oversvømmelsesopgaver ved indkøb af mobile dæmninger og læsepumpecontainere med generatorer.
- Beredskabsstyrelsens kemiske beredskab suppleres med oprettelse af en operativ HazMat -enhed (ekspertberedskab der kan indsættes, hvor der er mistanke om farlige kemiske stoffer) placeret på Beredskabsstyrelsen Hedehusene. Oprettelsen af dette beredskab sker for at reducere responstiden for det statslige redningsberedskab i forbindelse med indsættelse ved hændelser med kemiske stoffer i primært hovedstadsområdet.
- Frivillige yder et værdifuldt bidrag til det danske beredskab. Derfor videreføres arbejdet med rekruttering af deltidsansatte brandmænd samt frivillige brandmænd i Sønderjylland. Projektet forankres fortsat i Beredskabsforbundet i samarbejde med de kommunale redningsberedskaber, Falck og Beredskabsstyrelsen. Frivilligindsatsen styrkes yderligere, idet der tilføres midler, med henblik på at disse målrettes direkte mod rekruttering, fastholdelse og uddannelse af frivillige i de kommunale beredskaber, som følge af nedlæggelsen af de kommunale støttepunkter.
- Endvidere omlægges statens tilskud til uddannelse af frivillige i kommunerne – kaldet enhedstimebetalingen – til også at omfatte ungdomsbrandkorps.

Samfundets krisestyringskapacitet udvikles og prioriteres

Samfundets krisestyringskapacitet skal udvikles og prioriteres. Effektiv krisestyring sikrer, at de forskellige aktører inden for beredskabet kan håndtere alvorlige hændelser bedst muligt. Det indebærer en styrkelse af samfundets strategiske krisestyringskapacitet, således at myndigheder og andre relevante aktører er bedre rustet til at foretage den overordnede styring og koordination under ekstraordinære hændelser.

Parterne er på den baggrund enige om, at følgende tiltag iværksættes:

- Der etableres en ny planlægningsforpligtelse for statslige myndigheder, hvilket medfører, at kravene til bl.a. statslige myndigheders arbejde med beredskabsplanlægning mv. skærpes.
- Beredskabsstyrelsens rådgivningstilbud til lokale, regionale og centrale myndigheder samt samfundsvigtige virksomheder om beredskabsplanlægning og krisestyring udvikles. Der påbegyndes en kortlægning af kritisk infrastruktur i Danmark under inddragelse af relevante sektormyndigheder. Kortlægningen af den kritiske infrastruktur vil fokusere på de dele af den kritiske infrastruktur, der vurderes særligt sårbare over for forskellige større hændelser som fx orkaner, terror, cyberangreb, industrielle nedbrud osv. Der gennemføres i forlængelse af ovenstående planlægning i forhold til komplekse hændelser med potentielt nedbrud i kritisk infrastruktur.

En national forebyggelsesstrategi

Det statslige redningsberedskab skal i samarbejde med kommunerne og Beredskabsforbundet – både i kraft af specifik viden inden for redningsberedskabets kerneområder men også ved uddannelse og oplysning af borgere – være med til at styrke forebyggelsesområdet i samfundet.

Parterne er på den baggrund enige om, at følgende tiltag iværksættes:

- Der udarbejdes en national forebyggelsesstrategi under inddragelse af relevante interessenter.
- Kampagne- og oplysningsinitiativer til brug for kommunerne, herunder en øget nyttiggørelse af frivillige, udvikles yderligere.
- Befolkningsuddannelsen i forebyggelse udvikles og udbygges.
- Der iværksættes et forstærket, vidensbaseret, samarbejde om en effektiv forebyggelsesindsats med sektormyndigheder som eksempelvis Politiet, Sikkerhedsstyrelsen og Energistyrelsen samt private brancheorganisationer, herunder fx Forsikring og Pension. Herudover igangsættes et Ph.d.-studie af effekten af udvalgte forebyggelsesinitiativer.
- Beredskabsforbundet får tilført midler til understøttelse af frivilligarbejdet i kommunerne og Beredskabsforbundets kredse med henblik på at styrke forebyggelsesindsatsen i samfundet.

Redningsberedskabets samarbejde med forsvaret og hjemmeværnet om redningsopgaver og andre humanitære indsættelser

De nye udfordringer i Arktis og Danmarks fortsatte internationale engagement betyder, at redningsberedskabets kapaciteter skal kunne indsættes i et bredt spektrum af opgavetyper – både nationalt og internationalt. Hertil kommer, at opgavernes kompleksitet stiller krav om en fleksibel og kapacitetsmæssig bred tilgang til opgaveløsningen i forhold til eksempelvis de mere traditionelle redningsberedskabsopgaver.

Parterne er på den baggrund enige om, at følgende tiltag iværksættes:

- Det statslige redningsberedskabs samarbejde med forsvaret og hjemmeværnet styrkes i aftaleperioden. Det skal i den forbindelse undersøges nærmere, i hvilket omfang Beredskabsstyrelsen vil kunne bidrage til etableringen af en værnsmæssig planlægnings- og føringskapacitet, herunder periodevis med stabspersonel fra Beredskabsstyrelsen, til udsendelse af en Task Force til bl.a. humanitære indsættelser, evakueringsopgaver mv. i udlandet samt til opstilling af en Arktisk Beredskabsstyrke.
- Som led i en generel styrkelse af det samlede danske beredskab til at bekæmpe olieforurening i lavt vand tæt på kysten vil Beredskabsstyrelsen – i samarbejde med hjemmeværnet – bemane og operere lægtvandsfartøjer, der kan indsættes mod olieforurening mellem kysten og ud til den vanddybde, hvorfra de nuværende miljøskibe kan operere. Den endelige placering af de kommende mobile lægtvandsfartøjer analyseres nærmere, herunder i relation til særlige følsomme områder som eksempelvis Sydfynske Øhav, Vadehavet, Bornholm og Samsø.

I forlængelse af ovennævnte initiativer er der enighed om at undersøge mulighederne for blandt andet at nyttiggøre frivillige i opgaveløsningen vedrørende maritim sikkerhed i Grønland, eksempelvis inden for eftersøgning og redning.

Et fokuseret internationalt katastrofeberedskab

Redningsberedskabet skal fortsat kunne indsættes ved omfattende katastrofer i udlandet. Et fokuseret internationalt katastrofeberedskab indebærer imidlertid også, at det danske redningsberedskab planlægger og øver modtagelse af international assistance ved katastrofehændelse i Danmark.

Parterne er på den baggrund enige om, at følgende tiltag iværksættes:

- Det sikres, at Danmark fortsat kan bidrage i forbindelse med indsættelse af kapaciteter i tilfælde af eksempelvis humanitære katastrofer, naturkatastrofer og ulykker i udlandet. Beredskabsstyrelsen vil derfor i aftaleperioden bl.a. udvikle redningsberedskabets evne til at forberede og indøve deployering af redningsberedskabets kapaciteter under anvendelse af forsvarets luft- og søtransportkapacitet.
- Der ses i aftaleperioden på mulighederne for – eksempelvis på det internationale operative område og det nukleare område – at intensivere og videreudvikle det nordiske samarbejde. Det nordiske Haga-beredskabssamarbejde omfatter bl.a. samarbejde om forudstationering af kapaciteter ved særlige begivenheder, fællesnordisk flytransport i forbindelse med katastrofephændelser, nordiske brandforebyggelsestiltag m.m.
- Der planlægges for og øves modtagelse af international assistance ved katastrofephændelser i Danmark.

Et omkostningseffektivt beredskab

Der er i 2012 gennemført en budgetanalyse af det samlede redningsberedskab, dvs. både det statslige og det kommunale beredskab. Budgetanalysen peger på, at der i både stat og kommuner kan gennemføres en række effektiviseringer inden for beredskabets nuværende niveaudelte struktur.

Analysen peger endvidere på, at en grundlæggende strukturændring i det samlede beredskab giver mulighed for yderligere omfattende effektiviseringer af opgavevaretagelsen og strukturen, der ikke kan gennemføres inden for beredskabets nuværende niveaudelte struktur.

Budgetanalysen vurderes imidlertid ikke på nuværende tidspunkt at kunne danne grundlag for en endelig beslutning om en ny struktur for beredskabet, idet bl.a. valg af konkret model, konsekvenserne for bl.a. beredskabets opgaveløsning og robusthed mv. ved en evt. strukturændring skal overvejes.

Parterne er derfor enige om, at der skal arbejdes videre med en yderligere konsolidering af grundlaget for en beredskabsreform, med det formål at udarbejde et oplæg til en implementeringsklar reform.

En evt. ny struktur for redningsberedskabet skal fremtidssikre redningsberedskabet i forhold til håndtering af såvel dagligdagens hændelser som sjældent forekommende ulykker eller katastrofer. Herudover skal redningsberedskabet også fremadrettet kunne indsættes i internationale opgaver. Den gennemførte budgetanalyse viser, at en eventuel strukturreform ved fuld indfasning kan give et provenu i det samlede redningsberedskab i størrelsesordenen 340-430 mio. kr., inkl. effektiviseringer, der gennemføres inden for den nuværende struktur.

Med inspiration fra bl.a. arbejdet med politireformen og politiets effektiviseringsprogram nedsættes et udvalg med eksternt repræsentation. Udvalgets sammensættes med fokus på inddragelse af relevante teknisk-faglige kompetencer og får til opgave at udarbejde et konkret oplæg til en evt. reform af redningsberedskabet. Udvalgets arbejde færdiggøres medio 2014 med henblik på politisk stillingtagen til oplægget i forbindelse med forhandlingerne om en ny politisk aftale om redningsberedskabet i efteråret 2014. Målet er, at evt. implementering af en

strukturændring kan påbegyndes primo 2015. Udvalget foretager en løbende orientering og inddragelse af en politisk følgegruppe sammensat af repræsentanter fra forligspartierne (to repræsentanter fra hvert parti). Udvalgets kommissorium forelægges forligskredsen.

Parterne er endvidere enige om, at der i løbet af forligsperioden yderligere gennemføres en række effektiviseringer i det statslige beredskab, herunder ved tilpasning af kapacitet, omlægning af uddannelser, effektivisering af administrative opgaver, forlængelse af værnepligten fra 6 til 9 måneder mv., jf. bilag 1.

Parterne er enige om, at der i 2013 gennemføres en analyse, der nærmere belyser de sikkerhedsmæssige aspekter ved automatiske brandalarmeringsanlæg. Analysen skal samtidig belyse eventuelle erhvervsøkonomiske konsekvenser af et tiltag på området.

Effektiviseringerne i det statslige og kommunale beredskab er ikke begrænsende for en eventuel senere reform af redningsberedskabet. Endvidere er en forlængelse af værnepligten ikke begrænsende i forhold til en eventuel senere reform af redningsberedskabet, herunder for eventuelle ændringer i værnepligten i forbindelse med en sådan reform, samt den fremtidige anvendelighed af den budgetanalyse af redningsberedskabet, der er gennemført i 2012.

I det omfang effektiviseringerne ikke kan gennemføres som forudsat i tabel 2 skal Beredskabsstyrelsen gennemføre andre tilpasninger til realisering af provenuet så den samlede rammereduktion for det statslige redningsberedskab i forligsperioden overholdes.

En oversigt over udgifter og provenuer ved udviklingstiltag og effektiviseringer er vedlagt aftalen som bilag 1.

Økonomisk ramme

Parterne bag aftalen om redningsberedskabets økonomi i 2013 – 2014 er således enige om at gennemføre ovenstående udviklingstiltag og effektiviseringer. Det indebærer, at Beredskabsstyrelsens og Beredskabsforbundets samlede bevilling på Finanslovens § 12.41. Redningsberedskab reduceres med ca. 10,4 mio. kr. i 2013 og ca. 15,5 mio. kr. i 2014 i forhold til indbudgetteringen på Finanslovsforslaget for 2013.

Den samlede økonomiske ramme for redningsberedskabet i 2013 vil således udgøre 502,1 mio. kr. i 2013 og 487,8 mio. kr. i 2014, hvoraf Beredskabsstyrelsens ramme udgør hhv. 488,6 mio. kr. i 2013 og 473,8 mio. kr. i 2014 (2013-priser). Beredskabsforbundet modtager i aftaleperioden et årligt tilskud på 13,5 mio. kr. i 2013 og 14,0 mio. kr. i 2014 med henblik på at løse opgaver i overensstemmelse med forbundets rammeaftale med Forsvarsministeriet, samt en videreførelse af opgaven vedrørende rekruttering og fastholdelse af deltidsansatte brandmænd samt frivillige brandmænd i Sønderjylland.

Tabel 1**Økonomisk ramme for redningsberedskabet i 2013 og 2014**

Mio. kr., 2013-priser	2013	2014
Samlet ramme for redningsberedskabet	502,1	487,8
- heraf Beredskabsstyrelsen	488,6	473,8
- heraf Beredskabsforbundet	13,5	14,0

Med aftalen har aftaleparterne taget et fælles ansvar for at fremtidssikre det samlede redningsberedskabs økonomi.

Aftaleparterne er enige om, at der med den toårige aftale sigtes mod at forberede en langtidsholdbar økonomisk ramme for redningsberedskabet, der kan give et solidt grundlag for et endnu bedre og mere effektivt redningsberedskab efter 2014.

Endvidere vil det statslige redningsberedskab inden for rammerne af den toårige aftale fortsat løbende kunne tilpasse indsatsen og opgaveløsningen til de almindeligt forekommende, løbende udfordringer.

Det statslige redningsberedskab er ligesom øvrige statslige institutioner i forligsperioden omfattet af generelle tekniske korrektioner og generelle tværgående effektiviseringsinitiativer i forbindelse med finanslovsprocesser mv.

Aftaleparterne er enige om, at det statslige redningsberedskab i løbet af forligsperioden måles på centrale parametre, herunder effekten af ovenstående udviklingsinitiativer, realisering af effektiviseringerne, god økonomistyring mv. Dette afspejles derfor i Beredskabsstyrelsens resultatstyringskoncept.

Bilag 1.

Udviklingstiltag og effektiviseringer

Tabel 1
Udviklingstiltag i 2013 og 2014

Mio. kr., 2013-priser	2013	2014
Udviklingstiltag		
Et effektivt og fokuseret samlet redningsberedskab, der bidrager til sikring af samfundets robusthed	5,0	7,0
Udvikling af samfundets krisestyringskapacitet	1,0	1,5
En national forebyggelsesstrategi	1,6	2,3
Redningsberedskabets samarbejde med forsvaret og hjemmeværnet	0,5	0,7
Et fokuseret internationalt katastrofeberedskab	Uden udgiftsvirkning	Uden udgiftsvirkning
I alt	8,1	11,5

Tabel 2**Effektiviseringer i 2013 og 2014**

Mio. kr., 2013-priser	2013	2014
Effektiviseringer		
Tilpasset statsligt redningsberedskab på Bornholm	-3,0	-3,8
Stilling i Center for Terroranalyse nedlægges	-0,6	-0,6
Forlængelse af værnepligten fra 6 til 9 måneder	-2,1	-6,3
Beredskabsattachéordningen omlægges	-1,2	-1,2
Overdragelse af Regeringsanlæg Vest (Regan Vest) til anden side	0,0	-0,5
Nedlæggelse af de kommunale støttepunkter	-5,2	-6,4
Fælles indkøb og indkøbsfunktion	-3,1	-3,7
Effektivisering af holdlederuddannelserne i staten og i kommunerne	0,0	-2,4
Alarm-analyse	0,0	-7,3
Effektivisering af Beredskabsstyrelsens administration	-3,2	-3,9
Ressourcedatabasen nedlægges	-0,1	-0,1
I alt	-18,5	-36,2

Anm.: Provenuet vedrørende resultaterne fra alarm-analysen samt fælles indkøb og indkøbsfunktion vil skulle hjemtages til staten i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2014. I det omfang det ikke er muligt at realisere det fulde provenu, vil realisering af residualen skulle ske inden for Beredskabsstyrelsens ramme, så den samlede rammereduktion for det statslige redningsberedskabet i forligsperioden overholdes.

Aftale mellem regeringen,
Venstre, Dansk Folkeparti,
Enhedslisten og
Det Konservative Folkeparti om:

Bedre erhvervsuddannelser
og styrket uddannelsesgaranti
(8. november 2012)

Aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti

---

Erhvervsuddannelser af høj kvalitet og et tilstrækkeligt antal erhvervsuddannede er en væsentlig forudsætning for at fastholde arbejdspladser i Danmark.

Unge med erhvervsuddannelse har en høj beskæftigelsesgrad, og uddannelserne spiller en afgørende rolle for at sikre, at arbejdskraften har de rette kompetencer inden for traditionelle håndværks-, industri-, handels-, pleje- eller omsorgsfag og nye teknologier.

Andelen af elever fra 9. og 10. klasse, som påbegynder en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen, er imidlertid faldende, og der er et højt frafald på erhvervsuddannelserne – især i grundforløbet. Samtidig er der, trods flere års enkeltstående praktikpladsaftaler, fortsat mangel på praktikpladser, og praktikpladskapaciteten udnyttes ikke fuldt ud. Bl.a. udnyttes de fleksible muligheder, for at f.eks. nye og specialiserede virksomheder kan have elever i praktik, ikke tilstrækkeligt.

Nærværende aftale er første skridt i indsatsen for en bedre og mere reel uddannelsesgaranti i retning af en grundlæggende og langsigtet løsning for bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti.

Næste skridt forhandles mellem aftaleparterne i 2013, når Erhvervsuddannelsesudvalget har afsluttet fase II.

Fase II af Erhvervsuddannelsesudvalgets anbefalinger omfatter bl.a. adgangen til erhvervsuddannelserne, uddannelsernes indhold, struktur og kvalitet samt målretningen af erhvervsuddannelserne og i særlig grad praktikpladserne mod unge, samtidig med at der sikres bedre tilbud til voksne.

Aftaleparterne er enige om – i forlængelse af Erhvervsuddannelsesudvalgets fase II – at drøfte den udskudte omlægning af finansieringen af VEU-godtgørelsen. Omlægningen er en forudsætning for en fleksibel styring af området, herunder sikring af en langsigtet og stabil løsning for AER's likviditet. Aftaleparterne er enige om, at VEU-godtgørelse kun er for beskæftigede.

Aftaleparterne er på den baggrund enige om, at der er behov for en indsats for at øge kvaliteten i erhvervsuddannelserne og styrke uddannelsesgarantien, så unge, der påbegynder en erhvervsuddannelse, får bedre mulighed for at gennemføre uddannelsen. Aftaleparterne lægger vægt på, at unge, der påbegynder erhvervsuddannelserne, skal være motiverede og have de rette faglige kompetencer.

Aftalen skal bidrage til at realisere målsætningen om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse i 2015. Aftaleparterne lægger vægt på, at ikke motiverede unge og unge uden tilstrækkelige faglige, personlige eller sociale kompetencer fremover sikres de rette tilbud. Konkret er aftaleparterne enige om følgende:

- 12 initiativer skal sikre eleverne en styrket uddannelsesgaranti med praktik og skal bidrage til en bedre udnyttelse af praktikpladskapaciteten. Initiativerne tager udgangspunkt i de anbefalinger, som arbejdsmarkedets parter gennem Erhvervsuddannelsesvalget har afgivet til regeringen om en styrket uddannelsesgaranti.
- Kvaliteten i erhvervsuddannelserne skal øges gennem en målrettet videreførelse af de midlertidige takstforhøjelser samt en reserve afsat til bedre kvalitet i erhvervsuddannelserne. De afsatte midler kan bl.a. sikre et kompetenceløft for lærere og ledere og en videreførelse af mentorordning, kontaktlærerordning, praksisnære grundforløb mv.
- I 2013 fastholdes den kommunale pligt til at sikre og følge op på, at alle 15-17-årige enten er i uddannelse eller job (Ungepakke II). For at understøtte dette videreføres i 2013 en række statslige og kommunale tiltag, herunder bl.a. den kommunale vejledningsindsats i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse.
- VEU-centrene videreføres i 2013-2016 for fortsat at sikre målrettede og effektive uddannelses tilbud på det grundlæggende erhvervsrettede og almene voksenuddannelsesområde.

I de følgende bilag 1-4 beskrives de enkelte initiativer inden for indsatsområderne:

1. Styrket uddannelsesgaranti og styrket praktikpladsindsats (bilag 1).
2. Øget kvalitet i erhvervsuddannelserne i 2013 (bilag 2).
3. Etårig videreførelse af *Aftale om flere unge i job og uddannelse* (Ungepakke II) (bilag 3).
4. Videreførelse af VEU-centre i 2013-2016 (bilag 4).

Der er enighed om, at initiativerne på erhvervsuddannelsesområdet fremover fortsat skal bygge på vekseluddannelsesprincippet i en videreudviklet form, og at løsninger på skolepraktikområdet primært skal bidrage til at udjævne bl.a. konjunkturbestemt mangel på praktikpladser og derigennem sikre eleverne en styrket uddannelsesgaranti. I forbindelse med etableringen af praktikcentre skal det sikres, at skoler og praktikcentre har incitament til, at elever gennemfører en erhvervsuddannelse med uddannelsesaftale.

Formålet er, at der skabes flere ordinære praktikpladser og ikke at erstatte praktik i virksomheder med skolepraktik. Aftaleparterne lægger i den sammenhæng vægt på, at korte aftaler ikke afløser lange, og at mulighederne for optagelse på erhvervsuddannelserne generelt ikke forringes i forhold til i dag. Endvidere skal kvaliteten i skolepraktikken styrkes, herunder gennem praktikcentre. Endelig lægger aftaleparterne vægt på, at der fortsat er et incitament for arbejdsgivere, elever og skoler til at indgå uddannelsesaftaler med virksomheder.

Aftaleparterne er på den baggrund enige om at følge aktivitetsudviklingen løbende. Det gælder følgende:

1. Udviklingen i antal indgåede uddannelsesaftaler.
2. Udviklingen i skolepraktikaktiviteten.
3. Udviklingen i antallet af korte og lange aftaler.
4. Udviklingen i kvotestørrelser i forhold til optag og gennemførelse.
5. Årlige opgørelser af resultaterne af skolernes praktikpladsopsøgende arbejde.
6. Udviklingen i de økonomiske konsekvenser af aftalen.

Opfølgningen skal sikre, at der ikke sker store forskydninger i skolers, praktikcentres og virksomheders brug af skolepraktik i forhold til antallet af indgåede uddannelsesaftaler. Det gælder både forskydninger mellem indgåede uddannelsesaftaler og aktivitetsudviklingen på enkelte skoler, praktikcentre og i enkelte brancher. Endvidere følges udviklingen i forholdet mellem korte og lange aftaler tæt. Tilsvarende følges udviklingen i kvoter, optag og gennemførelse på de 10 uddannelser, som er omfattet af initiativet. Opfølgningen sker med henblik på at identificere problemer tidligt, hvilket kan danne grundlag for evt. indgreb.

Aftalepartierne forelægges hvert kvartal, første gang efter 1. kvartal 2013, opgørelse af udviklingen, jf. ovenfor, med henblik på drøftelse i aftalekredsen.

Aftalepartierne lægger vægt på, at kapacitetsstyringen i erhvervsuddannelserne tilrettelægges under hensyntagen til regionale behov, f.eks. i forhold til større offentlige anlægsarbejder og erhvervsudviklingen i øvrigt.

Politiske udspil og aftaler, der indebærer betydelige ændringer i forudsætningerne, der har ligget til grund for drøftelserne bag nærværende aftale, jf. også punkt 1-6 ovenfor, vil medføre, at konsekvenser for finansieringsomlægningen i nærværende aftale igen skal drøftes i aftalekredsen. Tilsvarende vil ændringer i kommunernes adfærd, som indebærer betydelige ændringer i forudsætningerne bag finansieringsomlægningen, skulle drøftes i aftalekredsen.

Regeringen tilkendegiver endvidere, at den ikke har til hensigt at hæve skolepraktikydelser.

De samlede statslige udgifter ved *Aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti* udgør i alt 3.089 mio. kr. i perioden 2013-2016. Heraf afsættes en reserve til bedre kvalitet i erhvervsuddannelser mv. på i alt 694 mio. kr. i perioden 2014-2016 med henblik på senere udmøntning, jf. *tabel 1*.

Tabel 1**Udgifter til Aftale om bedre uddannelser og styrket uddannelsesgaranti**

Mio. kr., 2013-pl	2013	2014	2015	2016
1. En styrket uddannelsesgaranti	131,6	184,6	199,6	204,6
2. Øget kvalitet i erhvervsuddannelserne	433,4	-	-	-
3. Etårig videreførelse af Ungepakke II	210,3	-	-	-
4. Videreførelse af VEU-centre	47,1	47,1	47,1	47,1
Reserve til øget kvalitet i erhvervsuddannelser mv. ¹⁾	-	534	504	498
Udgifter i alt	822,4	765,7	750,7	749,7

- 1) Heraf er i alt 286,0 mio. kr. i 2014, 280,8 mio. kr. i 2015 og 274,8 mio. kr. i 2016 allerede udmøntet som videreførelse af midlertidige takstforhøjelser til erhvervsuddannelserne på FFL13.

Den finansiering af de statslige merudgifter, som aftaleparterne er enige om, fremgår af *tabel 2*.

Tabel 2**Finansiering af Aftale om bedre uddannelser og styrket uddannelsesgaranti**

Mio. kr., 2013-pl	2013	2014	2015	2016
Generelle omprioriteringer på tværs af finansloven for 2013	500,0	500,0	500,0	500,0
Finansieringsomlægning af AER til AUB	253,9	210,0	179,9	173,9
Omprioriteringer inden for Ministeriet for Børn og Undervisnings område	68,5	57,9	70,8	73,6
Finansiering i alt	822,4	767,9	750,7	747,5

Anm.: I 2014 er der en periodisk forskydning mellem finansieringen og udgifterne til aftalen, som udlignes i 2016.

Finansieringen af i alt 500 mio. kr. årligt i 2013-2016 sker inden for rammen af den samlede finanslov.

Finansiering af i alt 270,8 mio. kr. i perioden 2013-2016 findes via omprioriteringer af udisponerede midler på børne- og undervisningsområdet.

Endelig finansieres 254 mio. kr. i 2013 faldende til 174 mio. kr. i 2016 ved en omlægning af AER-bidraget til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB) pr. 1. januar 2013, som indeholder følgende elementer:

1. AER-bidraget omlægges til et bredere uddannelsesbidrag AUB (Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag).
2. Den nuværende præmie- og bonusordning for uddannelsesaftaler afvikles pr. 31. december 2012.
3. Der etableres en ny midlertidig præmie- og bonusordning i 2013 for uddannelsesaftaler, som målrettes unge under 25 år, således at der i 2013 kan modtages et beløb på 33.000 kr.
4. Arbejdsgiverne overtager statens finansieringsansvar for skolepraktikydelse pr. 1. januar 2013.

Bidraget til AUB vil fortsat bygge på et "hvile i sig selv-princip" og fastlægges på de årlige finanslove på baggrund af behovet for midler til refusion, godtgørelse og ydelse mv. Bidraget pr. lønmodtager forventes på baggrund af forudsætningerne bag nærværende aftale at kunne videreføres på et uændret niveau (2.973 kr.) i 2013 og 2014 og reduceres til ca. 2.700 kr. i 2015 og ca. 2.600 kr. 2016.

Finansieringsomlægningen forventes på baggrund af forudsætningerne bag nærværende aftale at medføre en øget erhvervsbelastning på ca. 170 mio. kr. i 2013 stigende til ca. 188 mio. kr. i 2016.

Aftaleparterne er opmærksomme på, at aftalen indebærer en midlertidig forringelse af AER's likviditet. Der tilvejebringes derfor en forøget statsgaranti til AER.

Bilag 1.

En styrket uddannelsesgaranti

Aftaleparterne er enige om 12 nye initiativer, der skal sikre eleverne en styrket uddannelsesgaranti, og som skal bidrage til en bedre udnyttelse af praktikpladskapaciteten. Initiativerne svarer til anbefalingerne fra det af regeringen nedsatte erhvervsuddannelsesudvalg med deltagelse af arbejdsmarkedets parter.

De samlede statslige udgifter til initiativerne udgør 131,6 mio. kr. i 2013 stigende til 204,6 mio. kr. i 2016, *jf. tabel 3*.

Tabel 3**Indsatsområde 1 – En styrket uddannelsesgaranti**

Mio. kr., 2013-pl	2013	2014	2015	2016
1.1. Ændring af adgangsbegrænsning til skolepraktik	58,0	101,0	114,0	118,0
1.2. Styrkelse af det praktikpladsopsøgende arbejde ¹⁾	76,2	-	-	-
1.3. Kampagne for flere praktikpladser	0,6	0,6	-	-
1.4. Indkvartering på kostafdeling for elever under praktikuddannelsen på skolen	5,0	5,0	5,0	5,0
1.5. Karensperiode til skolepraktik afskaffes	37,0	37,0	37,0	37,0
1.6. Adgang til øvrige trin i skolepraktik for elever, der har gennemført trin 1 med skolepraktik, gøres permanent	13,0	13,0	13,0	13,0
1.7. Permanentgørelse af ordninger for elever, der uforskyldt mister uddannelsesaftalen	5,1	5,1	5,1	5,1
1.8. Etablering af praktikcentre ¹⁾	10,0	-	-	-
1.9. Udbud af flere uddannelser med skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter ²⁾	-	-	-	-
1.10. Retvisende praktikpladsstatistik	-	-	-	-
1.11. Justering af EMMA-kriterierne ³⁾	-	-	-	-
1.12. Praktikpladser i de offentlige	-	-	-	-
Afledte udgifter til meraktivitet (1.000 ekstra praktikpladser)	12,9	22,9	25,5	26,5
Udgifter i alt (initiativ 1.1 til 1.12 ekskl. initiativ 1.2 og 1.8)	131,6	184,6	199,6	204,6

- 1) Initiativet finansieres af midler under Indsatsområde 2. Øget kvalitet i erhvervsuddannelserne.
- 2) De økonomiske konsekvenser vil afhænge af, om og hvilke uddannelser der eventuelt tages af negativlisten. Såfremt forslaget medfører en konkret indstilling fra REU om justering af negativlisten, vil der i forbindelse hermed skulle foretages et konkret udgiftsskøn med henblik på en særskilt stillingtagen til finansieringen af eventuelle merudgifter.
- 3) En eventuel justering af EMMA-kriterierne skal være udgiftsneutral for både staten og arbejdsgiverne.

Nedenfor følger en beskrivelse af de enkelte initiativer.

1.1 Ændring af adgangsbegrænsning til skolepraktik

Der gennemføres en styringsmæssig omlægning af de erhvervsuddannelser, der i dag udbydes med adgangsbegrænsning til skolepraktik, og som erstatter de seneste års styring med 1-årige kvoter. Omlægningen omfatter, at adgangsbegrænsning til skolepraktik på de kvotebelagte uddannelser (bortset fra uddannelsen til dyrepasser) ophæves, og at der i stedet indføres en styring af kapaciteten til de pågældende uddannelsers grundforløb, hvorved eleverne ikke unødigt gennemfører et grundforløb uden en reel mulighed for at komme i praktik eller skolepraktik.

Aftalen indebærer, at:

- kvotestyningen på skolepraktikområdet afskaffes (bortset fra uddannelsen til dyrepasser). Antallet af uddannelser, hvor kapacitetsstyringen sker gennem adgangsbegrænsning, udvides fra i dag 12 til 22 uddannelser ud af de i alt 109 uddannelser.
- uddannelserne indgår i den faste årlige vurdering af behovet for adgangsbegrænsning med tilhørende fastsættelse af kvotestørrelser inden for de afsatte økonomiske rammer og de gældende regler herom.
- de fastsatte kvoter skal have en størrelse, så et passende antal elever i forhold til arbejdsmarkedets behov kan optages i skolepraktik, hvis de ikke har fået en uddannelsesaftale ved grundforløbets afslutning.
- ansøgere om optagelse til et grundforløb, som med en praktikvirksomhed har en uddannelsesaftale, der omfatter grundforløbet, har fri adgang.
- hvis en skole har flere ansøgere end pladser til elever uden uddannelsesaftale, skal skolen optage de elever, som skolen finder bedst egnede til uddannelsen.
- skolens afgørelse skal træffes på grundlag af regler om uddannelsen, fastsat efter de faglige udvalgs bestemmelse. Hvis der ikke er fastsat særlige regler for uddannelsen, træffer skolen afgørelse efter et skøn ud fra kriterier fastsat i skolens undervisningsplan der udarbejdes i samarbejde med de lokale uddannelsesudvalg. Skolens afgørelser skal være saglige og begrundede.

Omlægningen har ikke til hensigt at begrænse antallet af elever, der bliver uddannet inden for de omfattede uddannelser i forhold til i dag.

1.2 Styrkelse af det praktikpladsopsøgende arbejde

Styrkelse af det praktikpladsopsøgende arbejde skal bidrage til, at praktikpladskapaciteten i virksomhederne udnyttes i videst mulige omfang. En styrket indsats skal sikre, at det praktikpladsopsøgende arbejde prioriteres, koordineres og tilrettelægges mere systematisk gennem følgende initiativer:

- Erhvervsskolerne forpligtes til at udarbejde lokale handlingsplaner for tilvejebringelse af praktikpladser med måltal for det praktikpladsopsøgende arbejde med henblik på mål- og resultatstyring samt opfølgning.
- Udvikling af nøgletalsindikatorer skal belyse resultaterne af det praktikpladsopsøgende arbejde og skal kunne anvendes til skolernes interne målstyring og som grundlag for opfølgning.
- En tilskudsmodel, som tilskynder erhvervsskolerne til at fremkalde flere uddannelsesaftaler og øge antallet af virksomheder, der ansætter elever.

1.3 Kampagne for flere praktikpladser

Den igangværende kampagne for flere praktikpladser fortsættes i 2013 og 2014. En fortsættelse af kampagnen skal bruges aktivt til at understøtte og skabe fokus på skolernes praktikpladsopsøgende arbejde, herunder et bedre samarbejde mellem de forskellige aktører på praktikpladsområdet.

1.4 Indkvartering på kostafdeling for elever under praktikuddannelsen på skolen

Elever, der under skoleundervisningen er optaget på en kostafdeling med tilskud, skal fremadrettet kunne få tilskud til opholdet på kostafdelingen under praktikuddannelsen i praktikcenteret på skolen.

Derudover skal elever, der indgår en uddannelsesaftale med en virksomhed, der ligger mere end 5 kvarters transporttid med offentlige transportmidler fra elevens bopæl, også kunne optages på en kostafdeling under praktikuddannelsen, dog uden tilskud. Det skal modvirke, at elever fravælger en uddannelsesaftale med en virksomhed alene pga. geografisk afstand og manglende indkvarteringsmulighed.

1.5 Karensperiode til skolepraktik afskaffes

Karensperioden afskaffes, og eleverne optages direkte på hovedforløbet på grundlag af enten en uddannelsesaftale med en virksomhed eller en skoleaftale med et praktikcenter. Elever med en skoleaftale påbegynder i stedet skoleundervisningen eller praktikuddannelsen i et praktikcenter en måned efter endt grundforløb, såfremt eleven ikke forinden har indgået en uddannelsesaftale.

Denne løsning betyder, at eleverne kan blive optaget til skolepraktik to måneder hurtigere efter afslutningen af grundforløbet, og at deres uklare situation under karensperioden fjernes. Samtidig sikres eleverne tid til at søge en praktikplads efter endt grundforløb, og skolerne sikres tid til at tilrettelægge hovedforløbene og tilpasse kapaciteten til optaget.

1.6 Adgang til øvrige trin i skolepraktik for elever, der har gennemført trin 1 med skolepraktik, gøres permanent

Den nuværende midlertidige ordning gøres permanent. Dermed kan elever, der har gennemført en uddannelses trin 1 med skolepraktik, fortsætte i skolepraktik på trin 2 og eventuelt efterfølgende trin. Ordningen fjerner usikkerheden for eleverne om, hvorvidt de kan gennemføre den samlede erhvervsuddannelse. Dermed kan ordningen bidrage til at mindske frafaldet fra erhvervsuddannelserne og sikre en bedre og mere reel uddannelsesgaranti.

1.7 Permanentgørelse af ordninger for elever, der uforskyldt mister uddannelsesaftalen

De nuværende midlertidige ordninger for elever, der uforskyldt mister en uddannelsesaftale, gøres permanente. Det sker for at sikre en bedre og mere reel uddannelsesgaranti, øge uddannelsernes attraktivitet og mindske frafaldet. Elever, der uforskyldt mister deres uddannelsesaftale, har stor risiko for tabt uddannelsestid og for at falde fra uddannelsen. Ordningerne omfatter en løntilskudsordning og en mulighed for at lade skoleundervisningen gennemføre før praktikuddannelsen.

1.8 Etablering af praktikcentre

Der oprettes praktikcentre, som skal øge kvaliteten i skolepraktik, og som skal bidrage til en bedre udnyttelse af praktikpladskapaciteten med henblik på, at eleverne i videst muligt omfang kommer i lønnet virksomhedspraktik.

Praktikcentrene skal tilrettelægge et samlet forløb for elever, der ikke opnår en hel uddannelsesaftale med en virksomhed. Optagelse af en elev på praktikcenter sker ved indgåelse af en aftale mellem skole og elev om elevens fortsatte uddannelse, som fastlægger rettigheder og pligter for eleven og skolen. Forslaget forventes at medføre en stigning i antallet af andre aftaler sammenlignet med i dag, og skal bidrage til en stigning i den samlede volumen af praktikpladser.

Centrene etableres i løbet af 2013, således at der kan tages højde for erfaringerne fra de igangværende forsøg, som foreligger i foråret 2013. Praktikcentre oprettes inden for de eksisterende organisatoriske rammer på erhvervsskoler med hovedforløb.

1.9 Udbud af flere uddannelser med skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter)

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) anmodes om at gennemgå listen over uddannelser uden skolepraktik (negativlisten) med henblik på beslutning om, hvorvidt flere uddannelser kan udbydes med skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter), herunder om en uddannelse i givet fald skal udbydes med eller uden adgangsbeholdning til uddannelsens grundforløb.

1.10 Retvisende praktikpladsstatistik

Der sker en omlægning af praktikpladsstatistikken, så den giver et mere retvisende billede af elevernes status og uddannelsesgarantien inden for erhvervsuddannelserne, idet den nuværende praktikpladsstatistik giver anledning til uklarheder om elevernes status.

1.11 Justering af EMMA-kriterierne

Kravene til elever, der optages i skolepraktik - EMMA-kriterierne - kan være medvirkende til frafald efter afsluttet grundforløb. Dette gælder særligt kravet om geografisk mobilitet.

En eventuel tilpasning af selve EMMA-kriterierne samt deres håndhævelse skal afvente erfaringerne fra det igangværende forsøgsprogram. Dog skal det nærmere indhold i kravene om faglig og geografisk mobilitet og aktiv praktikpladssøgning konkretiseres for den enkelte elev i den skoleaftale, som indgås mellem skole/praktikcenter og elev ved optagelse til skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter), hvor det sikres, at skoleaftalen afspejler en realistisk forventning til den pågældende elev.

1.12 Praktikpladser i det offentlige

Staten, regionerne, kommunerne skal hver for sig og i fællesskab fremadrettet arbejde for at opretholde det nødvendige antal praktikpladser (uddannelsesaftaler) med henblik på at sikre, at flest mulige gennemfører en erhvervsuddannelse med virksomhedspraktik.

Regeringen vil løbende opgøre og vurdere aftaleindgåelsen i stat, regioner og kommuner, hvor udviklingen sammenholdes med 2011 og 2012. Udviklingen følges dermed tæt med henblik på at sikre, at staten, regionerne og kommunerne lever op til forpligtelsen om at tilvejebringe et højt antal praktikpladser som offentlige arbejdsgivere.

Bilag 2.

Øget kvalitet i erhvervsuddannelserne

Den 1. januar 2013 udløber *Flerårsaftale for de erhvervsrettede ungdomsuddannelser i perioden 2010-2012*, som blev indgået den 5. november 2009 mellem Venstre, Konservative, Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne og Radikale Venstre.

Aftaleparterne er enige om at videreføre de midlertidige takstforhøjelser på erhvervsuddannelserne og udmønte reserven til bedre kvalitet på erhvervsuddannelserne mv. Anvendelsen af midlerne i 2013 fremgår af *tabel 4* nedenfor.

Tabel 4
Indsatsområde 2 – Øget kvalitet i erhvervsuddannelserne

Mio. kr., 2013-pl	2013	2014	2015	2016
2.1. Kompetenceløft – lærere og ledere (justeret initiativ)	89,8	-	-	-
2.2. Fælles didaktisk og pædagogisk grundlag (nyt initiativ)	10,0	-	-	-
2.3. Styrket differentiering (nyt initiativ)	40,8	-	-	-
2.4. Stærkere kobling mellem uddannelsernes skoledel og praktikdel (nyt initiativ)	44,0	-	-	-
2.5. Bedre skolemiljø herunder lektieværksteder (videreført initiativ)	17,7	-	-	-
2.6. Særlige grundforløb på erhvervsuddannelserne samt et mere praksisnært grundforløb (videreført initiativ)	71,8	-	-	-
2.7. Mentorordning, kontaktlærerordning samt styrket social og psykologisk rådgivning (videreført initiativ)	73,1	-	-	-
1.2. Styrkelse af det praktikpladsopsøgende arbejde, jf. Indsatsområde 1. En styrket uddannelsesgaranti	76,2	-	-	-
1.8. Etablering af praktikpladscentre, jf. Indsatsområde 1. En styrket uddannelsesgaranti	10,0	-	-	-
Udgifter i alt	433,4	-	-	-

Nedenfor følger en kort beskrivelse af de enkelte initiativer.

2.1 Kompetenceløft – lærere og ledere

Der skal gennem efteruddannelse ske en styrkelse af lærernes pædagogiske og faglige kompetencer samt den pædagogiske ledelseskompetence på erhvervsskolerne. Kravet om en gennemført pædagogisk diplomuddannelse for lærerne fremrykkes i 2013 til inden for de første 4 års ansættelse, og den pædagogiske ledelseskompetence skal sikres gennem efteruddannelse svarende til en pædagogisk diplomuddannelse i ledelse på et modul.

2.2 Fælles didaktisk og pædagogisk grundlag

De enkelte erhvervsskoler skal i højere grad arbejde med at etablere et fælles pædagogisk grundlag. På den enkelte skole skal der vedtages og implementeres et fælles didaktisk og pædagogisk grundlag, som afspejler de udfordringer, der knytter sig til planlægning og gennemførelse af både den teoretiske undervisning og værkstedsundervisningen i forhold til den aktuelle elevgruppe.

2.3 Styrket differentiering

Lærerne skal styrkes i systematisk at kunne tage udgangspunkt i elevernes faglige, sociale og personlige forudsætninger i tilrettelæggelsen af undervisningen. Konkret sikres det gennem udvikling af metoder til differentiering, eksempelvis ved supervision.

2.4 Stærkere kobling mellem uddannelsernes skoledel og praktikdel

For at sikre en bedre sammenhæng mellem skole- og praktikdelene skal lærerne på erhvervsskolerne ud i praktikvirksomhederne. Initiativet styrker således læreres, praktikoplæreres og praktikvejlederes løbende samarbejde om det fælles uddannelsesansvar, herunder undervisningens og oplæringens indhold og form.

2.5 Bedre skolemiljø herunder lektieværksteder

Initiativet skal sikre, at skolerne fokuserer på skolemiljøets betydning og udvikler det bedst mulige skolemiljø, herunder etablerer lektieværksteder.

2.6 Særlige grundforløb på erhvervsuddannelserne samt et mere praksisnært grundforløb

Aftaleparterne er enige om at fastholde indsatsen vedrørende særlige grundforløb på erhvervsuddannelserne, herunder grundforløbspakkerne tilrettelagt på baggrund af kompetenceafklaring.

2.7 Mentorordning, kontaktlærerordning samt styrket social og psykologisk rådgivning

Mentorordninger, kontaktlærerordninger samt styrket social- og psykologisk rådgivning har effekt i forhold til reduktion af frafaldet på erhvervsskolerne. Aftaleparterne er enige om at

fastholde initiativet over for unge med svage forudsætninger, som kan have brug for ekstra støtte i form af enten voksenkontakt eller særlig hjælp til den løbende faglige udvikling. Endvidere fastholdes kontaktlærerordningen som et obligatorisk tilbud på erhvervsskolerne. Endelig afsættes midler til styrket social- og psykologisk rådgivning

Bilag 3.

Etårig videreførelse af Aftale om flere unge i uddannelse og job (Ungepakke II)

Den 1. januar 2013 udløber *Aftale om flere unge i uddannelse og job* (Ungepakke II), som blev indgået den 5. november 2009 mellem Venstre, Konservative, Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne og Radikale Venstre.

Aftaleparterne er enige om at videreføre initiativerne i 2013. De samlede udgifter udgør 210,3 mio. kr. i 2013, hvoraf 153 mio. kr. vedrører kommunale aktiviteter, *jf. tabel 5*. Den konkrete model aftales endeligt med KL.

En beskrivelse af de enkelte initiativer fremgår af *Aftale om flere unge i uddannelse og job* (Ungepakke II) af 5. november 2009.

Tabel 5

Indsatsområde 3 – Etårig videreførelse af Aftale om flere unge i uddannelse og job (Ungepakke II) mio. kr., 2013-pl

Hovedelementer	Initiativer	2013	
		Kommune	Stat
3.1. Styrket kontakt til 15-17-årige, herunder krav om at alle følger uddannelsesplanen, og øget vejledningsindsats i forbindelse med vurdering af den unges uddannelsesparathed samt etablering af kommunale tilbud med henblik på uddannelsesafklaring	3.1.1. Alle 15-17-årige skal følge deres uddannelsesplan, og kommunerne skal følge op herpå	10,7	0,0
	3.1.2. Vurdering af uddannelsesparathed	11,7	3,1
	3.1.3. Øget vejledning i overgangen til ungdomsuddannelserne mhp. fastholdelse	15,3	0,0
	3.1.4. Etablering af øvrige kommunale tilbud til de 15-17-årige, der ikke er uddannelsesparate	81,8	0,0
	3.1.5. Afledt uddannelsesaktivitet mv. i eksisterende tilbud i stat og kommuner	49,7	96,8
	3.1.6. Ændringer i optagelse.dk mv.	0,0	1,0
	Reserve til forslag om overgang fra 10. klasse til EUD	12,8	0,0
	I alt	182,0	100,9
3.2. Afbureaukratisering, herunder bortfald af krav til vejledning og brobygning og øget anvendelse af it-understøttet vejledning	3.2.1. Bortfald af krav om vejledning fra 6. klasse	-46,8	0,0
	3.2.2. Bortfald af krav om deltagelse i introkurser og brobygning	0,0	-45,1
	3.2.3. Etablering og øget anvendelse af e-vejledning	-36,4	7,1
	3.2.4. Ungedatabase	0,0	6,0
	I alt	-83,2	-32,0
3.3. Måltretning af ressourcer til institutionernes indsats for frafaldstruede	3.3.1. Måltretning af ressourcer til institutionernes indsats for frafaldstruede	0,0	-29,8
	I alt	0,0	-29,8
3.4 Øget differentiering mv. i erhvervsuddannelserne	3.4.1. Permanentgørelse af lærlingeforsøg på produktionsskoler	0,0	13,2
	3.4.2. Fleksible eud-forløb	0,0	5,0
	I alt	0,0	18,2
3.5. Tidlig indsats overfor unge med risiko for ikke at påbegynde en uddannelse, herunder differentieret vejledning og mentorordninger for særligt udsatte	Tidlig indsats over for unge med risiko for ikke at påbegynde en uddannelse	52,1	0,0
	I alt	52,1	0,0
3.6. Sikring af unges uddannelsesmuligheder gennem afsættelse af pulje til dækning af befodringsudgifter samt reduktion af ventelister på produktionsskoler	Befodringspulje	2,1	0,0
	I alt	2,1	0,0
I alt		153,0	57,3

Bilag 4.

Videreførelse af VEU-centre

Den 1. januar 2013 udløber *Aftale om udmøntning af den afsatte reserve til styrket voksen- og efteruddannelse i perioden 2010-2012 og VEU- puljen* og *Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen* og dermed også tilskud til de 13 landsdækkende VEU-centre.

Aftaleparterne er enige om at videreføre de 13 VEU-centre i 2013-2016, som blev etableret pr. 1. januar 2010 med henblik på en mere målrettet og effektiv opfyldelse af brugernes behov på det grundlæggende erhvervsrettede og almene voksen- og efteruddannelsesområde. Der afsættes i alt 47,1 mio. kr. årligt i perioden 2013-2016 svarende til en videreførelse af VEU-centrenes aktiviteter på samme bevillingsniveau som i 2012, *jf. tabel 6*.

Tabel 6

Indsatsområde 4 – Videreførelse af VEU-centre

Mio. kr., 2013-pl	2013	2014	2015	2016
4.1 Institutionstilskud til VEU-centre	13,3	-	-	-
4.2 Bedre rådgivning og vejledning	11,5	-	-	-
4.3 Pulje til opsøgende FVU-arbejde	22,3	-	-	-
4.4 Pulje til VEU-centre	-	47,1	47,1	47,1

4.1 Institutionstilskud til VEU-centre

I 2013 videreføres 13,3 mio. kr. til drift af VEU-centrene, herunder et institutionstilskud på 1 mio. kr. pr. center.

4.2 Bedre rådgivning og vejledning

I 2013 videreføres 11,5 mio. kr. til VEU-centrenes arbejde med en bedre vejledning og rådgivning af beskæftigede og virksomheder, herunder samordning med den opsøgende vejledning og forberedende voksenundervisning (FVU), *jf. initiativ 4.3*.

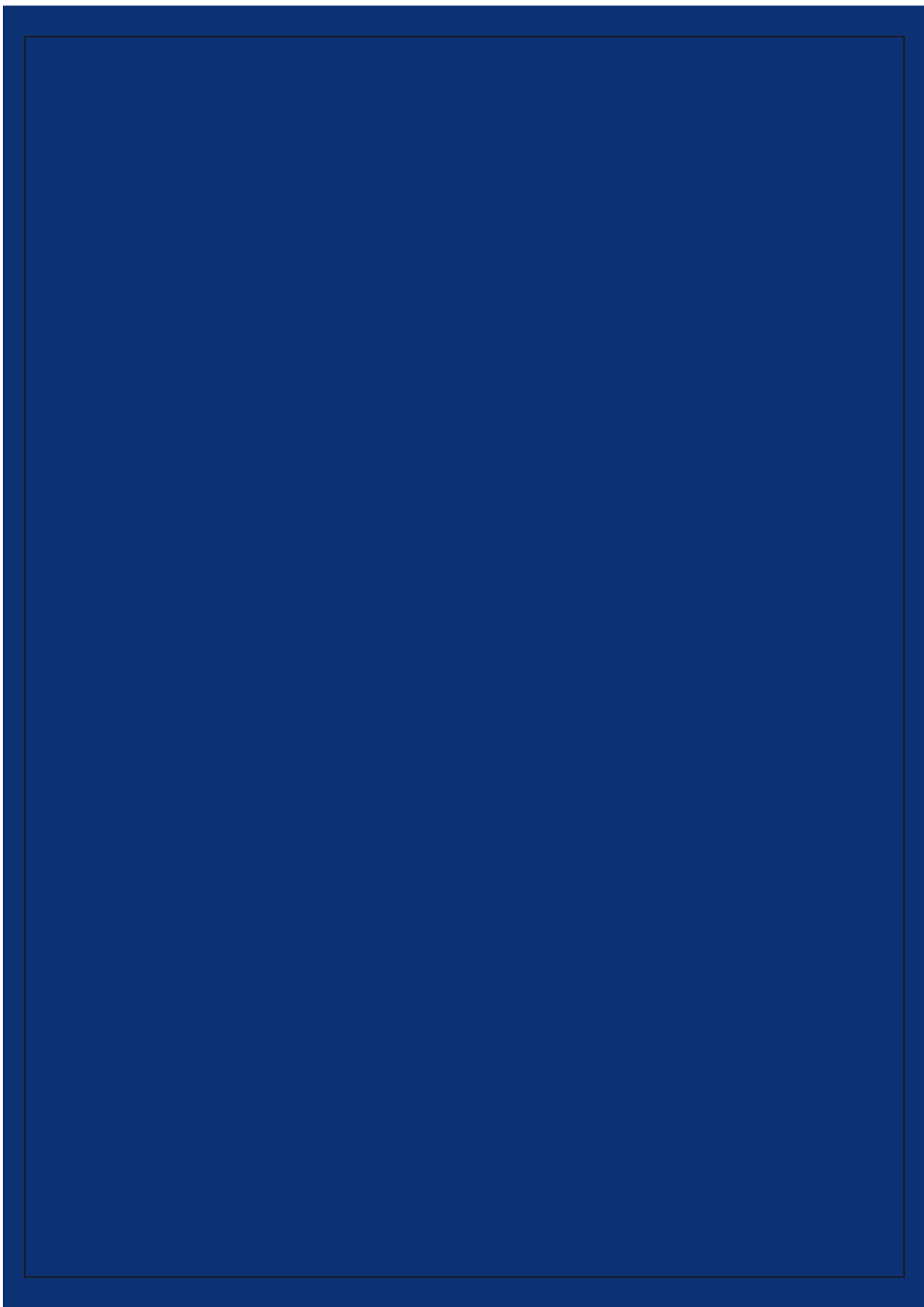
4.3 Pulje til opsøgende FVU-arbejde

I 2013 videreføres en pulje på 22,3 mio. kr. til den opsøgende og vejledende FVU-indsats.

4.4 Pulje til VEU-centre

I 2014 til 2016 afsættes en pulje til VEU-centrene.

VEU-centrenes formål, opgaver og udgiftsstruktur i 2014-2016 drøftes i foråret 2013 på baggrund af evt. anbefalinger fra Erhvervsuddannelsesudvalget, som kan have betydning for, hvordan centrenes arbejde tilrettelægges mest hensigtsmæssigt.

Aftale mellem regeringen,
Venstre, Dansk Folkeparti,
Enhedslisten, Liberal Alliance og
Det Konservative Folkeparti om:

Et nyt socialtilsyn
(25. oktober 2012)

Aftale om et nyt socialtilsyn

Når samfundet påtager sig et ansvar for at støtte udsatte børn og voksne eller borgere med handicap, har vi også en særlig forpligtelse til at sikre, at disse børn, unge og voksne får en indsats af høj kvalitet, og at de trives. Botilbuddene, opholdsstederne, døgninstitutionerne, plejefamilierne og de øvrige tilbud for samfundets mest udsatte borgere skal bidrage til at skabe en reel og positiv forskel for de mennesker, som bor der.

Desværre er dette ikke altid tilfældet i dag. Der har været for mange eksempler på sociale døgntilbud, som modtager borgere, som de ikke har kompetencerne til at hjælpe, eller som opkræver en betaling, som viser sig ikke at stå i rimeligt forhold til den indsats, som tilbuddet kan levere. Der har også været eksempler på gode tilbud, som er groet fast i en forældet pædagogik, fordi de ikke er blevet udfordret på deres pædagogiske tilgang og dermed ikke har udviklet sig.

Det har kunnet lade sig gøre, fordi godkendelsen af og tilsynet med de sociale døgntilbud ikke altid har haft det fornødne høje faglige niveau og den systematik, som er forudsætning for, at tilsynet kan kontrollere og bidrage til at udvikle tilbuddene.

Det er vigtigt, at tilsynet altid kan udfordre tilbuddene på deres pædagogiske tilgang, på deres behandling af borgerne og på deres styringsmæssige forhold som fx økonomien. Tilsynet skal altid være to skridt foran. Det kræver en reform, der indeholder markante ændringer.

Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti ønsker derfor, at der skal ske grundlæggende ændringer af godkendelsen af og tilsynet med de sociale døgntilbud. Partierne er enige om, at der fra centralt hold skal stilles langt højere krav til den faglige kvalitet, som vi bør kunne forvente af de tilbud, som huser vores mest udsatte borgere. Reformen skal desuden sikre en langt højere faglighed og en større professionalisme samt uafhængighed i tilsynet. Reformen træder i kraft den 1. november 2013.

Der vil samlet været et finansieringsbehov på 140 mio. kr. i perioden 2013-16. Udgifterne finansieres på finansloven for 2013. Reformen finansieres inden for rammerne af den samlede finanslov. Der er således ikke tilknyttet særskilt finansiering som led i aftalen.

Aftalen medfører både lovændringer og en række andre initiativer, som skal bidrage til at styrke kontrollen med og udviklingen af de sociale døgntilbud. Aftalen omfatter 6 hovedtemaer: 1) *Et mere professionelt og uafhængigt tilsyn*, 2) *Fra tilfældige indsatser til systematisk inddragelse af viden*, 3) *Borgerne i centrum*, 4) *Alle sociale døgntilbud og ambulante stofmisbrugsbehandlingstilbud skal godkendes* og 5) *Bedre styr på økonomien*.

1. Et mere professionelt og uafhængigt tilsyn

Det er en kompleks og krævende opgave – og et stort ansvar – at godkende og føre tilsyn med de tilbud, hvor nogle af samfundets allersvageste bor. Opgaven består både i at kontrollere, at der ikke foregår snyd eller misbrug på stedet, at skatteborgernes penge bruges som tiltænkt, og at borgerne behandles ordentligt. Men opgaven består også i at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddene.

De personer, som fører tilsyn med tilbuddene, skal derfor have en stærk faglig indsigt i blandt andet økonomi, jura, pædagogik og sociale metoder. I mange kommuner er der i dag alene få tilsynsførende. Derfor er det også vanskeligt for den enkelte kommune at sikre, at alle disse kompetencer er til stede i tilsynet i dag. Samtidig viser undersøgelser, at der i dag ikke føres det fornødne tilsyn i alle kommuner.

I dag driver kommunerne egne tilbud samtidig med, at de skal føre tilsyn med både egne og private tilbud. Dette kan være problematisk, fordi da der ikke er uafhængighed i opgaveløsningen. Der er brug for en højere grad af uvildighed – også i forhold til de kommunale og regionale tilbud. Samtidig er den indsigt i kvaliteten i tilbuddene, som tilsynet giver, vigtig for at sikre udvikling i tilbuddene.

Det skal samtidig sikres, at der bliver høj kvalitet i godkendelses- og tilsynsopgaven i forhold til alle tilbud i landet. Det kræver væsentligt større enheder end i dag. For at undgå uforholdsmæssig lang transporttid ønsker partierne dog, at der skal være en begrænset mulighed for at etablere afdelingskontorer.

Forligspartierne er enige om at tage følgende initiativer:

- Der etableres ved lov ét socialtilsyn i hver geografisk region, som bliver dækningsområdet for hvert socialtilsyn (Socialtilsyn Hovedstaden, Socialtilsyn Midt, Socialtilsyn Nord, Socialtilsyn Øst og Socialtilsyn Syd). Socialtilsynene placeres i fem kommuner og får ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med de sociale døgntilbud og ambulante stofmisbrugsbehandlingstilbud, som er beliggende i regionen. Socialtilsynene må ikke føre tilsyn med tilbud beliggende i egen kommune. Tilsynet med tilbuddene i denne kommune skal føres af et af de øvrige socialtilsyn.
- Der gives mulighed for at etablere maksimalt ét afdelingskontor inden for socialtilsynets geografiske dækningsområde, såfremt hensynet til at undgå uforholdsmæssig lang transporttid tilsiger det. Dette sikrer, at der kan tages højde for store geografisk afstande, samtidig med at det er muligt at sikre de nødvendige kompetencer i alle socialtilsyn.
- Socialtilsynet skal godkende og føre tilsyn på baggrund af centralt opstillede kriterier og kan give påbud som betingelse for fortsat godkendelse.
- Tilsynet skal på tilsynsbesøg i de enkelte tilbud mindst én gang årligt. Der vil blive opstillet kriterier for, hvornår der skal føres et skærpet tilsyn. Herunder vil der i vejledningsmateriale blive redegjort for, hvornår anmeldte hhv. uanmeldte tilsynsbesøg kan være relevante.
- Tilsynets drift finansieres via takster, som opkræves hos tilbuddene. Der skal sikres større gennemsigtighed med tilsynstaksterne. Samtidig skal taksten i højere grad end i dag afspejle de faktiske omkostninger for tilsynet, sådan at de tilbud, der underlægges et skærpet tilsyn og dermed også understøttes i et kvalitetsløft, også betaler for det.
- Der udvikles relevant efteruddannelse for alle tilsynsførende.

- Der oprettes en national 'audit-funktion' i Socialstyrelsen, der skal bidrage til en effektiv og ensartet implementering af reformen. Audit-funktionen skal desuden sikre, at ny viden kontinuerligt anvendes i socialtilsynenes arbejde. For at understøtte et tilsyn af høj kvalitet skal audit-funktionen foretage stikprøver, udarbejde relevante redskaber, som fx tilsynskoncepter, spørgeguides, manualer mv. Der skal herunder udvikles redskaber til trivselsvurderinger, hvor erfaringerne fra regionerne inddrages.

Det personrettede tilsyn forbliver i den anbringende/visiterende kommune.

Social- og integrationsministeren vælger én kommune i hvert socialtilsyns geografiske dækningsområde, som får ansvaret for socialtilsynet i området. Kommunerne vælges efter indstilling fra KL og kommunerne.

Forligspartierne opfordrer til, at de kommuner, som KL og kommunerne indstiller til ministeren, er kommuner, som har et særligt fagligt fokus på godkendelses- og tilsynsopgaven.

Forligspartierne opfordrer endvidere til, at de indstillede kommuner, afspejler landet som helhed, dvs. at kommunerne varierer både med hensyn til størrelse og geografisk beliggenhed inden for dækningsområdet.

Valget af kommunerne forelægges forligspartierne ved et orienteringsmøde, når indstillingen fra kommunerne foreligger.

2. Fra tilfældige indsatser til systematisk inddragelse af viden

Sociale døgntilbud huser mange forskellige målgrupper og har meget forskellig størrelse. Men der bør for alle tilbud kunne stilles krav om, at de har en professionel tilgang, og at de formår at sikre, at borgeren trives og helst forbedrer borgerens situation. Og alle tilbud skal også løbende opdatere deres viden og udvikle deres kompetencer.

Der findes masser af gode tilbud i Danmark, som leverer fremragende socialt arbejde. Forligspartierne ønsker at skabe de bedst mulige rammer for, at disse tilbud udvikles til at blive endnu bedre. Og de tilbud, som ikke er gode nok, skal lukkes. Det skal blandt andet ske ved at stille krav til tilbuddene og gøre det klart, hvad der forventes af dem.

Forligspartierne er enige om at tage følgende initiativer:

- Der stilles krav om, at tilbuddene altid skal kunne redegøre for deres målgrupper, sociale metoder, resultatmål- og dokumentation, samt hvordan der arbejdes med at følge op på de mål, der er sat for borgerne i fx en behandlingsplan.
- Socialstyrelsen nedsætter en gruppe af eksperter, der – bl.a. inspireret af erfaringerne fra Sverige – skal opstille forslag til indikatorer for kvaliteten af de sociale døgntilbud. Ekspertgruppen skal sikre en bred inddragelse af bl.a. interesse- og brugerorganisationer på området samt kommuner, som allerede arbejder indgående med udvikling af kvalitetsmodeller på det sociale område. Socialtilsynene skal anvende kvalitetsindikatorerne i bedømmelsen af tilbuddene. Indikatorer for kvalitet kan fx være de fysiske rammer, de ansattes kompetencer ift. målgruppen, håndtering af magtanvendelse og beboer- og på-

rørendeinddragelse mv. Indikatorerne skal løbende tilpasses efterhånden, som der opnås mere viden på området.

- Socialtilsynene skal nygodkende alle tilbud efter de nye krav inden for en periode på to år.
- Socialtilsynet skal fremhæve konklusionerne fra det seneste tilsyn på Tilbudsportalen, så eventuelle anmærkninger eller påbud, som tilsynet har givet tilbuddet, er synlige. Det kan for eksempel være oplysninger om, at tilbuddets kompetencer ikke afspejler de målgrupper, som tilbuddet angiver at kunne rumme.
- Det styrker kvaliteten, når private tilbud har en bestyrelse, som kan give sparring og kontrollere ledelsen. Derfor gøres det til en indikator for skærpet tilsyn, hvis et tilbud ikke har en bestyrelse, fx fordi det er oprettet som en enkeltmandsvirksomhed.

3. Borgerne i centrum

Kvaliteten af et tilbud er i sidste ende kendetegnet ved, i hvor høj grad tilbuddet formår at forbedre borgerens situation og bidrage til borgerens trivsel. I dag er der ikke krav om, at tilsynet altid skal høre beboerne og pårørende i forbindelse med et tilsynsbesøg. Samtaler med borgerne og systematiske trivselsvurderinger kan imidlertid være væsentlige bidrag til at afdække svigt og udvikle kvaliteten.

Det sker desværre også, at bekymrende oplysninger ikke videregives fra de visiterende kommuner til driftstilsynet. Der har fx været sager, hvor kommuner har fjernet børn fra anbringelsessteder på grund af problemer, uden at den tilsynsførende kommune er blevet underrettet.

Endelig er det problematisk, at et tilsynsbesøg kun giver et øjebliksbillede af tilbuddets situation, hvor mange udsatte borgere måske ikke tør give udtryk for kritik af det personale, som de er dybt afhængige af. Der skal sikres et langt større fokus på borgeren i det generelle tilsyn med tilbuddene.

Forligspartierne er enige om at tage følgende initiativer:

- Der indføres en gensidig underretningspligt mellem de anbringende/visiterende kommuner og socialtilsynene ved bekymrende hændelser.
- Kommunernes handleplaner skal udleveres til tilbuddene.
- Der stilles krav om, at skriftlige tilsynsrapporter skal offentliggøres på Tilbudsportalen.
- Der stilles krav om, at tilbuddet skal oplyse tilsynet om, hvilke kommuner der har visiteret borgere til tilbuddet.
- Der indføres krav om, at der i forbindelse med et tilsyn altid skal indgå oplysninger fra beboere og ansatte og for visse målgrupper også fra pårørende.
- Der indføres krav om, at socialtilsynet altid skal høre de anbringende/visiterende kommuner om deres vurdering af tilbuddets evne til at nå de opstillede mål for borgeren.
- Det foreslås, at der oprettes en 'whistleblower-funktion' i hvert socialtilsyn, som beboere, pårørende, ansatte mv. kan ringe til med henblik på at gøre opmærksom på uhensigtsmæssigheder i et tilbud. Det skal sikres, at oplysninger om funktionen er kendt i alle tilbud og tydeligt tilgængelige, herunder for pårørende.

4. Alle sociale døgntilbud og ambulante stofmisbrugs-behandlingstilbud skal godkendes

I dag er der kun krav om godkendelse af nogle af døgn tilbuddene til udsatte og handicappede børn og voksne. Der er for eksempel ikke krav om godkendelse af længerevarende botilbud til voksne, selvom der kan være tale om beboere med store og komplekse problemer. Der er desuden ikke krav om godkendelse af kommunale og regionale tilbud. Endelig er der ikke krav om godkendelse, hvis en kommune benytter samtlige pladser i et tilbud. Det bør imidlertid ikke gøre nogen forskel for borgerne, om de bor i et kommunalt eller et privat tilbud. De bør opleve, at der stilles samme høje krav til kvaliteten.

Forligspartierne er enige om at tage følgende initiativer:

- Kommunale og regionale døgntilbud skal omfattes af regler om godkendelse og tilsyn på lige fod med private døgntilbud.
- Følgende tilbudstyper omfattes af et krav om godkendelse:
  - Plejefamilier til børn og unge (§ 66, nr. 1 og 2)
  - Opholdssteder til børn og unge (§ 66, nr. 5)
  - Døgninstitutioner til børn og unge (§ 66, nr. 6)
  - Ambulante stofmisbrugsbehandlingstilbud (§ 101)
  - Midlertidige botilbud til voksne (§ 107)
  - Længerevarende botilbud til voksne (§ 108)
  - Kvindekrisecentre (§ 109) og krisecentre for mænd (§§ 107 og 110)
  - Forsorghjem (§ 110)
  - Tilbud, som falder ind under godkendelsesordningen, skal godkendes, selv om en kommune eller region benytter alle pladser, herunder hvis tilbuddet kun består af én plads.

Det vil fortsat være muligt for den enkelte kommune at godkende en plejefamilie og et værelse ("eget værelse" mv.) som konkret egnet i forhold til et bestemt barn eller ung. Det er i så fald fortsat den anbringende kommune, som skal føre tilsyn med plejefamilien.

Hjælp og støtte i botilbudslignende tilbud i almene boliger vil også blive omfattet af lovgivningens krav om godkendelse og driftsorienteret tilsyn, men det er behov for i samarbejde med KL og interessenterne på området at afklare de praktiske muligheder og definitioner.

Forligspartierne er enige om at følge udviklingen i kommunernes brug af egne værelser, der er konkret godkendte. Der foretages derfor en undersøgelse af kommunernes brug af egne værelser. Undersøgelsen færdiggøres inden for to år.

5. Bedre styr på økonomien

Det er afgørende, at tilbud til udsatte og handicappede borgere har en solid økonomi. Hvis et tilbud bukker under af økonomiske årsager, har det ikke kun konsekvenser for de ansatte men i høj grad også for de borgere, som må flytte fra tilbuddet. Forligspartierne ønsker derfor større gennemsigtighed omkring økonomien i tilbuddene.

Efter de eksisterende regler tager den økonomiske del af godkendelsen og tilsynet udgangspunkt i en godkendelse af tilbuddets samlede budget, fordi tilbuddets takster beregnes med

udgangspunkt heri. Hvis der skal opnås større gennemsigtighed i forhold til tilbuddenes økonomi, kan budgettet dog ikke stå alene som styringsredskab.

Det nuværende regelsæt er samtidig meget uklart i forhold til, hvilke krav der kan stilles til tilbuddets konkrete økonomiske dispositioner, og kommunerne forvalter reglerne meget forskelligt. Det er derfor vanskeligt for de private tilbud at tilrettelægge en fornuftig økonomistyring, som muliggør opsparring til udviklingsaktiviteter og henlæggelser til sikring af, at krav fra tredjemand altid kan indfries.

Derfor skal reglerne ændres, så der stilles relevante krav til tilbuddene, som sikrer gennemsigtighed med økonomien, økonomisk soliditet og høj faglig kvalitet.

Forligspartierne er enige om at tage følgende initiativer:

- Socialtilsynet skal som i dag godkende tilbuddets samlede budget. Herudover skal tilsynet have indsigt i tilbuddets regnskab for at have mulighed for at følge udviklingen i økonomien.
- Der stilles krav om oplysning af en række økonomiske nøgletal som led i det løbende driftsorienterede tilsyn. Nøgletallene kan fx være:
  - Soliditetsgrad (egenkapitalen divideret med de samlede aktiver)
  - Overskud/omsætning
  - Lønninger og uddannelsesomkostninger/omsætning – fordelt på fast løn og indkøb af særlig ekspertise
  - Ejendomsudgifter/omsætning
  - Beboerrelaterede udgifter/omsætning
  - Den samlede udgift til løn – fordelt på fast løn og indkøb af særlig ekspertise
- For tilbud, der er del af en koncern, skal tilsynet have mulighed for at følge med i pengestrømmene mellem koncernens enkelte dele. Koncerner skal udarbejde en samlet årsrapport for hver enhed.
- Det skal være muligt for en koncern at blive godkendt på landsplan, således at kun én myndighed godkender og fører tilsyn med koncernen, inkl. afdelinger/de enkelte tilbud. Det betyder, at der fremover vil være én indgang for de private tilbud, der er organiseret som koncerner eller landsdækkende fonde. Der skal dog stadig ske udtrykkelig godkendelse af alle afdelinger. Der skal fortsat opstilles budget for hvert tilbud.
- For kommunale og regionale tilbud vil der også være krav om gennemsigtighed i økonomien.
- Det tydeliggøres, at tilbuddenes revisorer skal udføre både finansiel revision og forvaltningsrevision (økonomisk-kritisk revision).
- Der opstilles kriterier for udførelsen af forvaltningsrevisionen. Et af kriterierne skal sikre, at tilbuddets honorarer til ledelse og bestyrelser står i rimeligt mål med indsatsen og kompetencerne.

Forligspartiernes opfølgning på aftalen

Der er med reformen tale om en stor og gennemgribende ændring af den måde, som sociale tilbud drives på i kraft af et styrket og uvildigt tilsyn. Aftalen har derfor betydning for store dele af de udsatte børn og voksne og borgere med handicap i Danmark. Forligspartierne er derfor enige om at følge implementeringen af reformen. Forligspartierne inddrages inden det meldes ud, hvilke kommuner, som får ansvaret for de fem socialtilsyn.

Der er derudover enighed om, at der skal foretages en opfølgning i forligskredsen efter to år. Med opfølgningen ønsker forligspartierne at sikre, at reformen implementeres i overensstemmelse med partiernes ønske om en højere kvalitet af de sociale døgntilbud. Opfølgningen skal blandt andet følge op på, om formålet med reformen opfyldes med de iværksatte tiltag, eller om der er behov for yderligere tiltag, fx skærpede krav til virksomhedsformer og bestyrelser. Herudover skal opfølgningen belyse udviklingen i antallet af offentlige henholdsvis private tilbud og variationen i socialtilsynenes tilsynstakster.

www.fm.dk